

An easy approach to

LEARN ODIA LANGUAGE

(A self learning guide)

Board of Experts

Sri Rajkishore Mishra (Chairman)
Dr. Arabinda Pattanaik
Dr. Sudhakar Das
Dr. Ajaya Kumar Pattanaik
Dr. Girish Ch. Mishra

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ

ODIA BHASA PRATISTHAN
BHUBANESWAR

An easy approach to
**LEARN
ODIA
LANGUAGE**
(A self learning guide)

Board of Experts

Sri Rajkishore Mishra (Chairman)
Dr. Arabinda Pattanaik
Dr. Sudhakar Das
Dr. Ajaya Kumar Pattanaik
Dr. Girish Ch. Mishra

ODIABHASA PRATISTHAN
BHUBANESWAR

An easy approach to
LEARN ODIA LANGUAGE
(A self learning guide)

Text prepared
by a board of experts.

Co-ordinated by
Dr. Hara Prasad Mishra
Programme Coordinator

Printed and Published by
Dr. Prafulla Kumar Rath
Director
Odia Bhasa Pratisthan, Bhubaneswar

Layout and Design by :
Sri Bibhas Kumar Pattanaik
Sri Ranajit Sahu

DTP by :
Odia Bhasa Pratisthan

Printed at
Nirvik Printers Pvt. Ltd.
147/A, Mancheswar Industrial Estate, Bhubaneswar

First publication
December 2010

Price : ₹ 70/-

From the Director's pen....

One of the major objectives of Odia Bhasa Pratisthan is to promote increase in the number of persons using Odia Language for various purposes such as communication with the people of the land and translating Odia literary works into other languages. Those whose Linguafranca is not Odia but work in Odisha, shall provide better services to this land and people if they communicate through Odia. Similarly persons whose mother tongue is not Odia after learning Odia, can translate Odia literary works into their languages. Therefore a project to prepare a handbook for learning Odia was taken up by Pratisthan in 2006.

An expert committee was constituted. The committee was headed by Sri Raj kishore Mishra, Retired Reader in English. Dr. Mishra is regarded as a versatile genius, with rare expertise and of enabling many to learn Odia. Dr. Ajay Kumar Pattanaik, Retired Reader in Hindi, Dr. Arabinda Pattanaik, Retired Reader in Odia who had taught for long years in Purbanchala Bhasa Kendra, Dr. Girish Chandra Mishra, Reader in Odia, Dr. Sudhakara Das, Reader in Odia were the eminent experts. The expert committee had decided to bring out three handbooks to learn Odia through English, Hindi and Telugu. Dr. Ajaya Kumar Pattanaik had to prepare the Hindi handbook and the committee had no member to prepare the objected book in Telugu. However preparation of hand book to learn Odia through Hindi and Telugu could not start.

Our experts had worked for nearly four years on this project to explore easier and scientific means so that Odia can be learnt by non-Odia speaking persons for which they had held 18 meetings within December 2008.

Dr. Hara Prasad Mishra, the Programme Coordinator, is to be thanked specially for his effort to give a concrete shape to the project. This project could not have completed unless Dr. Arabinda Pattanaik would not have provided a guide book which he prepared and used to teach Odia to non-Odia speaking teachers during his service in Purvanchala Bhasa Kendra. Dr. Hara Prasad Mishra had devoted almost seven months to set everything in objected order. In that sense this can be befittingly said to be one-man's effort. Unhesitatingly I would like to mention that had not Dr. Hara Prasad Mishra took the initiative this work could not be finalised. The expert committee had prepared a very good word-book almost resembling an Odia-English dictionary to which Dr. Mishra has given a relevant shape by scribing those words with diacritical marks.

Lastly I would like to appeal to the users who are interested in learning Odia through this book to inform Bhasa Pratisthan the problems they confront with while using this handbook so that corrective measures can be taken in future.

Dr. Prafulla Kumar Rath,
Director
Odia Bhasa Pratisthan

PREFACE

An attempt has been made in this book to acquaint non-Oḍiā speaking learners with the basic vocabulary of Oḍiā language. The new users of Oḍiā language may find this book, somewhat, useful in reading, comprehending and writing Oḍiā, besides effectively communicating with the natives.

The book has taken care of introducing the Oḍiā script as per the shape similarity and contrast of alphabets which may appear a departure from the conventional style. Phonetic symbols alongwith diacritical marks have been introduced in the opening chapter. The whole text, however, follows the diacritical marks, as these are internationally accepted in all indological works.

Oḍiā language is immensely rich in vocabulary. One can feel its charm and novelty while traversing from the coastal track to the wooded country-side. The present text contains standard Oḍiā idioms and expressions because of its limited scope. It is hoped that it would not impede the neo-learners in acquiring some skills in Oḍiā language. Grammar contents have been briefed and standardised as far as practicable. The book is appended with a special chapter on a glossary of frequently heard and used Oḍiā words for enabling the non-native speakers to comprehend the Oḍiā print media, advertisements, official communique, folk and cultural extravaganza and telecast. The non-native speakers after learning the primary skills with the aid of this book, may consult bi-lingual Oḍiā dictionaries for the benefit of their further reading and understanding.

It is an admitted fact that any device of learning a second language never free from lacunae and the designers of this book are fully aware of this. Feedbacks from the users of this book will be amply rewarding for revising and restructuring the book in future. We express our grateful thanks to the Oḍiā Bhāṣā Pratiṣṭhān for entrusting such a sensitive assignment to us.

Rajkishore Mishra

(On behalf of Board of Experts)

20.12.2010

CONTENTS

Odia alphabets with phonetic transcriptions	1-9
Learning of alphabets	10-35
Learning of Language	
Noun	36-37
Pronoun	38-39
Adjective	40-46
Conjunctions	47
Verb	48-50
Some Common Verbs of Oḍiā	50-51
Conjugation of Verbs	52-57
Number	58-59
Gender	60-63
Person	63
Cases or case-endings	64-69
Declension	70-72
Conversation in Oḍiā	73-75
Sentence building	76-84
Punctuation and other related expressions in Oḍiā	85-89
A list of frequently used Oḍiā words with English meaning	90-105
Vocabulary	106-128
Odia proverbs	129-130

ଓଡ଼ିଆ ଅକ୍ଷରମାଳା ଓ ଧ୍ୱନିଶିକ୍ଷା

(Oḍiā akṣaramālā O dhwanīśikṣā)

Odia alphabets with phonetic transcriptions

(i) ସ୍ୱରବର୍ଣ୍ଣ- Vowels (Swara Barṇa) :

Odia Vowel	Diacritical Marks	Phonetic Symbol	Examples
ଅ	a	ɔ/ə/ʌ	not [nɔt]
ଆ	ā	ɑ:	past [pɑ:st]
ଇ	i	i	sit [sit]
ଈ	ī	i:	meet [mi:t]
ଉ	u	u	book [buk]
ଊ	ū	u:	food [fu:d]
ଋ	ru/ṛ	ru	root [ru:t]
ଏ	e	e	neck [nek]
ଐ	ai	ɔi	oil [ɔil]
ଓ	o	ɔ:	more [mɔ:r]
ଔ	au	ɑu	cow [kɑu]

(ii) ବ୍ୟଞ୍ଜନବର୍ଣ୍ଣ- Consonants (Byañjana-Barṇa) :

କ	ka	k	key [ki:]
ଖ	kha	ˈk	khaki [ˈkɑ:ki]

ଗ	ga	g	game [geim]
ଘ	gha	'g	ghastly ['gɑ:stli]
ଙ	ṅa	ŋ	king [kiŋ]
ଚ	cha/ca	tʃ	chance [tʃɑ:ns]
ଛ	chha/cha	'tʃ	cheerless ['tʃiəlis]
ଜ	ja	dʒ	jail [dʒeɪl]
ଝ	jha	'dʒ	jungle ['dʒŋgl]
ଞ	ña		
ଟ	ṭa	t	take [teɪk]
ଠ	ṭha	't	table ['teɪbl]
ଡ	ḍa	d	dark [dɑ:k]
ଢ	ḍha	'd	dahlia ['deɪliə]
ଣ	ṇa	n	
ତ	ta	,t	taiwan [,tiwə'n]
ଥ	tha	θ	thumb [θʌm]
ଦ	da	ð	them [ðem]
ଧ	dha	'ð	dazzle ['ðæzl]
ନ	na	n	nation [neiʃn]
ପ	pa	p	path [pɑ:θ]
ଫ	pha	'p	pilgrim ['pilgrim]
ବ	ba	b	best [best]
ଭ	bha	v	vehicle [vi:kl]

ମ	ma	m	many [meni]
ଭ	Īa	z	breeze [bri:z]
ର	ra	r	red [red]
ଲ	la		
ଳ	la	l	leader [li:də(r)]
ୟ	ya	j	yes [jes]
ଓ	wa	w	water [wɔ:tə(r)]
ଶ	śa	ʃ	she [ʃi:]
ଷ	ṣa	ʃ	east [i:st]
ସ	sa	s	sale [seil]
ହ	ha	h	head [hed]
°	ṁ	(anuswara)	
˘	ñ	(chandrabindu)	
ଃ	ḥ	(bisarga)	

(Note : The vowel ଐ (a) is blended in every consonant sound of Oḍiā but it is not written as such. There are, however, words in which ଐ (a) is not inherent. If a clear consonant of Odia is to be written where the vowel ଐ (a) is not blended with it, a sign (,) called ‘haḷanta’ is placed under it.)

(iii) **ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର - Clusters (juktākṣara)**

a) Except ଅ (a) all the Vowels (swara) of Oḍiā have their own distinctive signs as stated below : These signs are called - *kāra* eg. ‘[˘]’ ‘[˙]’ କାର (i’ *kāra*), ‘^ˆ’ ‘[˜]’ କାର (e’ *kāra*) etc.

ଅ (ā) (˘)	ଅଟା (aṭā)	<i>wheat flour</i>
ଇ (i) (˙)	ବିଲ (bila)	<i>paddy field</i>
ଈ (ī) (1)	ଗୀତ (gīta)	<i>song</i>
ଉ (u) (˘)	କୁଆ (kuā)	<i>crow</i>
ଊ (ū) (˘)	ମୂଷା (mūṣā)	<i>mouse</i>
ଋ (ru) (˘)	କୃଷକ (kruṣaka)	<i>peasant</i>
ଏ (e) (ˆ)	ଦେଶ (dēśa)	<i>country</i>
ଐ (ai) (ˆ)	ଦୈନିକ (dainika)	<i>daily</i>
ଓ (o) (ˆ)	ଘୋଡ଼ା (ghoḍā)	<i>horse</i>
ଔ (ou) (ˆ)	ନୌକା (naukā)	<i>boat</i>

b) In Oḍiā some consonants (*byañjana*) like ଯ (y), ର (r), ଲ (l), ଳ (ḷ), ବ/ଝ (w), ନ (n), ଣ (ṅ), and ମ (m) etc. are joined with other consonants with alternative symbolic forms. Those forms are called ‘ଫଳା’ (*phalā*). They are as follows :

+ୟ (y) କ୍ୟ (kya), ଖ୍ୟ (khya), ଚ୍ୟ (chya), ଜ୍ୟ (jya) etc. :

ବାକ୍ୟ (bākya) - *sentence*, ଖ୍ୟାତ (khyāta) - *famous*,
ପ୍ରାଚ୍ୟ (prāchya) - *east*, ରାଜ୍ୟ (rājya) - *state*

+ର (r) କ୍ର (kra), ଗ୍ର (gra), ଘ୍ର (ghra), ଜ୍ର (jra) etc. :

ଚକ୍ର (chakra) - *wheel*, ନଗ୍ର (nagra) - *city*, ବ୍ୟାଘ୍ର (byāghra)
- *tiger*, ବଜ୍ର (bajra) - *thunderbolt*

- ର + (ି) - କି (rka), ଗି (rga), ଜି (rja), ଝି (rjha) etc. :
ଅକି (arka) - *essence*, ସ୍ୱର୍ଗି (swarga) - *heaven*, ନିର୍ଜନି (nirjana)
- *uninhabited*, ନିର୍ଝର (nirjhara) - *spring*
- + ଲ (ି) - କ୍ଳି (kḷa), ମ୍ଳି (mḷa), ପ୍ଳି (pḷa) etc. :
କ୍ଳିବ (kḷiba) - *impotent*, ଅମ୍ଳି (amḷa) - *sour*,
ବିପ୍ଳବ (bipḷaba) - *revolt*
- + ଲ (ି) - ଗ୍ଳି (gḷa), ବ୍ଳି (bḷa) etc. :
ଗ୍ଳିସ (gḷās) - *glass*, ବ୍ଳିଉଜ (blāuj) - *blouse*
- + ବ [ଞ] (ି) - କ୍ୱ (kwa), ଦ୍ୱ (dwa) etc. :
କ୍ୱିଞ୍ଚାଲି (kwintāl) - *quintal*, ଦ୍ୱାର (dwāra) - *door*
- + ନ (ି) - ଗ୍ନି (gna), ପ୍ନି (pna), ସ୍ନି (sna), ଶ୍ନି (śna) etc. :
ଅଗ୍ନି (agni) - *fire*, ସ୍ୱପ୍ନି (swapna) - *dream*,
ସ୍ନାତକ (snātaka) - *bachelor*, ପ୍ରଶ୍ନି (praśna) - *question*
- + ଶ (ି) - ଷ୍ଣି (ṣṇa) etc. :
ତୃଷ୍ଣା (truṣṇā) - *thirst*
- + ମ (ି) - ଦ୍ମି (dma), ସ୍ମି (sma), ହ୍ମି (hma) etc. :
ପଦ୍ମି (padma) - *lotus*, ଭସ୍ମି (bhasma) - *ash*,
ବ୍ରାହ୍ମି (brāhma) - *early dawn*
- + ତ (ି) - କ୍ତା (kta), ପ୍ତା (pta), ନ୍ତା (nta), ଷ୍ତା (sta) etc. :
ରକ୍ତ (rakta) - *blood*, ସପ୍ତ (sapta) - *seven*,
ଦାନ୍ତ (dānta) - *tooth*, ଷ୍ଟର (stara) - *layer; stratum*
- ତ + (ି) - କ୍ତା (tka), ତ୍ନା (tna), ଷ୍ତା (tsa) etc. :
ଉତ୍କାଞ୍ଚି (utkaṅṭhā) - *anxiety*, ରତ୍ନ (ratna) - *gem*, ଉତ୍ସର୍ଗି (utsarga)
- *dedication*
- + ତ (ି) - ଣ୍ଡା (ṇḍa) etc. :
କାଣ୍ଡ (kāṇḍa) - *trunk of a tree*

+ ଢ (ୠ) - ଣ (ṅḍha) etc. :

ଷଣ୍ଢ (ṣanḍha) - *bull*

+ କ (ୡ) - କ୍ (kka), ସ୍କ (ska), ଷ୍କ (ṣka) etc. :

ଧିକ୍କାର (dhikkāra) - *rebuke*, ପୁରସ୍କାର (puraskara) - *reward*,

ପରିଷ୍କାର (pariṣkāra) - *clean*

+ ଜ (ୢ) - ଜ୍ (jja), ବ୍ (bja) etc. :

ସଜ୍ଞା (sajjā) - *decoration*, କବ୍ଞା (kabjā) - *hinge*

+ ଥ (ୣ) - ନ୍ଥ (ntha), ସ୍ଥ (stha) etc. :

କାନ୍ଥ (kāntha) - *wall*, ସୁସ୍ଥ (sustha) - *healthy*

c. **Further some examples of other combinations of consonants (consonant clusters) are frequently used in Oḍiā. These are identified by the symbols stated below :**

Consonant clusters eg.

ବ୍ + ଦ = ବ୍ଦ (bda) - ଶବ୍ଦ (śabda) - *word, sound*

ଦ୍ + ଭ = ଦ୍ଭ (dbha) - ଅଦ୍ଭୁତ (adbhuta) - *strange*

ତ୍ + ଡ = ତ୍ଡ (tta) - ଉତ୍ତର (uttara) - *answer, north*

ଦ୍ + ଦ = ଦ୍ଦ (dda) - ଉଦ୍ଦାମ (uddāma) - *unfettered*

ଦ୍ + ଧ = ଦ୍ଧ (ddha) - ଉଦ୍ଧତ (uddhata) - *arrogant*

ଚ୍ + ଚ = ଚ୍ଚ (tta) - ଭଚ୍ଚା (bhattā) - *ebb-tide of the ocean*

ଚ୍ + ଚ = ଚ୍ଚ (chcha) - ଉଚ୍ଚ (uchcha) - *high*

ଚ୍ + ଛ = ଚ୍ଚ୍ଚ (chchha) - ପୁଚ୍ଚ (puchchha) - *tail*

ମ୍ + ପ = ମ୍ପ (mpa) - କମ୍ପ (kampa) - *shiver*

ମ୍ + ଫ = ମ୍ଫ (mpa) - ବାମ୍ଫ (bāmpa) - *steam*

ନ୍ + ଦ = ନ୍ଦ (nda) - ଚାନ୍ଦ (chānda) - *moon*
 ନ୍ + ଧ = ନ୍ଧ (ndha) - କାନ୍ଧ (kāndha) - *shoulder*
 ଣ୍ + ଚ = ଣ୍ଚ (ñcha) - ମାଞ୍ଚ (mañcha) - *platform, stage*
 ଣ୍ + ଛ = ଣ୍ଛ (ñchha) - ଲାଞ୍ଛନା (lāñchhanā) - *torture*
 ଣ୍ + ଜ = ଣ୍ଜ (ñja) - ଲାଞ୍ଜ (lāñja) - *tail*
 ଣ୍ + ଝ = ଣ୍ଝ (ñjha) - ପାଞ୍ଜା (pañjā) - *claw*
 ଣ୍ + କ = କ୍ (ñka) - ମାଞ୍କାଡ଼ (mañkaḍa) - *monkey*
 ଣ୍ + ଖ = କ୍ଖ (ñkha) - ଶାଞ୍ଖ (śañkha) - *conch*
 ଣ୍ + ଗ = କ୍ଗ (ñga) - ଡାଞ୍ଗା (ḍaṅgā) - *boat*
 ଣ୍ + ଘ = କ୍ଘ (ñgha) - ଶିଞ୍ଘ (śiṅgha) - *horn*
 ଧ୍ + ଯ = ଧ୍ୟ (dhya) - ଧ୍ୟାନ (dhyāna) - *meditation*
 ଜ୍ + ଷ = ଜ୍ଞ (jña) - ଜ୍ଞାନ (jñāna) - *knowledge*
 କ୍ + ଷ = କ୍ଷ (kṣa) - କ୍ଷମା (kṣamā) - *forgiveness*

d. Another category of combinations of consonants (clusters) frequently used in Oḍiā which are expressed by using the first consonant in its original form and then used the second consonant below the first, with its smaller form as stated below :

କ୍ + ଠ = କ୍ଠା - କ୍ଠ - ଟ୍ରାକ୍ଟର (ṭrākṭara) - *tractor*
 କ୍ + ସ = କ୍ସା - କ୍ସ - ବାକ୍ସ (bākṣa) - *box*
 ଗ୍ + ଧ = ଗ୍ଧା - ଗ୍ଧ - ଦୁଗ୍ଧ (dugdha) - *milk*
 ଢ୍ + ଗ = ଢ୍ଗା - ଢ୍ଗ - ଖାଡ୍ଗ (khaḍga) - *sword*
 ଣ୍ + ଠ = ଣ୍ଠା - ଣ୍ଠ - ଥାଞ୍ଠା (thaṅṭa) - *beak of a bird*

ଶ୍ଵ + ଠ = nthā - ଶ୍ଵ - କଣ୍ଠ (kaṅṭha) - *throat*
 ଉ + ଧ = tthā - ଉ - ଉତ୍ଥାନ (utthāna) - *rise*
 ଦ୍ଵ + ଗ = dga - ଦ୍ଵ - ମୁଦ୍ଘର (mudgara) - *club*
 ଦ୍ଵ + ଘ = dgha - ଦ୍ଵ - ଉଦ୍ଘାଟନ (udghaṭana) - *inauguration*
 ପ୍ତ + ଟ = pṭā - ପ୍ତ - ସେପ୍ଟେମ୍ବର (septēmbara) - *September*
 ପ୍ତ + ସ = psa - ପ୍ତ - ଅପ୍ସରା (apsarā) - *nymph*
 ମ୍ମ + ମ = mma - ମ୍ମ - ସମ୍ମାନ (sammāna) - *honour*
 ଶ୍ଚ + ଚ = ścha - ଶ୍ଚ - ପାଶ୍ଚିମ (paśchima) - *west*
 ଷ୍ଟ + ଟ = ṣṭā - ଷ୍ଟ - ଅଷ୍ଟମ (aṣṭama) - *eight*
 ଷ୍ଟ + ଠ = ṣṭhā - ଷ୍ଟ - ଷଷ୍ଠ (saṣṭha) - *sixth*
 ଷ୍ପ + ପ = ṣpa - ଷ୍ପ - ପୁଷ୍ପ (puṣpa) - *flower*
 ଷ୍ଫ + ଫ = ṣpha - ଷ୍ଫ - ନିଷ୍ଫଳ (niṣphala) - *fruitless*
 ସ୍ପ + ପ = spa - ସ୍ପ - ସ୍ପିରିଟ୍ (spirit) - *spirit*
 ସ୍ଫ + ଫ = spha - ସ୍ଫ - ସ୍ଫଟିକ (sphaṭika) - *crystal*
 ହ୍ଵ + ଶ = hṅā - ହ୍ଵ - ଅପରାହ୍ଣ (aparāhṅa) - *afternoon*

e. Further some examples of triple and quadruple combinations of consonants (consonant clusters) are used in Odiā. These are identified by the symbols stated below :

i) Triple combinations of consonant cluster :

ନ୍ତ୍ଵ + ଉ + ଓ = ntwa - ନ୍ତ୍ଵ - ସାନ୍ତ୍ଵାନୀ (sāntwanā) - *consolation*
 ନ୍ତ୍ଵ + ଉ + ର = ntra - ନ୍ତ୍ଵ - ଯନ୍ତ୍ର (jāntra) - *machine*
 ନ୍ଦ୍ର + ଦ୍ଵ + ର = ndra - ନ୍ଦ୍ର - ଚନ୍ଦ୍ର (chandra) - *moon*

ନ୍ + ଧ୍ + ର = ndhra - ଛୁ - ରଛୁ (randhra) - *pore*

ମ୍ + ଭ୍ + ର = mbhra - ସ୍ତ - ସମ୍ରାଜ୍ଞ (sambhrānta) - *aristocracy*

ର + ଦ୍ + ଧ୍ = rddha - ଝ - ଅର୍ଦ୍ଧ (arddha) - *half*

ର + ତ୍ + ଠ = rtta - କର୍ତ୍ତା - କର୍ତ୍ତା (karttā) - *creator*

ର + ଦ୍ + ର = rdra - ଦ୍ର - ଆଦ୍ର (ārdra) - *damp*

ର + ଶ୍ + ଷ୍ = rswa - ପାର୍ଶ୍ଵ - ପାର୍ଶ୍ଵ (pārśwa) - *side*

ର + ଶ୍ + ଣ = rnna - ବର୍ଣ୍ଣ - ବର୍ଣ୍ଣ (barṇṇa) - *colour, alphabet*

ଷ୍ + କ୍ + ର = skra - କ୍ରିୟା - ନିକ୍ରିୟା (niṣkriya) - *inactive*

ଷ୍ + ଟ୍ + ର = stra - ରାଷ୍ଟ୍ର - ରାଷ୍ଟ୍ର (rāṣṭra) - *country*

ଷ୍ + ପ୍ + ର = spra - ସ୍ପ୍ରାପ୍ୟ - ଦୁସ୍ପ୍ରାପ୍ୟ (duṣprāpya) - *rare*

ii) Quadruple combinations of consonant cluster :-

ର + ତ୍ + ଟ୍ + ଯ = rrttya - ମର୍ତ୍ତ୍ୟ - ମର୍ତ୍ତ୍ୟ (marttya) - *earth*

ନ୍ + ତ୍ + ର୍ + ଯ = ntrya - ସ୍ଵାନ୍ତ୍ର୍ୟ / ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ର୍ୟ - ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ର୍ୟ (swātantrya)
- *speciality*

ର + ଦ୍ + ଧ୍ + ଷ୍ = rddhwa - ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ (ūrdhwa) - *high above*

ଅକ୍ଷର ଶିକ୍ଷା (akṣara śikṣa)

Learning of alphabets

ପାଠ-୧

LESSON - 1

ଧ dha	ଥ tha	ଅ a	ଆ ā	[symbol of ଆ (ā)]
			ā	

ଧ (dha) ଧା (dhā) ଥ (tha) ଥା (thā)

ଥାଥ (thāa) - *stay*

ଅଧ (adha) - *half*

ଅଧା (adhā) - *half*

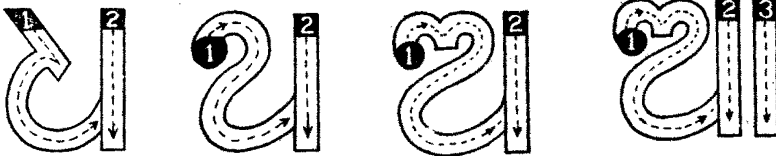
ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଥ (tha), ଥା (thā), ଥାଥ (thāa)

ଧ (dha), ଅଧ (adha), ଅଧା (adhā)

ଆ (ā), ଧା (dhā), ଥା (thā)

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of writing :

ଦ	ହ	ବ	କ	ଜ
da	ha	ba	ka	ja

ଦାଆ (dā-ā) - sickle

କହ (kaha) - tell

କାକ (kāka) - crow

ଅଜା (ajā) - grandfather

ବକ (baka) - crane

କକା (kakā) - uncle

ବଜା (bajā) - beat

ଆହା (ā-hā) - alas

ଅଦା (adā) - Ginger, ଜାହାଜ (jāhāja) - Ship, ବକ (baka) - Crane

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

କହ (kaha) - tell

ଜବାବ (jabāba) - reply

କାକ (kāka) - crow

ଅଥବା (athabā) - or

ଥାକ (thāka) - shelf

ବାଆ (bāā) - wind

ଦାଦା (dādā) - uncle

କାହା (kāhā) - Whose

ବଥା (batha) - abscess

ବାହା (bāhā) - arm

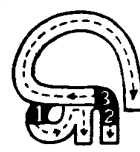
କାଜ (kāja) - button hole

ବାବା (bābā) - father

ବାଧା (bādhā) - obstacle

କଥା (kathā) - tale

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of Writing :

ପ	ଫ	ଷ	ଜ	ୟ	ଘ	କ୍ଷ
pa	pha	ṣa	Ja	ya	gha	kṣa

ପଥ (patha) - *path*

କଫ (kapha) - *cough*

କଷା (kaṣā) - *astringent*

ଯବ (jāba) - *barley*

ଜୟ (jaya) - *victory*

ବାଘ (bāgha) - *tiger*

ପକ୍ଷ (pakṣa) - *feather/wing*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଆୟ (āya) - *income*

ଆଦାୟ (ādāya) - *collection*

ଥୟ (thaya) - *stable*

ଅଥୟ (athaya) - *fickle*

ବକ୍ଷ (bakṣa) - *chest*

ଅଯଥା (a jāthā) - *unnecessary*

ଯାଅ (jāa) - *go*

କାୟା (kāyā) - *body*

ଦୟା (dayā) - *kindness*

କକ୍ଷ (kakṣa) - *room, orbit*

ବାପା (bāpā) - *father*

ଅପା (apā) - *sister*

କପା (kapā) - *cotton*

ପାଦ (pāda) - *foot*

ପକ୍ଷ (pakṣa) - *wings*

ଘା (ghā) - *wound*

ଦକ୍ଷ (dakṣa) - *skilful*

ଅଜା (ajā) - *grandfather*

ବାଘ (bāgha) - *tiger*

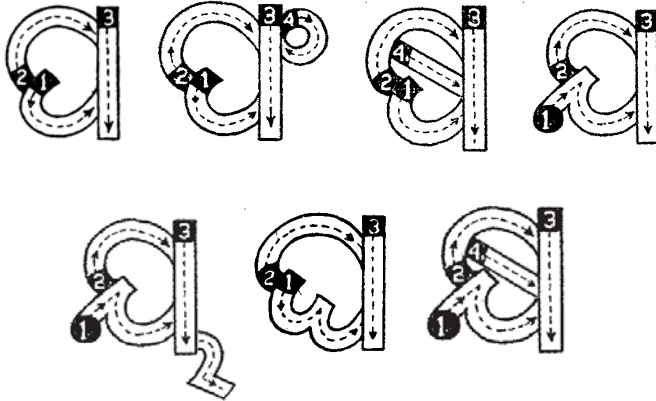
ଜୟ (jaya) - *victory*

ଜପ (japa) - *repetition of incantations*

କପା (kapā) - cotton ପାଦ (pāda) - Foot ବାଘ (bāgha) - tiger

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of writing :

ଠ	ଚ	ଛ	ଟ	ଝ
ṭha	cha	chha	ṭa	jha

ଅଠ (āṭha) - *eight*, ଚକ (chaka) - *wheel*, ବାଟ (bāṭa) - *way*,

ଛକ (chhaka) - *cross-road*, ଅଝଟ (ajhaṭa) - *obstinate*

କାଠ (kaṭha) - *wood*

ଠକ (ṭhaka) - *cheat*

ପାଠ (pāṭha) - *study*

କାଚ (kācha) - *glass*

ଛାଟ (chhāṭa) - *whip*

ପଛ (pachha) - *back*

ପାଟ (pāṭa) - *silk*

ଫାଟ (phāṭa) - *crack*

ଝଟା (jhaṭā) - *wattle*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ପାଠକ (pāṭhaka) - *reader*

ଫାଟା (phaṭā) - *cracked*

ଫାଟ (phāṭa) - *crack*

ଫାଟକ (phāṭaka) - *gate*

ଘାଟ (ghāṭa) - *ferry*

କାଟ (kāṭa) - *cut*

ଝଅଟ (jhaaṭa) - *soon*

ଚକ (chaka) - *wheel*

ଅଟା (aṭā) - *flour*

ଫଟ (phaṭa) - *photograph*

ଚମା (chama) - *skin*

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of writing :

ଗ	ଖ	ଶ
ga	kha	śa

ଗଛ (gachha) - tree

ଖଟ (khaṭa) - cot

ଆକାଶ (ākāśa) - sky

ଶାଖା (śākhā) - branch

ଶାଗ (śāga) - leafy greens

ଗଦା (gadā) - club/heap

ଗଜା (gajā) - sprout

ଖଟା (khaṭā) - sour, pickle

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

କାଖ (kākha) - armpit

ଅଖ (akha) - axis

ପାଖ (pākha) - near

ଅଗ (aga) - tip

ବଗ (baga) - crane

ପାଗ (pāga) - weather

ଦାଗ (dāga) - stain

ଗଧ (gadha) - ass

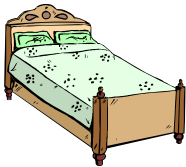
ଗପ (gapa) - story

ଗଛ (gachha) - tree

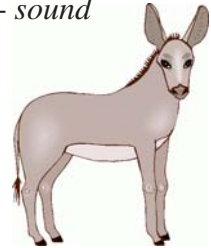
ଆକାଶ (ākāśa) - sky

ଶବଦ (śabada) - sound

ପଚାଶ (pachāśa) - fifty

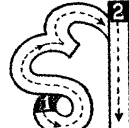
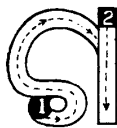

ଖଟ (khaṭa) - Cot

ଗଧ (gadha) - ass

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of writing :

ର	ର	ଇ	ଇ
ra	rü	i	ī

ଅକ୍ଷର (akṣara) - *alphabet* ରାଗ (rāga) - *anger*
 ଖରା (kharā) - *sunlight* ଇଟା (iṭā) - *brick*
 ଆଇ (āī) - *grandmother* ଗାଈ (gāī) - *cow*
 ଜର (jara) - *fever* ଇଷ (īṣa) - *the beam of a plough*
 ଗରା (garā) - *waterpitcher* ରକ୍ଷ (rukṣa) - *bear/star*

ଇ	-	ˆ	˘	symbol of ଇ (i)

ରୁଷି (ruṣi) - *hermit* ବାଇଶି (bāiśi) - *twenty two*
 ଜିଆ (jiā) - *earthworm* କିଆ (kiā) - *screw pine*
 ବିବାହ (bibāha) - *marriage* ରାବ (rāba) - *cry*
 ଦିଅ (dia) - *give* ରଖିବ (rakhiba) - *keep*
 ଆଜି (āji) - *today* ଥିର (thira) - *calm*
 ବିଧି (bidhi) - *fate / law* ବଧିର (badhira) - *deaf*

ଇ	-	□	1	symbol of ଇ (ī)

କୀଟ (kīṭa) - *insect* ଗୀତ (gīta) - *song*
 ବୀର (bīra) - *hero/warrior* ନୀର (nīra) - *water*

ର	-	□	୧	symbol of ର (ru)

ମୃଗ (mruga) - *deer* ବୃଷ (bruṣha) - *bull, Taurus*
 କୃଷି (kruṣi) - *agriculture* ତୃଣ (truṇa) - *grass*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) Reading Practice :

ଦୀପ (dīpa) - lamp

ଧୀର (dhīra) - slow

ଘିଅ (ghia) - ghee

ବହି (bahi) - book

ଦହି (dahi) - curd / yoghurt

ବରଫ (barapha) - ice

ରଷି (ruṣi) - hermit

ଶଶି (śaśī) - moon

ରବିବାର (rabibāra) - sunday

ପାଠାଗାର (pāṭhāgāra) - library

କବିରାଜ (kabirāja) - ayurvedic physician

ଦୀପ (dīpa) - lamp

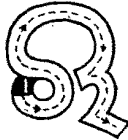

ବହି (bahi) - book

ବରଫ (barapha) - ice

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of writing :

ମ	ସ
ma	sa

ମାଣି (maśā) - *mosquito* ସର (sara) - *cream*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - *reading practice* :

ମା (mā) - *mother* ମାସ (māsa) - *month*
 ସୀମା (sīmā) - *border* ଚାଶମା (chaśamā) - *spectacles*
 ସହର (sahara) - *town* ସମୟ (samaya) - *time*
 ସମର (samara) - *war* ସମାଚାର (samāchāra) - *news*
 ସରକାର (sarakāra) - *government*

ନ	ଳ	ଲ
na	ḷa	la

ନଦୀ (nāī) - *river* ନାଳ (nāḷa) - *canal, saliva*
 ନଳ (naḷa) - *pipe* ନୀଳା (nīlā) - *sapphire*
 ନଳା (naḷā) - *drain* ନାଲି (nāli) - *red*
 ନୀଳ (nīla) - *blue* ପହିଲି (pahili) - *first*
 କାଲି (kāli) - *tomorrow* ସମତଳ (samataḷa) - *plain*
 ଲବଣ (labāṇa) - *salt* ମସଲା (masalā) - *spices*
 ମନ (mana) - *mind*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ମାଛ - (māchha) - fish

ଧନ - (dhana) - wealth

ବୟସ - (bayasa) - age

ପାନ - (pāna) - betel

କଳ - (kaḷa) - machine

ବାଳକ - (bāḷaka) - boy

ମାଛି - (māchhi) - fly

ନାରୀ - (nārī) - woman

ନଗର - (nagara) - city

ଘାସ - (ghāsa) - grass

କାମ - (kāma) - work

ସମାନ - (samāna) - equal

ସାନ - (sāna) - small

ଦଶମ - (daśama) - tenth

ବାଳିକା - (bālikā) - girl

ହଳଦୀ - (haḷadī) - turmeric

ମଫସଲ - (maphasala) - rural

ଦିଆସିଲି - (diāsili) - match stick

ଗହମ - (gahama) - wheat

ଧନୀ - (dhanī) - rich

କାନ - (kāna) - ear

କରମ - (karama) - fate

ବଳ - (baḷa) - strength

ହଳ - (haḷa) - plough

ଗରମ - (garama) - hot

ମକା - (makā) - corn

ହସ - (hasa) - laugh

କମାର - (kamāra) - blacksmith

ମନ - (mana) - mind

ବାସନ - (bāsana) - utensil

କଲମ - (kalama) - pen

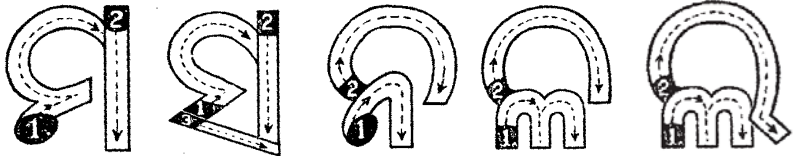
ଫଳ - (phaḷa) - fruit

ବାଲି - (bāli) - sand

ହଳଦିଆ - (haḷadiā) - yellow

କିରାସିନି - (kirāsini) - kerosene

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of writing :

ଏ	ଐ	ଓ	ଔ	ଞ୍
e	ai	o	au	ña

ଏ - (e) - *this*

ଓଟ - (oṭa) - *camel*

ଔଷଧ - (auṣadha) - *medicine*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଏପରି - (epari) - *thus*

କିଏ - (kie) - *who*

ଏକ - (eka) - *one*

ଏକାଠି - (ekāṭhi) - *collectively*

ଓଠ - (oṭha) - *lip*

ଓଜନ - (ojana) - *weight*

symbol of ଏ =	symbol of ଐ =
symbol of ଓ =	symbol of ଔ =

ଦେଶ - (deśa) - *country*

ଝୋଟ - (jhoṭa) - *jute*

ଶୈଶବ - (śaiśaba) - *childhood*

ଗୌରବ - (gauraba) - *glory*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ସେ - (se) - *he*

ଶେଷ - (śeṣa) - *last*

କେଶ - (keśa) - *hair*

ବେଶ - (beśa) - *dress, decoration*

ମୋ - (mo) - *my*

ମୋଟା - (moṭā) - *fat*

ପୋଷାକ - (poṣāka) - *dress*

କୋଇଲା - (koilā) - *coal*

ଡୋଳ - (ḍhola) - *drum*

ବେଶର - (beśara) - *rye paste*

ପୌର - (paura) - *civic*

ଗୌର - (gaura) - *fair; white*

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of Writing :

ତ	ଡ	ଢ	ଣ
ta	ḍha	ḍha	ṇa

ହାତ - (hāta) - hand

ତାଳ - (ḍhāla) - shield

କଢ଼ - (kaḍha) - bud

ରଣ - (ruṇa) - loan

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ସତ - (sata) - true

ତାର - (tāra) - wire

ତୀର - (tīra) - arrow

ତାରା - (tārā) - star

ଛତା - (chhatā) - umbrella

ଜୋତା - (jotā) - shoes

ତାଳ - (ḍhāla) - water pot

ଢିପ - (ḍhipa) - highland

ଦାଢ଼ - (dāḍha) - sharp

ଦାଢ଼ି - (dāḍhi) - beard

ବଢ଼ି - (baḍhi) - flood

ବଢ଼େଇ - (baḍhei) - carpenter

ଚଢ଼େଇ - (chadhei) - bird

ପାଣି - (pāṇi) - water

ଖଣି - (khaṇi) - mine

ଟିଣ - (ṭiṇa) - tin

ଟାଣ - (ṭāṇa) - hard

ହରିଣ - (hariṇa) - deer

ଜଣାଣ - (jaṇāṇa) - prayer

ଡ	ଢ	ନ	ଉ	ଊ	ଭ
ḍa	ḍa	na	u	ū	bha

ଡାକଘର - (ḍākaghara) - post office

ଗାଡ଼ି - (gāḍi) - vehicle

କଉଡ଼ି - (kauḍi) - cowrie

ଭଲ - (bhala) - good

ଉଣା - (ūṇā) - less

ଜିଭ - (jibha) - tongue

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଡିବା - (ḍibā) - *casket* ବାଡ଼ି - (bāḍi) - *stick*
 ରଡ଼ି - (raḍi) - *loud sound* ଉଡ଼ାଜାହାଜ - (uḍājāhāja) - *aeroplane*
 ଡର - (ḍara) - *fear* ଶଗଡ଼ - (śagaḍa) - *bullock cart*
 ଉଇ - (ui) - *white ant* ଭଗବାନ - (bhagabana) - *god*
 ନଡ଼ିଆ - (naḍiā) - *coconut* ଭାତ - (bhāta) - *rice*

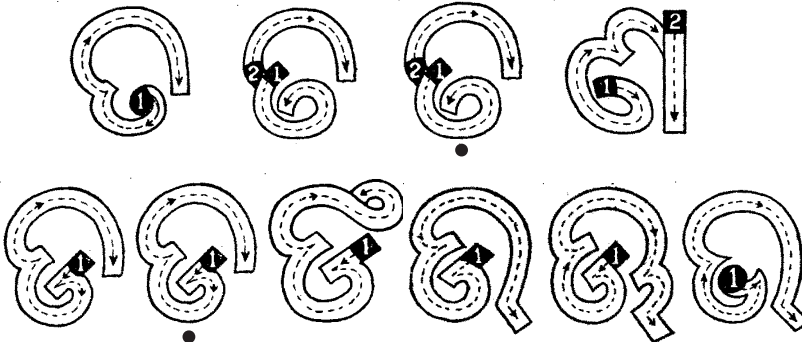
ଉ = ୂ	ଊ = ୃ

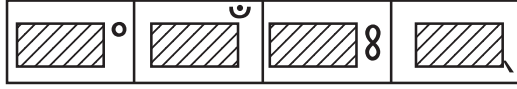
ବୁଢ଼ୀ (buḍhī) - *old woman* ମୂଳ (mūḷa) - *root*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Exercise :

ଝାଡୁ (jhāḍu) - *broom* ଗୁଡ଼ (guḍa) - *molasses*
 ବୁଢ଼ା (buḍhā) - *old man* କୁଆ (kuā) - *crow*
 ପୁଆ (puā) - *young seedling* ଗୁରୁ (guru) - *preceptor*
 କୁପ (kūpa) - *well* କୁଳ (kūḷa) - *bank*
 ମୟୂର (mayūra) - *peacock* ମୂକ (mūka) - *dumb*
 ଚାଉଳ (chāuḷa) - *rice* ପୁରୁଷ (puruṣa) - *male*
 ଫେଣ (pheṇa) - *foam* କୁରାଡ଼ି (kurāḍhi) - *axe*

ଲିଖନ ରୀତି (likhana rīti) - Style of writing :

ହଂସ - haṁsa - swan

କାଳିଚ - kālīñcha - abarus pracatorius

ସଂସାର - saṁsāra - world

ଦୁଃଖ - duḥkha - sorrow

ପାଉଁଶ - pāuñśa - ash

ଦୁଃସାହସ - duḥsāhasa - misadventure

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ମାଂସ - māṁsa - meat

ସିଂହ - siṁha - lion

ଅଂଶ - aṁśa - part

ବଂଶ - baṁśa - dynasty

ହିଂସା - hiṁsā - violence

କଂସା - kaṁsā - bell metal

ସଂଘ - saṁgha - association

ପଂଝା - paṁjhā - claws

ମାଳି - māli - aunt

ହଁ - hañ - yes

ନାହିଁ - nāhiñ - no

ବାଉଁଶ - bāuñśa - bamboo

ଭଅଁର - bhañra - drone

ମୁଁ - muñ - myself

ବାଲଟି - bālṭi - bucket

ନିଆଁ - niāñ - fire

ଦୁଃଖିତ - duḥkhita - sorry

ବାଃ ବାଃ - bāḥ bāḥ - bravo

ଅଫିସ୍ - aphis - office

ଠିକ୍ ଠାକ୍ - ṭhik ṭhāk - well done

କପ୍ - kap - cup

ଚକ୍ - chak - chalk

ହଠାତ୍ - haṭhāt - sudden

ତପାତ୍ - taphāt - difference

ପେନ୍ - pen - pen

ପେନ୍‌ସିଲ୍ - pensil - pencil

ରିକ୍‌ସା - riksā - rickshaw

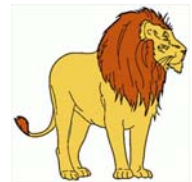
ବଲ୍‌ବ୍ - balb - bulb

ପେନ୍ - pen - pen

ବାଲଟି - bālṭi - bucket

ସିଂହ - siṁha - lion

ଷ (ṣ) + ଟ (ṭa) = ଷ୍ଟ (ṣṭa)
ଷ (ṣ) + ଠ (ṭha) = ଷ୍ଠ (ṣṭha)
ଲ୍ (l) + ଟ (ṭa) = ଳ୍ (lṭa)
ଣ (ṇ) + ଟ (ṭa) = ଣ୍ଟ (ṇṭa)
ଣ (ṇ) + ଠ (ṭha) = ଣ୍ଠ (ṇṭha)

କଷ୍ଟ (kaṣṭa) : *pain*

ଷଷ୍ଠ (ṣaṣṭha) : *sixth*

ଡେଲ୍ଟା (delṭā) : *delta*

ଘଣ୍ଟା (ghaṇṭā) : *clock*

କଣ୍ଠ (kaṇṭha) : *throat*

ଦୁଷ୍ଟ (duṣṭa) : *naughty*

ନିଷ୍ଠୁର (niṣṭhura) : *cruel*

ବେଲ୍ଟ (belt) : *belt*

ଝିଞ୍ଜି (jhiṅṅikā) : *grass hopper*

ପାଣ୍ଠି (pāṅṭhi) : *fund*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ନଷ୍ଟ (naṣṭa) : *destroyed*

ଅଷ୍ଟମ (aṣṭama) : *eighth*

ଷ୍ଟେସନ (ṣṭesana) : *station*

ଚେଷ୍ଟା (cheṣṭā) : *effort*

କାଷ୍ଠ (kāṣṭha) : *wood*

କାଣ୍ଟା (kaṇṭā) : *prickle*

ଘାଣ୍ଟା (ghaṇṭa) : *gong*

ବେଢ଼ା (beṇṭa) : *handle*

ଗଣ୍ଠି (gaṇṭhi) : *knot*

ଅନିଷ୍ଟ (aniṣṭa) : *harm*

ଯଥେଷ୍ଟ (jatheṣṭa) : *enough*

ପୋଷ୍ଟ ଅଫିସ୍ (poṣṭ aphis) :
post office

ବଳିଷ୍ଠ (baliṣṭha) : *strong*

ଅଞ୍ଜା (aṅṭā) : *waist*

ଅଞ୍ଜା (thaṅṭa) : *beak of a bird*

ଆଣ୍ଠୁ (āṅṭhu) : *knee*

ଲାଣ୍ଠନ (lanṭhana) : *lantern*

ସ୍ (s) / ଷ୍ (ṣ) + ପ (pa) = ସ୍ପ (spa) / ଷ୍ପ (ṣpa)
ସ୍ (s) / ଷ୍ (ṣ) + ଫ (pha) = ସ୍ଫ (spha) / ଷ୍ଫ (ṣpha)

ଶ୍ (ś) + ଚ (cha) = ଷ୍ଚ (ścha)
ମ୍ (m) + ମ (ma) = ମ୍ମ (mma)
ପ୍ (p) + ପ (pa) = ପ୍ପ (ppa)
ଲ୍ (l) + ପ (pa) = ଳ୍ପ (lpa)

ନିଷ୍ଠଳ (niṣṭhala) : *fruitless*

ବିସ୍ଫୋରଣ (bisphoraṇa) : *explosion*

ପଶ୍ଚାତ୍ (paśchāt) : *after*

ଟିପ୍ପଣୀ (ṭippaṇī) : *note*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ବାଷ୍ପ (bāṣpa) : *steam*

ସ୍ଫଟିକ (sphaṭika) : *crystal*

ସ୍ଵିରିଚ୍ (spirit) : *spirit*

ଅଳ୍ପ (alpa) : *little*

କଳ୍ପନା (kalpanā) : *imagination*

ସମ୍ମିଳନୀ (sammilānī) : *conference*

ସମ୍ମୁଖ (sammukha) : *in front of*

ପୁଷ୍ପ (puṣpa) : *flower*

ବାଚସ୍ପତି (bāchaspati) : *speaker*

ସମ୍ମାନ (sammāna) : *honour*

ଶିଳ୍ପ (śilpa) : *industry*

ପରସ୍ପର (paraspara) : *each other*

ସ୍ଫଷ୍ଟ (spaṣṭa) : *clear*

ଇସ୍ପାତ (ispāta) : *steel*

ଗଳ୍ପ (galpa) : *story*

ନିଶ୍ଚୟ (niśchaya) : *positively*

ସ୍ଫଟିକ (sphaṭika) : *Crystal*

ଇସ୍ପାତ (ispāta) : *steel*

ପୁଷ୍ପ (puṣpa) : *flower*

ନ (n) + ମ (ma) = ନ୍ମ (nma)
ମ (m) + ବ (ba) = ମ୍ବ (mba)

ତନ୍ମୟ (tanmaya) : overwhelmed

ଜନ୍ମ (janma) : birth

ଆମ୍ବ (āmba) : mango

ଡିମ୍ବ (dimba) : egg

ଖମ୍ବ (khamba) : pole

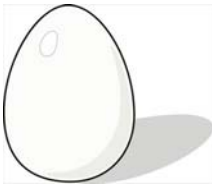
ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ସମ୍ବାଦ (sambāda) : news

କିମ୍ବା (kimbā) : or

ନଭେମ୍ବର (nabhembra) : November

ଯୋଗଜନ୍ମ (jogajanmā) : blessed born

ଡିମ୍ବ (dimba) : egg

ଖମ୍ବ (khamba) : pole

ଆମ୍ବ (āmba) : mango

ଷ୍ଠ (ṣṭ) + କ (ka) = ଷ୍ଟ (ṣṭka)
ସ୍ଵ (s) + କ (ka) = ସ୍କ (ska)
ଜ୍ଞ (j) + ଜ (ja) = ଜ୍ଞ (jja)

ନମସ୍କାର (namaskāra) - *namaskara* ସ୍କୁଟର (skuṭar) - *scooter*

କଜ୍ଜଳ (kajjāla) - *collyrium* ଶୁଷ୍କ (suṣka) - *dry*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ସ୍କୁଲ (skul) - *school*

ସ୍କେଲ (skel) - *scale*

ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟ (bhāskarjya) - *sculpture*

ପରିଷ୍କାର (pariṣkāra) - *clean*

ବାଇସ୍କୋପ (bāiskopa) - *bi-scope*

ସ୍କାଉଟ୍ (skāuṭ) - *scout*

ଟେଲିସ୍କୋପ (teliskopa) - *telescope*

ସଜ୍ଜନ (sajjana) - *noble*

ଲଜ୍ଜା (lajjā) - *shame*

ସ୍ଵ (s) + ନ (na) = ସ୍ନ (sna)
ସ୍ଵ (s) + ଓ଼ (wa) = ସ୍ଵା (swa)
ନ୍ (n) + ନ (na) = ନ୍ନ (nna)

ସ୍ନାନ (snāna) - *bath*

ଭିନ୍ନ (bhinna) - *different*

ସ୍ଵାଧୀନ (swādhīna) - *independant*

ଶ୍ଵାନ (śwāna) - *dog*

ବିଘ୍ନ (bighna) - *impediment*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଯତ୍ନ (jātna) - *care*

ଲଗ୍ନ (lagna) - *moment*

ରତ୍ନ (ratna) - *jewel*

ଅନ୍ନ (anna) - *rice*

ଚିହ୍ନ (chihna) - *mark*

ଜହ୍ନ (jahna) - *moon*

ଜହ୍ନି (jahni) - gourd

ସ୍ଵର (swara) - tone, voice

ସ୍ଵଭାବ (swabhāba) - nature

ନିଃଶ୍ଵାସ (niḥśwāsa) - respiration

ଅଶ୍ଵ (aśwa) - horse

ଜ୍ଵର (jwara) - fever

ଦ୍ଵୀପ (dwīpa) - island

କୃତନ୍ତ (krutaghna) - ungrateful

ପହ୍ନା (pahnā) - udder

ସ୍ଵପ୍ନ (swapna) - dream

ବିଶ୍ଵାସ (biśwāsa) - belief

ଭଗ୍ନ (bhagna) - broken

ବିଶ୍ଵ (biśwa) - universe

ସ୍ଵାଦ (swāda) - taste

ଦ୍ଵିତୀୟ (dwitīya) - second

ଅଗ୍ନି (agni) - fire

କ୍ (k) + ଲ (la) = କ୍ଲ (kḷa)
ଲ (l) + ଲ (la) = ଲ୍ଲ (lla)

କ୍ଲେଶ (kleśa) - distress

ଶୁକ୍ଳ (śukḷa) - white

କ୍ଳିବ (klība) - impotent

ମଲ୍ଲ (malla) - wrestler

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ବିପ୍ଳବ (biplaba) - revolution

ପଲ୍ଲୀ (pallī) - hamlet, small village

ଅକ୍ଲେଶ (akleśa) - easy

କ୍ଲୋମ (kloma) - lungs

ଶ୍ଳୋକ (śloka) - verse

ଗ୍ଲାନି (glāni) - fatigue

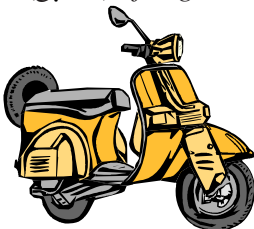
ଅମ୍ଳ (amḷa) - sour

ଗେହ୍ଲ (gehlā) - affectionate, fond

କ୍ଲେଦ (kleda) - moisture

ପ୍ଲିହା (plihā) - spleen

ଶ୍ଳୀଳ (ślīla) - decent

ସ୍କୁଟର (skuṭar) - scooter

ମଲ୍ଲ (malla) - wrestler

$\text{ଣ (n) + ଢ (ḍa) = ṅḍa}$
$\text{ଣ (n) + ଢ (dha) = ṅḍha}$

- ଅଣ୍ଡା (aṅḍā) - egg
 ଗୁଣ୍ଡା (gūṅḍa) - dust
 ଶୁଣ୍ଢା (śuṅḍha) - trunk
 ଷଣ୍ଢା (ṣaṅḍha) - bull

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

- ଏଣ୍ଡୁଆ (eṅḍua) - garden lizard
 ମୁଣ୍ଡା (muṅḍa) - head
 ମଣ୍ଡପ (maṅḍapa) - altar
 ଗଣ୍ଠ (gaṅḍa) - cheek
 ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ (geṅḍuphula) - marigold
 ଶଣ୍ଢୁଆସି (śaṅḍhūāsi) - pincers
 କୁଣ୍ଡା (kuṅḍā) - husk
 ବାରଣ୍ଡା (bāraṅḍā) - corridor
 ହାଣ୍ଡି (hāṅḍi) - earthen pot
 ଗଣ୍ଡି (gaṅḍi) - trunk
 ମେଣ୍ଢା (meṅḍhā) - sheep
 କଣ୍ଢେଇ (kaṅḍhei) - toy

$\text{ନ୍ (n) + ତ (ta) = ଣ୍ତ (nta)}$
$\text{ନ୍ (n) + ଥ (tha) = ଣ୍ଥ (ntha)}$

- ଦାନ୍ତ (dānta) - tooth
 ତନ୍ତୀ (tantī) - weaver
 ମନ୍ଥନ (manthana) - churning
 କାନ୍ଥ (kānta) - wall

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

- କିନ୍ତୁ (kintu) - but
 ତନ୍ତୁ (tantu) - tissue
 ଦନ୍ତା ହାତୀ (dantā hatī) - tusker
 ପୁସ୍ତକ (pustaka) - book
 ଇସ୍ତଫା (istaphā) - resignation
 ଶସ୍ତା (śastā) - cheap
 ରାସ୍ତା (rāstā) - road
 ଜନ୍ତୁ (jantu) - animal
 ଶାନ୍ତ (śānta) - calm
 ସନ୍ଥ (santha) - saint
 ମସ୍ତକ (mastaka) - head
 ବାସ୍ତବ (bāstaba) - real
 ବସ୍ତା (bastā) - sack
 କୁସ୍ତି (kusti) - wrestling

ଅସ୍ତ (asta) - *set*

ଅସ୍ଥିର (asthira) - *unstable*

ଅସ୍ଥାୟୀ (asthāyī) - *temporary*

ସୁସ୍ଥ (sustha) - *healthy*

ସ୍ଥଳଭାଗ (sthalabhāga) - *landmass*

ରକ୍ତ (rakta) - *blood*

ଶକ୍ତି (sakti) - *energy/power*

ବସନ୍ତ ରତୁ (basanta rutu) - *spring season*

ମୂଷା ଯନ୍ତ୍ର (mūṣā jantā) - *mousetrap*

ସ୍ଥିର (sthira) - *stable*

ସ୍ଥାୟୀ (sthāyī) - *permanent*

ସ୍ଥାନ (sthāna) - *place*

ଅସୁସ୍ଥ (asustha) - *sickly*

ଶକ୍ତ (śakta) - *strong*

ମୁକ୍ତା (muktā) - *pearl*

ଯୁକ୍ତି (jukti) - *argument*

ଷ (ṣ) + ଶି (ṣha) = ଷ୍ଟ (ṣṭha)
ମ୍ (m) + ଭା (bha) = ମ୍ଭା (mbha)
କ୍ (k) + ର (rū) = କ୍ଠ (krū)

ଉଷ୍ଣ (uṣṇa) - *hot*

କୁମ୍ଭ (kumbha) - *pitcher*

ଆରମ୍ଭ (ārambha) - *beginning*

କୃଷକ (kruṣaka) - *farmer*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - *Reading Practice* :

ବୈଷ୍ଣବ (baiṣṇava) - *baisnava*

କୁମ୍ଭୀର (kumbhīra) - *crocodile*

ଗମ୍ଭୀର (gambhīra) - *serious*

କୃଷି (kruṣi) - *agriculture*

ଗୃହ (gruha) - *house*

ତୃତୀୟା (trutīya) - *third*

ମୃଗ (mruga) - *deer*

ଶୃଗାଳ (śrugāla) - *jackle*

ପୃଥିବୀ (pruthibī) - *earth*

ମାତୃଭୂମି (mātrubhūmi) - *motherland*

ଅମୃତ (amruta) - *nectar*

କୃଷ୍ଣ (kruṣṇa) - *black*

ଦ୍ (d) + ମା (ma) = ଦ୍ଵା (dma)
କ୍ (k) + ରା (ra) = କ୍ଠା (kra)

ପଦ୍ମ (padma) - *lotus*

ଚକ୍ର (chakra) - *wheel*

ତାମ୍ର (tāmra) - *copper*

ଛଦ୍ମ (chhadma) - *disguise*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଆତ୍ମା (ātmā) - soul	ଜନ୍ମଭୂମି (janmabhūmi) - birthplace
ଭୀଷଣ (bhīṣṇa) - horrible	ଭସ୍ମ (bhasma) - ashes
ବାଲ୍ମୀକି (bālmīki) - Balmīki	ଗ୍ରୀଷ୍ମ (grīṣma) - summer
ବିଶ୍ରାମ (biśrāma) - rest	କ୍ରମ (krama) - order
ଶୁକ୍ରବାର (śukrabāra) - fri-day	ଟ୍ରକ୍ (trak) - truck
ଗ୍ରହ (graha) - planet	ହ୍ରଦ (hrada) - lake
କ୍ରେନ୍ (kren) - crane	ଛାତ୍ର (chhātra) - student
ଛାତ୍ରୀ (chhātrī) - girl student	ଚିତ୍ର (chitra) - picture
କ୍ରନ୍ଦନ (krandana) - weeping	କ୍ରୀଡ଼ା (krīdā) - game
ଗ୍ରାମ (grāma) - village	ଡ୍ରମ୍ (ḍram) - drum
ପରିଶ୍ରମ (parīśrama) - labour	ଉଗ୍ର (ugra) - aggressive
ବଜ୍ରପାତ (bajrapāta) - bolt from the blue	

କ୍ (k) + ଯ (ya) = କ୍ୟ (kya)

ଗଦ୍ୟ (gadya) - prose	ସତ୍ୟ (satya) - truth
ଶସ୍ୟ (śasya) - paddy	ପଦ୍ୟ (padya) - poetry
ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :	
ବାକ୍ୟ (bākya) - sentence	ବନ୍ୟା (banyā) - flood
ବାଦ୍ୟ (bādya) - drum	ସଭ୍ୟା (sabhya) - membership
ସମସ୍ୟା (samasyā) - problem	ଶିଷ୍ୟ (śiṣya) - disciple
ତ୍ୟାଗ (tyāga) - sacrifice	ନ୍ୟାୟା (nyāya) - justice
ନୃତ୍ୟ (nrūtya) - dance	ବ୍ୟବସାୟ (byabasāya) - business
ମୂଲ୍ୟ (mūlya) - price	ଖ୍ୟାତି (khyāti) - fame
ମୁଖ୍ୟ (mukhya) - chief	ଯୋଗ୍ୟ (jōgya) - proper
ରାଜ୍ୟ (rājya) - state	ପ୍ରାପ୍ୟ (prāpya) - due
ଆବଶ୍ୟକ (ābaśyaka) - necessary	

ଞ୍ (ñ) + ଚ (cha) = ଞ୍ (ñcha)
ଞ୍ (ñ) + ଛ (chha) = ଞ୍ଛ (ñchha)

ଅଞ୍ଚଳ (añchala) - region

ଲାଞ୍ଛନା (lañchhanā) - insult

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଚଞ୍ଚଳ (chañchala) - soon

ସଞ୍ଚୟ (sañchaya) - savings

ପଞ୍ଚ (pañcha) - five

ବିଞ୍ଚାଣୀ (biñchāṇī) - fan

କଞ୍ଚାଳ (kañchāphala) - unripe fruit

ବାଞ୍ଛା (bāñchhā) - desire

ଞ୍ (ñ) + ଜ (ja) = ଞ୍ଜା (ñja)
ଞ୍ (ñ) + ଝ (jha) = ଞ୍ଝା (ñjha)

ମଞ୍ଜି (mañji) - seed

ପଞ୍ଜା (pañjhā) - group

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଝଞ୍ଜା (jhāñja) - cymbal

ମଞ୍ଜା (mañja) - marrow

ଲାଞ୍ଜା (lāñja) - tail

ପାଞ୍ଜି (pañji) - almanac

ଅଞ୍ଜନ (añjana) - collyrium

କୁଞ୍ଜା (kuñja) - arbour

ବାଞ୍ଝା (bāñjha) - sterile

ପଞ୍ଜୁରି (pañjuri) - cage

ନ୍ (n) + ଦ (da) = ନ୍ଦା (nda)
ନ୍ (n) + ଧ (dha) = ନ୍ଦା (ndha)

ଚନ୍ଦନ (chandana) - sandal

ଅନ୍ଧାର (andhāra) - darkness

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଚାନ୍ଦ (chānda) - moon

କନ୍ଦ (kanda) - raw sugar

ଜନ୍ଦା (jandā) - *black pismire*
 ମନ୍ଦା (mandā) - *circular ditch*
 ବନ୍ଦର (bandara) - *port*
 ବନ୍ଧ (bandha) - *bank, dam*
 ଅନ୍ଧ (andha) - *blind*
 ବନ୍ଧୁ (bandhu) - *friend*

ହିନ୍ଦୀ (hindī) - *hindi*
 ପନ୍ଦର (pandara) - *fifteen*
 ବନ୍ଧୁକ (bandhuka) - *gun*
 ବନ୍ଧନ (bandhana) - *tying*
 କାନ୍ଧ (kāndha) - *shoulder*
 ବନ୍ଧକ (bandhaka) - *mortgage*

ମ୍ (m) + ପ (pa) = ମ୍ପ (mpa)
ମ୍ (m) + ଫ (pha) = ମ୍ଫ (mphā)

କମ୍ପାନୀ (kampānī) - *company* ବାମ୍ଫ (bāmphā) - *vapour*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଚମ୍ପାଫୁଲ (champāphula) - *champak flower* ସମ୍ପାଦକ (sampādaka) - *editor*
 ଭୂମିକମ୍ପ (bhūmikampa) - *earthquake* ଦେମ୍ଫ (demp̄ha) - *stalk*
 ଗୁମ୍ଫା (gumphā) - *cave* ଫମ୍ପା (phampā) - *empty*

ବ୍ (b) + ଦ (da) = ବ୍ଦ (bda)
ଦ୍ (d) + ଧ (dha) = ଦ୍ଢ (ddha)

ଶବ୍ଦ (śabda) - *word / sound* ପ୍ରସିଦ୍ଧ (prasiddha) - *famous*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ (khrīṣṭābda) - *christian year* ବୁଦ୍ଧ (buddha) - *the Buddha*
 ଯୁଦ୍ଧ (juddha) - *war* ଶୁଦ୍ଧ (śuddha) - *pure*
 ବୃଦ୍ଧ (bruddha) - *oldman* ବିଶୁଦ୍ଧ (biśuddha) - *pure*
 ଉଦ୍ଧାର (uddhāra) - *rescue* ଅବ୍ଦ (abda) - *year*
 ଶୁଦ୍ଧିତ୍ଵର (śuddhighara) - *funeral rites, obsequies*

ଚ୍ (ch) + ଚ (cha) = ଛ (chcha)
ଚ୍ (t) + ଚ (ṭa) = ଛ (ṭṭa)

ଉଚ୍ଚ (uchcha) - *high*

ଥଟ୍ଟା (thaṭṭa) - *joke*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ଭଟ୍ଟା (bhaṭṭā) - *ebb*

ଉଚ୍ଚତା (uchchatā) - *height*

ଅଟ୍ଟାହାସ (aṭṭahāsa) - *guffaw*

ଉଚ୍ଚାରଣ (uchchāraṇa) - *pronunciation*

ତ୍ (t) + ଡ (ta) = ଡ (tta)
ଦ୍ (d) + ଦ (da) = ଦ୍ (dda)

ଚିତ୍ତ (chitta) - *mind*

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ (uddeśya) - *aim*

ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ (uddiṣṭa) - *intended*

ବିତ୍ତ (bitta) - *wealth*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ବିପତ୍ତି (bipatti) - *trouble, danger*

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (nirddeśa) - *order*

ସମ୍ପତ୍ତି (sampatti) - *wealth*

ଫର୍ଦ୍ଦ (phardda) - *sheet*

ନ୍ (n) + ତ୍ (t) + ର (ra) = ଛତ୍ର (ntra)
ସ୍ (s) + ତ୍ (t) + ର (ra) = ଷ୍ଟ୍ର (stra)

ଯନ୍ତ୍ର (jantra) - *machine*

ଅସ୍ତ୍ର (astra) - *arms*

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ମନ୍ତ୍ର (mantra) - *hymn*

ଶାସ୍ତ୍ର (śāstra) - *scripture*

ମନ୍ତ୍ରୀ (mantrī) - *minister*

ବସ୍ତ୍ର (bastra) - *cloth*

ର (r) + ଶି (ṅ) + ଶି (ṅa) = ଶି (rṅṅa)

ବର୍ଣ୍ଣ (barṅṅa) - colour

କର୍ଣ୍ଣ (karṅṅa) - ear

ପଠନ ଅଭ୍ୟାସ (paṭhana abhyāsa) - Reading Practice :

ପୂର୍ଣ୍ଣ (pūrṅṅa) - full

ସୂର୍ଯ୍ୟ (sūrjya) - sun

ମୂର୍ତ୍ତି (mūrṅṅti) - statue

ସର୍ଦ୍ଦି (sarṅṅdi) - cold

ବର୍ଦ୍ଦି (barṅṅdi) - uniform

କର୍ଦ୍ଦମା (karṅṅdama) - mud

ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ (ujjwala) - bright

ରାଷ୍ଟ୍ରପତି (rāṣṭrapati) - president

ବୁଦ୍ଧ (buddha) - the Buddha

ଗୁମ୍ଫା (gumphā) - cave

ସୂର୍ଯ୍ୟ (surjya) - sun

Learning of Language : ଭାଷା ଶିକ୍ଷା (bhāṣā śikṣā)

1. Noun (ବିଶେଷ୍ୟ ପଦ : biśeṣya pada)

A noun is a naming word used frequently in each and every language. The Subject (କର୍ତ୍ତା : Karttā) of a sentence is always a Noun, or a word. Like English Oḍiā has five kinds of Nouns :

a) Proper Noun (ବ୍ୟକ୍ତିବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ : byaktibāchaka biśeṣya) :-

A proper Noun is the name of some particular person, place or thing. Kings like Ashoka, Khārabeḷa, Choḍagaṅga, Lāngulānarasiṅgha; poets like Sāraḷā, Jagannātha Dāsa, Rādhānātha Rāya, Fakiramohana, Gangādhara; places like Purī, Bhubaneswara, Sambalpura, Nandanakānana, Chilikā, Taptapāṇi; things like “bahi” (ବହି) - book, “ḍesk” (ଡେସ୍କ), “ṭebul” (ଟେବୁଲ) - table are called Proper Nouns.

b) Common Noun (ଜାତିବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ : jātibāchaka biśeṣya) :-

Ordinarily, a Common Noun expresses a name that is given in common to every person, place or thing of the same class or kind. In Oḍiā manuṣya (ମନୁଷ୍ୟ) - *man*, goru : (ଗୋରୁ) - *cow*, māṅkaḍa : (ମାଙ୍କଡ) - *monkey*, sahara : (ସହର) - *town*, grāma : (ଗ୍ରାମ) - *village*, nadī : (ନଦୀ) - *river*; parbata : (ପର୍ବତ) - *mountain* are common Noun.

c) Material Noun (ବସ୍ତୁବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ : bastubāchaka biśeṣya) :-

The name of the matter or substance of which things are made is called Material Noun. In Oḍiā jaḷa or pāṇi : (ପାଣି) - *water*, māṭi : (ମାଟି) - *soil*, tela : (ତେଲ) - *oil*, guḍa : (ଗୁଡ) - *molasses*, kṣīra : କ୍ଷୀର - *milk*, phrij : ଫ୍ରିଜ - *fridge* are of this category.

d) **Collective Noun (ସମଷ୍ଟିବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ : samaṣṭibāchaka biśeṣya) :-**

The noun representing the name of a group of persons, animals or things taken together is called a Collective Noun. In Oḍiā the word *senā* : (ସେନା) - *army*, *daḷa* : (ଦଳ) - *a flock of (sheep)*, *janatā* : (ଜନତା) - *crowd* are of this kind.

e) **Abstract Noun (ଭାବବାଚକ ବିଶେଷ୍ୟ : bhābabāchaka biśeṣya) :-**

An Abstract Noun also expresses the name of a quality, state or action. In Oḍiā, Abstract Nouns are formed in three different ways as stated below :

- i) From common noun, as - *bālakatwa* : (ବାଳକତ୍ୱ) - *boyhood*, *manuṣyatwa* : (ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱ) - *humanity*, *nārītwā* : (ନାରୀତ୍ୱ) - *womanhood*.
- ii) From adjectives, as - *kaṭhoratā* : (କଠୋରତା) - *hardness*, *komaḷatā* : (କୋମଳତା) - *softness*, *udāratā* : (ଉଦାରତା) - *generosity*, *mānabikatā* : (ମାନବିକତା) - *humanity*.
- iii) From verbs, as : - *darśana* : (ଦର୍ଶନ) - *seeing*, *marāṇa* : (ମରଣ) - *death*, *śayana* : (ଶୟନ) - *lying down*, *gamana* : (ଗମନ) - *walking*, *bhojana* : (ଭୋଜନ) - *eating*.

2. Pronoun (ସର୍ବନାମ : sarbanāma)

Pronoun is a word used in place of a noun or noun phrase.

In Oḍiā, all Pronouns can be divided into two separate categories, such as : - Personal Pronoun (ବ୍ୟକ୍ତିବାଚକ ସର୍ବନାମ : byaktibāchaka sarbanāma) and Impersonal Pronoun (ଅବ୍ୟକ୍ତିବାଚକ ସର୍ବନାମ : abyaktibāchaka sarbanāma).

1. Personal Pronoun (ବ୍ୟକ୍ତିବାଚକ ସର୍ବନାମ : byaktibachaka sarbanāma) :-

The Personal Pronouns of Oḍiā like nouns, change their form by adding endings, number, gender and case. Following are the different forms of Personal Pronouns.

i) First Person (Masculine and Feminine) :

Singular

Plural

muñ (ମୁଁ) - *I*

āme (ଆମେ) - *we*

āmemāne (ଆମେମାନେ) - *we*

āmbhemāne (ଆମେମାନଙ୍କର) - *we*

other forms : mote (ମୋତେ) - *me*

āmaku (ଆମକୁ) - *us*

mo/mora (ମୋ/ମୋର) - *my, mine*

āmara/āmamānānkara (ଆମର/ଆମମାନଙ୍କର) - *our/ours*

ii) Second Person (Masculine and Feminine) :

tu (ତୁ) - *you*

tumemāne (ତୁମେମାନେ) - *you*

tume (ତୁମେ) - *you*

tumbhe (ତୁମ୍ଭେ) - *you*

tumbhemāne (ତୁମ୍ଭେମାନେ) - *you*

āpaṇa(ଆପଣ) - *you*

āpaṇamāne (ଆପଣମାନେ) - *you*

other forms :

tumaku (ତୁମକୁ) - *you* tumamānaṅku (ତୁମମାନଙ୍କୁ) - *you*
tumbhaṅku (ତୁମଙ୍କୁ) - *you* tumbhamānaṅku (ତୁମମାନଙ୍କୁ) - *you*
apaṅaṅku (ଆପଣଙ୍କୁ) - *you* āpaṅamānaṅku (ଆପଣମାନଙ୍କୁ) - *you*

iii) Third Person (masculine and feminine) :

Singular

Plural

se (ସେ) - *he/she*

semāne (ସେମାନେ) - *they*

other forms :

tāhāra (ତାହାର) - *his/her/hers* tāhāṅkara (ତାହାଙ୍କର) - *his/her/hers*

**2. Impersonal Pronouns (ଅବ୍ୟକ୍ତିବାଚକ ସର୍ବନାମ :
abyaktibāchaka sarbanāma) :-**

Excluding all the Personal Pronouns given above, all other Pronouns of Oḍiā come under the category of Impersonal Pronoun, as given below.

ehi (ଏହି) - *it*

kehi nuhañ (କେହି ନୁହଁ) - *none*

ehā (ଏହା) - *this*

keteka (କେତେକ) - *some*

eguḍika (ଏଗୁଡ଼ିକ) - *these*

kehi jaṅe (କେହି ଜଣେ) - *somebody*

seguḍika (ସେଗୁଡ଼ିକ) - *that/those*

jaṅe bi nuheñ (ଜଣେ ବି ନୁହେଁ) - *no body*

sabu/samasta (ସବୁ/ସମସ୍ତ) - *all*

kichhi (କିଛି) - *few*

goṭie (ଗୋଟିଏ) - *one*

aneka (ଅନେକ) - *many*

kaṅṅasi (କୌଣସି) - *any*

kāhāku (କାହାକୁ) - *whom*

kehi jaṅe (କେହି ଜଣେ) - *anybody*

keuñ (କେଉଁ) - *which*

pratyeka (ପ୍ରତ୍ୟେକ) - *each*

ḵie heu (ଯିଏ ହେଉ) - *whoever*

kie, ḵie (କିଏ, ଯିଏ) - *who*

ḵie kehi (ଯେ କେହି) - *whose*

kāhāra (କାହାର) - *whose*

ḵāhā heu (ଯାହା ହେଉ) - *whatever*

3. Adjective (ବିଶେଷଣ - Biśeṣaṇa)

An adjective is used with a noun to add something for its meaning especially of quality, quantity and number.

There are three kinds of adjectives used in Oḍiā language, such as :

1. Adjective qualifies the noun :

ବିଶେଷ୍ୟର ବିଶେଷଣ (biśeṣyara biśeṣaṇa)

Such type of adjectives are :

bhala maṇiṣa (ଭଲ ମଣିଷ) - *a good man*

sundara chitra (ସୁନ୍ଦର ଚିତ୍ର) - *a beautiful painting.*

kichhi ṭaṅkā (କିଛି ଟଙ୍କା) - *some money*

ṭikie jñāna (ଟିକିଏ ଜ୍ଞାନ) - *a little knowledge*

aḷpa loka (ଅଳ୍ପ ଲୋକ) - *few persons*

sādhū loka (ସାଧୁ ଲୋକ) - *honest man*

bahuta pariśrama (ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ) - *enough labour*

prati loka (ପ୍ରତି ଲୋକ) - *every man*

sāta raṅga (ସାତ ରଙ୍ଗ) - *seven colours*

2. Adjective qualifies adjective :

ବିଶେଷଣର ବିଶେଷଣ (biśeṣaṇara biśeṣaṇa)

Such type of adjectives are :

bhāri bhala maṇiṣa (ଭାରି ଭଲ ମଣିଷ) - *a very good man*

ati sundara chitra (ଅତି ସୁନ୍ଦର ଚିତ୍ର) - *a very beautiful painting.*

adhika s̄ahasī (ଅଧିକ ସାହସୀ) - *more brave*
ati sundarī (ଅତି ସୁନ୍ଦରୀ) - *most beautiful*

C) Adjective modifies the verb :

କ୍ରିୟା ବିଶେଷଣ (kriyā biśeṣaṇa)

Such type of adjectives are :

dhīre dhīre chāla (ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲ) - *go slowly.*

śīghra śīghra kuha (ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର କୁହ) - *speak quickly.*

dīpaṭi miñji miñji jaḷuchhi (ଦୀପତି ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି ଜଳୁଛି) - *The lamp is flickering.*

Other examples of Adjectives

ବିଶେଷଣ ପଦ (biśeṣaṇa pada) - adjectives

ଅକର୍ମଣ୍ୟ (akarmanya) - *useless*

ଅଗାଧ (agādha) - *profound*

ଅକୃତ୍ରିମ (akrutrima) - *natural, real*

ଅଖଣ୍ଡ (akhaṇḍa) - *unbroken, non-stop*

ଅଗମ୍ୟ (agamyā) - *inaccessible, impassable*

ଅଗୋଚର (agochara) - *Unknown, unseen*

ଅଗ୍ରଣୀ (agranī) - *pioneer*

ଅଚଳ (achala) - *immovable, counterfeit*

ଅଜେୟ (ajeya) - *invincible*

ଅଜ୍ଞ (ajñā) - *ignorant*

ଅତର୍କିତ (atarkita) - *unanticipated*

ଅତ୍ୟାଚାରୀ (atyāchārī) - *tyrant, oppressive*

ଅତୁଳନୀୟ (atulanīya) - *incomparable*

ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ (atyābaśyaka) - *essential*
 ଅସ୍ଥାୟୀ (asthāyī) - *temporary*
 ଅସ୍ଥିର (asthira) - *restless, uncertain*
 ଅତ୍ୟଧିକ (atyadhika) - *excessive*
 ଅନିଷ୍ଟକର (aniṣṭakara) - *injurious*
 ଅନିଶ୍ଚିତ (aniśchita) - *uncertain*
 ଅନୁପଯୁକ୍ତ (anupaṅkta) - *unfit*
 ଅନୁଚିତ (anuchita) - *improper*
 ଅନ୍ଧ (andha) - *blind*
 ଅଧିକ (adhika) - *too much, excess*
 ଅନେକ (aneka) - *many*
 ଅଧୀର (adhīra) - *perplexed*
 ଅର୍ଦ୍ଧେକ (arddheka) - *half*
 ଅନାବଶ୍ୟକ (anābaśyaka) - *unnecessary*
 ଅପବିତ୍ର (apabitra) - *impure*
 ଅସଭ୍ୟ (asabhya) - *uncivilised*
 ଅଶିକ୍ଷିତ (aśikṣita) - *illiterate*
 ଅବାନ୍ତର (abāntara) - *irrelevant*
 ଅବିଶ୍ୱାସୀ (abiśwāsī) - *unfaithful*
 ଅମାୟିକ (amāyika) - *simple, frank*
 ଅମୂଲ୍ୟ (amūlya) - *priceless, precious*
 ଅଯୌକ୍ତିକ (aṅauktika) - *irrational*
 ଅର୍ଜିତ (arjita) - *acquired*
 ଅଳସୁଆ (aḷasuā) - *idle, lazy*
 ଅଳ୍ପ (alpa) - *inadequate*
 ଅସୁନ୍ଦର (asundara) - *indecent, ugly*

ଅଶ୍ଳୀଳ (aślīla) - *obscene*
 ଅଶୁଦ୍ଧ (aśuddha) - *incorrect, impure*
 ଅସୀମ (asīma) - *boundless, endless*
 ଅସମ୍ଭବ (asambhaba) - *impossible*
 ଅସ୍ଥିର (asthira) - *fickle*
 ଉତ୍ତମ (uttama) - *good/nice*
 ଉଦ୍ଧତ (uddhata) - *arrogant*
 ଉଷୁମ (uṣuma) - *warm*
 ଉର୍ବର (urbara) - *fertile*
 ଉଦାସୀନ (udāsīna) - *indifferent*
 ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ (ujjwala) - *bright*
 ଉପକାରୀ (upakārī) - *useful*
 କୃତଜ୍ଞ (krutajña) - *grateful*
 କୃତଗ୍ନ (krutaghna) - *ungrateful*
 କାଳ୍ପନିକ (kālpānika) - *imaginary*
 କଞ୍ଚା (kañchā) - *unripe, raw*
 କୃପଣ (krupaṇa) - *miserly*
 କୁଟିଳ (kuṭīla) - *hypocritical*
 ଖଞ୍ଜି (khāñṭi) - *pure, genuine*
 ଖୁଚୁରା (khuchurā) - *retail*
 ଗରମ (garama) - *hot*
 ଗର୍ବୀ (garbī) - *proud*
 ଗଭୀର (gabhīra) - *deep*
 ଗରିବ (gariba) - *poor*
 ଗୁପ୍ତ (gupta) - *confidential, hidden*
 ଜ୍ଞାନୀ (jñānī) - *wise*

ଚଞ୍ଚଳ (chañchala) - *quick, fickle*
 ଚତୁର (chatura) - *clever*
 ଚୂଡ଼ାନ୍ତ (chūḍānta) - *final*
 ଚଳିତ (chaliṭa) - *current*
 ଚିକ୍ନା (chikkaṇa) - *smooth*
 ଚିରସ୍ଥାୟୀ (chirasthāyī) - *permanent*
 ଛୋଟ (chhoṭa) - *small*
 ଜଟିଳ (jaṭiḷa) - *complex*
 ଜନପ୍ରିୟ (janapriya) - *popular*
 ଜାଗ୍ରତ (jāgrata) - *awakened, vigilant*
 ଟାଣ (ṭāṇa) - *hard*
 ଟେରା (ṭerā) - *squint-eyed*
 ଠିକ୍ (ṭhik) - *correct*
 ଡରୁଆ (ḍaruā) - *timid*
 ଡେଙ୍ଗା (ḍeṅgā) - *tall*
 ଢିଲା (ḍhilā) - *loose*
 ତରଳ (taraḷa) - *liquid*
 ତରୁଣ (taruṇa) - *youthful, juvenile*
 ଥଣ୍ଡା (thaṇḍā) - *cold*
 ଦୟାଳୁ (dayālu) - *kind-hearted*
 ଦାମ୍ଭିକ (dāmbhika) - *haughty, imperious*
 ଦୁର୍ଗନ୍ଧ (durgandha) - *rancid*
 ଦୁର୍ବଳ (durbala) - *weak*
 ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ (durddānta) - *uncontrollable*
 ଦକ୍ଷ (dakṣa) - *expert, skilled*
 ଦରକାରୀ (darakārī) - *useful*

ଦୁଷ୍ଟିତ (dūṣita) - *impure, polluted*
 ଦୋଷୀ (doṣī) - *guilty*
 ଧନୀ (dhanī) - *rich, affluent*
 ଧଳା (dhalā) - *white, bright*
 ଧାର୍ମିକ (dhārmika) - *righteous, pious*
 ଧୀର (dhīra) - *slow, patient*
 ନଗ୍ନ (nagna) - *naked, nude*
 ନମ୍ର (namra) - *humble*
 ନରମ (narama) - *soft*
 ନାଲିଆ (nāliā) - *red*
 ନୀରସ (nīrasa) - *insipid, juiceless*
 ନିଷ୍ଠୁର (niṣṭhura) - *cruel*
 ନିର୍ବୋଧ (nirbodha) - *stupid*
 ନିଃସ୍ୱ (niḥswa) - *poor, destitute*
 ନିୟମିତ (niyamita) - *regular*
 ନୀଳ (niḷa) - *blue*
 ନିର୍ଦ୍ଦୟ (nirddaya) - *unkind*
 ନିର୍ଭୀକ (nirbhīka) - *audacious, fearless*
 ନୀଚ (nīcha) - *mean, lowly*
 ନୂତନ (nūтана) - *new*
 ପବିତ୍ର (pabitra) - *sacred*
 ପାଗଳ (pāgaḷa) - *mad*
 ପାଚିଲା (pāchilā) - *ripe, grey*
 ପଚା (pachā) - *rotten, stale*
 ପରିଶ୍ରମୀ (pariśramī) - *laborious, hardworking*
 ପିଲାଳିଆ (pilāḷiā) - *childish*

ପିତା (pitā) - *bitter*
 ପୀଡ଼ିତ (pīḍita) - *sickly, suffered*
 ପୁରୁଣା (puruṇā) - *old*
 ପୈତୃକ (paitruka) - *ancestral*
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ (prasiddha) - *famous*
 ପ୍ରାଥମିକ (prāthamika) - *primary*
 ପ୍ରିୟ (priya) - *dear*
 ବଡ଼ (baḍa) - *big*
 ବଣୁଆ (baṇuā) - *wild*
 ବାସୀ (bāsī) - *stale*
 ବିବିଧ (bibidha) - *various, miscellaneous*
 ବିଶ୍ୱାସୀ (biśwāsī) - *faithful*
 ଭୀରୁ (bhīru) - *timid*
 ମୂଲ୍ୟବାନ (mūlyabāna) - *precious*
 ଯୋଗ୍ୟ (jogya) - *worthy*
 ଶୂନ୍ୟ (śūnya) - *empty, void*
 ସରଳ (saraḷa) - *simple*
 ସହଜ (sahaja) - *easy*
 ସନ୍ଦିଗ୍ଧ (sandigdha) - *doubtful, suspicious*
 ସାହସୀ (sāhasī) - *brave*
 ସ୍ୱାଧୀନ (swādhīna) - *independent*
 ସାମୁଦ୍ରିକ (sāmudrika) - *marine*
 ସୁନ୍ଦର (sundara) - *handsome, beautiful*
 ହାଲୁକା (hālukā) - *light*
 କ୍ଷୀଣ (kṣīṇa) - *feeble*
 କ୍ଷୁଧାକ୍ତ (kṣudhārta) - *hungry*

4. Conjunctions : ଅବ୍ୟୟ (abyaya)

A conjunction is a word that joins together words, clauses etc.

Example- ଓ, ଏବଂ (o, ebaṁ) and some examples are given below :

କିନ୍ତୁ (kintu) - *but*

କିମ୍ବା (kimbā) - *or*

ଆଗରୁ (āgaru) - *before*

ପରେ (pare) - *after*

ଯଦି (jādi) - *if*

ଯଦିଓ (jādio) - *though*

ତଥାପି (tathāpi) - *yet, still*

ଯେଉଁଠି (jēuñṭhi) - *where*

ଯାହାକି (jāhāki) - *that*

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (parjyanta) - *till*

କାରଣ (kāraṇa) - *because*

କ'ଣ ପାଇଁ/କାହିଁକି (kaṇa paiñ/kāhiñki) - *why*

ଆହୁରି (āhuri) - *and/also*

ଓ/ଏବଂ (o/ebaṁ) - *and*

ପାଇଁ (paiñ) - *for*

1. ରାମ ଯାଇଅଛି ଓ ମଧୁ ଆସିଅଛି । rāma jāiachhi o madhu āsiachhi.
Rama has gone and Madhu has come.
2. ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଡାକିଲି, କିନ୍ତୁ ସେ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । muñ tāṅku ḍākili,
kintu se śuṇile nāhiñ. *I called him but he did not hear me.*
3. ସାତ ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ମିଶିଲେ ବାର ହୁଏ । sāta ebaṁ pāñcha miśile
bāra hue. *Seven and five make twelve.*
4. ସୀତା ଓ ଗୀତା ପରମ ବନ୍ଧୁ । sītā o gītā parama bandhu. *Seeta
and Geeta are great friends.*

5. Verb : କ୍ରିୟା (kriyā)

A verb is a saying-word or telling-word indicating what somebody or something does, what state somebody or something is in or which is becoming of something or somebody. In the following sentences of Oḍiā, the verbs are given in bold letters, as :

ମୁଁ ଖାଏ (muñ khāe) - *I eat.*

ସେ ପଢ଼େ (se paḍhe) - *He reads.*

ବାଳକମାନେ ଖେଳନ୍ତି (bālakamāne kheḷanti) - *Boys play.*

ବାଳିକାମାନେ ଗାଆନ୍ତି (bālikāmāne gāānti) - *Girls sing.*

In the above sentences **khāe** (ଖାଏ), **paḍhe** (ପଢ଼େ), **kheḷanti** (ଖେଳନ୍ତି) and **gāānti** (ଗାଆନ୍ତି) are finite verbs.

In Oḍiā, verbs change their forms according to the numbers and persons of the Nominative; as :-

1) According to Number :-

bālakataḥ paḍhuachhi (ବାଳକଟି ପଢ଼ୁଅଛି) - *The boy is reading.*

bālikataḥ kheḷuachhi (ବାଳିକାଟି ଖେଳୁଅଛି) - *The girl is playing.*

bālakamane paḍhuachhanti (ବାଳକମାନେ ପଢ଼ୁଅଛନ୍ତି) - *The boys are reading.*

bālikamane kheḷuachhanti (ବାଳିକାମାନେ ଖେଳୁଅଛନ୍ତି) - *The girls are playing.*

2) According to Person :-

muñ khāuachhi (ମୁଁ ଖାଉଅଛି) - *I am eating.*

āmbhemāne khāuachhu (ଆମ୍ଭମାନେ ଖାଉଅଛୁ) - *We are eating.*

tu khāuachhu (ତୁ ଖାଉଅଛୁ) - *You are eating. (intimate)*

tume paḍhuachha (ତୁମେ ପଢ଼ୁଅଛ) - *You are reading.*

tumbhemāne paḍhuachha (ତୁମ୍ଭମାନେ ପଢ଼ୁଅଛ) - *You are reading.*

āpaṇamāne paḍhuachhanti (ଆପଣମାନେ ପଢ଼ୁଅଛନ୍ତି) - *You are reading. (polite)*

se jāuachhi (ସେ ଯାଉଅଛି) - *He is going.*

semāne jāuachhanti (ସେମାନେ ଯାଉଅଛନ୍ତି) - *They are going.*

Incomplete Verbs of Oḍiā :

(ଅସମାପିକା କ୍ରିୟା : asamāpikā kriyā)

In Oḍiā, this category of verbs are formed / constituted by adding i (ଇ) to the principal verb; as -

Khāikari bulibāku jāa (ଖାଇକରି ବୁଲିବାକୁ ଯାଅ) - *after taking meal go for a walk.*

Paḍhisāri biśrāma nia (ପଢ଼ିସାରି ବିଶ୍ରାମ ନିଅ) - *after completing your study, take rest.*

In the above sentences khāikari, paḍhisāri are examples of Incomplete Verbs.

Causative Verbs

(ପ୍ରେରଣାର୍ଥକ କ୍ରିୟା : Preraṇārthaka kriyā)

In Oḍiā, this category of Verbs are formed / constituted by adding ā (ଆ) to the principal verb first, then the tense suffix symbol is added to it basing upon the person etc; as:-

se goṭie chiṭhi tuma dwārā lekhāichhi (ସେ ଗୋଟିଏ ଚିଠି ତୁମ ଦ୍ଵାରା ଲେଖାଇଛି) - *He has made you write a letter.*

muñ e kāmaṭi tāṅkadwārā karāibi (ମୁଁ ଏ କାମଟି ତାଙ୍କଦ୍ଵାରା କରାଇବି) - *I shall make him do this work.*

Some other formation of Causative Verbs in Oḍiā :-

Odia verb

karibā (କରିବା)

to do

Causative forms

karāibā (କରାଇବା)

to make anyone do

debā (ଦେବା)	diāibā (ଦିଆଇବା)
to give	to make anyone give
padhibā (ପଢ଼ିବା)	padhāibā (ପଢ଼ାଇବା)
to read	to make anyone read
dhoibā (ଧୋଇବା)	dhuāibā (ଧୁଆଇବା)
to wash	to make anyone wash

Some Common Verbs of Oḍiā

ଆଣିବା (āṇibā) - to bring	ଗାଇବା (gāibā) - to sing
ଆସିବା (āsibā) - to come	ଗାଳିଦେବା (gālidebā) - to abuse
ଉଠିବା (uṭhibā) - to rise, to get up	ଚଢ଼ିବା (chadhibā) - to climb
ଓଳେଇବା (oḷeibā) - to sweep	ଚାଲିବା (chālībā) - to move, to walk
ଓହ୍ଲାଇବା (olhāibā) - to get down, to climb down	ଛାପିବା (chhāpibā) - to print
କରିବା (karibā) - to do	ଛିଙ୍କିବା (chhīṅkibā) - to sneeze
କହିବା (kahibā) - to speak	ଜାଣିବା (jāṇibā) - to know
କାଟିବା (kāṭibā) - to cut	ଝୁଲିବା (jhulibā) - to swing
କିଣିବା (kiṇibā) - to buy	ଟାଣିବା (ṭāṇibā) - to draw, to pull
ଖାଇବା (khāibā) - to eat	ଠକିବା (ṭhakibā) - to cheat
ଖେଳିବା (kheḷibā) - to play	ଡାକିବା (ḍākibā) - to call out
ଖୋଜିବା (khojibā) - to search	ଢାଳିବା (ḍhālībā) - to pour
ଖୋଳିବା (kholibā) - to dig	ଡଢ଼ିବା (taḍibā) - to drive out
ଖୋଲିବା (kholibā) - to open	ଦଉଡ଼ିବା (dauḍibā) - to run
ଗଢ଼ିବା (gaḍhibā) - to build	ଦେଖିବା (dekhibā) - to see, to view
ଗଣିବା (gaṇibā) - to count	
ଗପିବା (gapibā) - to gossip	ଦେବା (debā) - to give

ଧରିବା (dharibā) - *to catch, to hold*

ଧୋଇବା (dhoibā) - *to wash*

ନାଚିବା (nāchibā) - *to dance*

ନେବା (nebā) - *to take*

ପକାଇବା (pakāibā) - *to drop*

ପଢ଼ିବା (paḍhibā) - *to read*

ପାଇବା (pāibā) - *to obtain*

ପିଇବା (piibā) - *to drink*

ପିଟିବା (piṭibā) - *to beat*

ପିନ୍ଧିବା (pindhībā) - *to wear*

ପୋଷିବା (poṣibā) - *to tame, to adopt*

ଫେରାଇବା (pherāibā) - *to pay-back*

ଫେରିଆସିବା (pheriāsibā) - *to return*

ଫୋପାଡ଼ିବା (phopāḍibā) - *to throw*

ବସିବା (basibā) - *to sit*

ବାଟିବା (bāṭibā) - *to pestle*

ବାନ୍ଧିବା (bāndhibā) - *to bind, to fasten*

ବୁଝିବା (bujhibā) - *to understand, to comprehend*

ଭାଙ୍ଗିବା (bhāṅgibā) - *to break*

ଭାବିବା (bhābibā) - *to think*

ଭାସିବା (bhāсібā) - *to float*

ମାଜିବା (mājibā) - *to polish*

ମାପିବା (māpibā) - *to measure*

ଯିବା (jibā) - *to go*

ରଖିବା (rakhibā) - *to keep*

ରହିବା (rahībā) - *to stay*

ରାନ୍ଧିବା (rāndhibā) - *to cook*

ଲୁଚାଇବା (luchāibā) - *to hide*

ଲେଖିବା (lekhibā) - *to write*

ଶୁଣିବା (śuṇibā) - *to hear, to listen*

ଶୋଇବା (śoibā) - *to sleep*

ସହ୍ୟକରିବା (sahyakaribā) - *to tolerate*

ହଲେଇବା (haleibā) - *to swing*

ହସିବା (hasibā) - *to laugh*

6. Conjugation of Verbs

(The uses of the Tenses)

କାଳ ଅନୁସାରେ କ୍ରିୟାରୂପ : kāla anusāre kriyārūpa

1. Present Indefinite Tense - ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଦ୍ଧ (barttamāna śuddha)

1st person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ: Prathama Puruṣa)

Singular (ଏକବଚନ : ekabachana) Plural (ବହୁବଚନ : bahubachana)

ମୁଁ ଖାଏ (muñ khāe)

ଆମେମାନେ ଖାଉ (āmbhemāne khāu)

- I eat.

- we eat.

2nd person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya Puruṣa)

ତୁ ଖାଆ (tu khāā) - you eat (intimate)

ତୁମେ ଖାଅ (tume khāa)

ତୁମେମାନେ ଖାଅ (tumbhemāne khāa)

- you eat.

- you eat.

ଆପଣ ଖାଆନ୍ତି (āpaṇa khāānti)

ଆପଣମାନେ ଖାଆନ୍ତି (āpaṇamāne khāānti)

- you eat.

- you eat. (polite)

3rd perspm (ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ: trutiya Puruṣa)

ସେ ଖାଏ (se khāe) -

ସେମାନେ ଖାଆନ୍ତି (semāne khāānti) -

he/she eats.

they eat.

ସେ ଖାଆନ୍ତି (se khāānti) -

ସେମାନେ ଖାଆନ୍ତି (semāne khāānti) -

he/she eats. (polite)

they eat. (polite)

2. Present continuous tense - ବର୍ତ୍ତମାନ ଅସମ୍ପନ୍ନ (bartamāna asampanna) :

1st Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ : Prathama Puruṣa)

ମୁଁ ଖାଉଅଛି (muñ khāuachhi)

ଆମେମାନେ ଖାଉଅଛୁ (āmbhemāne

- I am eating

khāuachhu) - we are eating.

2nd person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ: dwitiya puruṣa)

ତୁ ଖାଉଅଛୁ (tu khāuachhu)

- you are eating. (intimate)

ତୁମେ ଖାଉଅଛ (tume khāuachha)
- you are eating.

ଆପଣ ଖାଉଅଛନ୍ତି (āpaṇa
khāuachhanti) - you are eating. (polite)

ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଉଅଛ (tumbhemāne
khāuachha) - you are eating.

ଆପଣମାନେ ଖାଉଅଛନ୍ତି (āpaṇamāne
khāuachhanti) - you are eating. (polite)

3rd person (ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : trutīya Puruṣa)

ସେ ଖାଉଅଛି (se khāuachhi)
- he/she is eating.

ସେ ଖାଉଅଛନ୍ତି (se khāuachhanti)
- he/she is eating. (polite)

ସେମାନେ ଖାଉଅଛନ୍ତି (semāne
khāuachhanti) - they are eating (polite)

ସେମାନେ ଖାଉଅଛନ୍ତି (semāne
khāuachhanti) - they are eating.

3. Present Perfect tense - ବର୍ତ୍ତମାନ ସମ୍ପନ୍ନ (barttamāna sampanna)

First Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ : Prathama Puruṣa)

Singular (ଏକବଚନ : ekabachana)

ମୁଁ ଖାଇଅଛି (muñ khāiachhi)
I have eaten.

Plural (ବହୁବଚନ : bahubachana)

ଆମେମାନେ ଖାଇଅଛୁ (āmbhe māne
khāiachhu) - we have eaten.

2nd Person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya puruṣa)

ତୁ ଖାଇଛୁ (tu khaichhu)
- You have eaten. (intimate)

ତୁମେ ଖାଇଅଛ (tume khāiachha)
- you have eaten.

ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଅଛ (tumbhemāne
khāiachha) - you have eaten.

ଆପଣ ଖାଇଅଛନ୍ତି (āpaṇa khāiachhanti)
- you have eaten (polite).

ଆପଣମାନେ ଖାଇଅଛନ୍ତି (āpaṇamāne
khāiachhanti) - you have eaten (polite).

3rd Person (ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : trutīya puruṣa)

ସେ ଖାଇଅଛି (se khāiachhi) -
he/she has eaten.

ସେ ଖାଇଅଛନ୍ତି (se khāiachhanti)
he/she has eaten (polite).

ସେମାନେ ଖାଇଅଛନ୍ତି (semāne
khāiachhanti) - they have eaten.

ସେମାନେ ଖାଇଅଛନ୍ତି (semāne
khāiachhanti) - they have eaten (polite).

b. Past Tense:

1. Past Indefinite Tense (ଅତୀତ ଶୁଦ୍ଧ : atīta śuddha)

First Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ: Prathama puruṣa)

Singular (ଏକବଚନ : ekabachana) **Plural** (ବହୁବଚନ : bahubachana)

ମୁଁ ଖାଇଲି (muñ khāili) - ଆମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଲୁ (āmbhemāne khāilu)
I ate. - *we ate.*

2nd Person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya puruṣa)

ତୁ/ତୁମେ/ ଖାଇଲୁ/ଖାଇଲ (tu/tume/ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଲ (tumbhemāne khāila)
khāilu/khāila)- *you ate.* - *you ate.*

ଆପଣ ଖାଇଲେ (āpaṇa khāile) ଆପଣମାନେ ଖାଇଲେ (āpaṇamāne
- *you ate (polite).* khāile)- *you ate. (polite)*

3rd Person ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : trutīya puruṣa

ସେ ଖାଇଲା (se khāilā) ସେମାନେ ଖାଇଲେ (semāne khāile)
he/she ate. *they ate.*

ସେ ଖାଇଲେ (se khāile) ସେମାନେ ଖାଇଲେ (semāne khāile)
he/she ate (Polite). *they ate (Polite).*

2. Past Continuous Tense ଅତୀତ ଅସମ୍ପନ୍ନ (atīta asampanna) :

First Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ : Prathama Puruṣa)

ମୁଁ ଖାଉଥିଲି (muñ khāuthili) ଆମ୍ଭେମାନେ ଖାଉଥିଲୁ (āmbhemāne
- *I was eating.* khāuthilu)- *we were eating.*

2nd Person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya Puruṣa)

ତୁ ଖାଉଥିଲୁ (tu khāuthilu)
- *you were eating. (intimate)*

ତୁମେ ଖାଉଥିଲ (tume khāuthila) ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଉଥିଲ (tumbhemāne
- *you were eating.* khāuthila)- *you were eating.*

ଆପଣ ଖାଉଥିଲେ (āpaṇa khāuthile) ଆପଣମାନେ ଖାଉଥିଲେ (āpaṇamāne
- *you were eating. (polite)* khāuthile)- *you were eating. (polite)*

Third Person (ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ) : trutīya puruṣa

Singular (ଏକବଚନ : ekabachana) Plural (ବହୁବଚନ : bahubachana)

ସେ ଖାଉଥିଲା (se khāuthilā)

- *he/she was eating*

ସେମାନେ ଖାଉଥିଲେ (semāne khāuthile)

- *they were eating.*

ସେ ଖାଉଥିଲେ (se khāuthile) -

he/she was eating (polite).

ସେମାନେ ଖାଉଥିଲେ (semāne khāuthile)

they were eating (polite).

3. Past Perfect Tense - ଅତୀତ ସମ୍ପନ୍ନ (atīta sampanna) :

1st Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ : Prathama Puruṣa)

ମୁଁ ଖାଇଥିଲି (muñ khāithili)

I had eaten.

ଆମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଥିଲୁ (āmbhemāne

khāithilu) - *we had eaten.*

2nd Person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya puruṣa) :

ତୁ ଖାଇଥିଲୁ (tu khāithilu) -

you had eaten. (intimate)

ତୁମେ ଖାଇଥିଲ (tume khāithila)

you had eaten.

ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଥିଲ (tumbhemāne

khāithila) - *you had eaten.*

ଆପଣ ଖାଇଥିଲେ (āpaṇa khāithile)

you had eaten (Polite).

ଆପଣମାନେ ଖାଇଥିଲେ (āpaṇamāne

khāithile) - *you had eaten. (Polite)*

3rd Person (ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : trutīya puruṣa)

ସେ ଖାଇଥିଲା (se khāithilā)

- *he/she had eaten.*

ସେମାନେ ଖାଇଥିଲେ (semāne khāithile)

- *they had eaten.*

ସେ ଖାଇଥିଲେ (se khāithile)

he/she had eaten. (Polite)

ସେମାନେ ଖାଇଥିଲେ (semāne khāithile)

they had eaten. (Polite)

C. Future Tense - ଭବିଷ୍ୟତ ଶୁଦ୍ଧ (bhaviṣyata śuddha) :

1. Future Indefinite Tense (ଶୁଦ୍ଧ ଭବିଷ୍ୟତକାଳ : śuddha bhaviṣyata kālā)

1st Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ : Prathama Puruṣa)

ମୁଁ ଖାଇବି (muñ khāibi) ଆମ୍ଭେମାନେ ଖାଇବୁ (āmbhe māne
- *I shall/will eat.* khāibu) - *we shall/will eat.*

2nd Person - (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya puruṣa) :

ତୁ ଖାଇବୁ (tu khāibu)
- *you shall/will eat. (intimate)*

ତୁମେ ଖାଇବ (tume khāiba) ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଇବ (tumbhemāne
- *you will eat.* khāiba) - *you will eat.*

ଆପଣ ଖାଇବେ (āpaṇa khāibe) - ଆପଣମାନେ ଖାଇବେ (āpaṇamāne
- *you shall/will eat (Polite)* khāibe) - *you shall/will eat. (Polite)*

3rd Person (ତୃତୀୟପୁରୁଷ : trutiya puruṣa)

ସେ ଖାଇବ (se khāiba) ସେମାନେ ଖାଇବେ (semāne khāibe)
- *he/she will eat.* - *they will eat.*

ସେ ଖାଇବେ (se khāibe) ସେମାନେ ଖାଇବେ (semāne khāibe)
- *he/she will eat (Polite)* - *they will eat. (Polite)*

2. Future Continuous Tense - ଭବିଷ୍ୟତ ଅସମ୍ପନ୍ନ (bhaviṣyata asampanna) :

1st Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ : Prathama Puruṣa)

ମୁଁ ଖାଇଥିବି (muñ khāuthibi) - ଆମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଥିବୁ (āmbhemāne
- *I shall be eating.* khāuthibu) - *we shall be eating.*

2nd Person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya puruṣa)

ତୁ ତୁମେ ଖାଇଥିବୁ/ଖାଇଥିବ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଥିବ
(tu/tume khāuthibu/khāuthiba) (tumbhemānekhāuthiba)
you will be eating. *you will be eating.*

ଆପଣ ଖାଉଥିବେ (āpaṇa khāuthibe) ଆପଣମାନେ ଖାଉଥିବେ (āpaṇamāne
 - you will be eating. (Polite) khāuthibe) - you will be eating. (Polite)

3rd Person (ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : trutīya puruṣa)

ସେ ଖାଉଥିବ (se khāuthiba) ସେମାନେ ଖାଉଥିବେ (semāne khāuthibe)
 - he/she will be eating. - they will be eating.

ସେ ଖାଉଥିବେ (se khāuthibe) ସେମାନେ ଖାଉଥିବେ (semāne khāuthibe)
 he/she will be eating. (Polite) they will be eating. (Polite)

3. Future Perfect Tense – ଭବିଷ୍ୟତ ସମ୍ପନ୍ନ (bhaviṣyata sampanna) :

1st Person (ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ : Prathama Puruṣa)

ମୁଁ ଖାଇଥିବି (muñ khāithibi) ଆମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଥିବୁ (āmbhemāne
 - I shall have eaten. khāithibu) - we shall have eaten.

2nd Person (ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ : dwitīya puruṣa)

ତୁ /ତୁମେ ଖାଇଥିବୁ ଖାଇଥିବ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଖାଇଥିବ
 (tu/tume khāithibu/khāithiba) (tumbhemāne khāithiba)
 you shall/will have eaten. you shall have eaten.

ଆପଣ ଖାଇଥିବେ (āpaṇa khāithibe) ଆପଣମାନେ ଖାଇଥିବେ (āpaṇamāne
 you shall/will have eaten. (Polite) khāithibe) - you shall/will have eaten.

3rd Person (ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : trutīya puruṣa)

ସେ ଖାଇଥିବ (se khāithiba) ସେମାନେ ଖାଇଥିବେ (semāne khāithibe)
 he/she will have eaten. they will have eaten.

ସେ ଖାଇଥିବେ (se khāithibe) ସେମାନେ ଖାଇଥିବେ (semāne khāithibe)
 he/she will have eaten. (Polite) they will have eaten. (Polite)

D. Imperative (ଅନୁଜ୍ଞା ବା ଆଦେଶ : anujñā bā ādeśa) :

ତୁମେ ଖାଅ (tume khāa) - you eat.

ତୁମେ ସେଠାକୁ ଯାଅ (tume seṭhāku jāa) - you go there.

ବେଞ୍ଚା ଉପରେ ଠିଆ ହୁଅ (beñcha upare ṭhīā hua) - stand up on the bench.

ମୋତେ ବହିଟି ଦିଅ (mote behiṭi dia) - give me the book.

ଆପଣ ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ (āpaṇa bhitaraku āsantu) - you come in.

7. Number : ବଚନ (bachana)

Oḍiā has two numbers : ekabachana = singular and bahubachana = plural.

There are certain norms for changing a singular noun to plural form. These rules are generally very simple and easy. eg.

Singular

Plural

(ଏକବଚନ : eka bachana)

(ବହୁବଚନ : bahu bachana)

କେତେଦିନ ? (kete dina ?)

କେତୋଟି ପିଲା ? (ketoṭi pilā ?)

How many days ?

How many children ?

ଗୋଟିଏ କମଳା (goṭie kamaḷā)

ଗୋଟିଏ ପିଲା (goṭie pilā)

One orange

One child

ଆଠଟି କମଳା (āṭhaṭi kamaḷā)

ଦୁଇଟି ଝିଅ (duiṭi jhia)

Eight oranges

Two daughters

ବହୁତ କମଳା (bahuta kamaḷā)

ବହୁତ ପିଲା (bahuta pilā)

Many oranges

Many children

But this rule operates when one specifies a more or less explicit numbers (one, two, many / how many). In the general for unspecified plural, an ending is necessary. These endings vary in case of human beings and others, both other living beings and non-living beings. Some plural endings are - mane (ମାନେ), guḍika (ଗୁଡ଼ିକ), pala (ପଲ), gaṇa (ଗଣ) etc. singular endings are ṭi (ଟି), ṭie (ଟିଏ), ṭa (ଟା), jaṇaka (ଜଣକ) etc.

Human beings :

ପୁରୁଷମାନେ (puruṣamāne)

- Men

ବାଳକମାନେ (baḷaka māne)

- Boys

ବାଳିକାମାନେ (bālikāmāne)

- Girls

ଲୋକମାନେ (lokamāne)

- People

ନାରୀମାନେ (nārīmāne)

- Women

ଝିଅମାନେ (jhiamāne)

- Girls

Others :

ଚଢ଼େଇଗୁଡ଼ିକ (chaḍhei guḍika)

- Birds

ଗାଈଗୁଡ଼ିକ (gāi guḍika)

- Cows

ହଂସଗୁଡ଼ିକ (haṁsa guḍika)

- Swans

ତାରାଗୁଡ଼ିକ (tārā guḍika)

- Stars

ଘରଗୁଡ଼ିକ (ghara guḍika)

- Houses

ମାଙ୍କଡ଼ଗୁଡ଼ିକ (mankadaguḍika)

- Flock of monkeys

8. Gender-ଲିଙ୍ଗ (liṅga)

There are three types of genders in Oḍiā Language.

They are :

- (i) *Masculine gender* : ପୁଂଲିଙ୍ଗ (Pumliṅga)
- (ii) *Feminine gender* : ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗ (strīliṅga)
- (iii) *Neuter gender* : କ୍ଳିବଲିଙ୍ଗ (Klībaliṅga)

For example :

- (i) *Masculine gender* : ବାପା (bāpā) - *father*, ଭାଇ (bhāi) - *brother*, ବାଳକ (bāḷaka) - *boy*, ଅଜା (ajā) - *maternal grandfather*, ଛାତ୍ର (chhātra) - *student*, ଷଣ୍ଢ (ṣaṇḍha) - *bull*
- (ii) *Feminine gender* : ମାଆ (māā) - *mother*, ଭଉଜ (bhāuja) - *sister in law*, ବାଳିକା (bāḷikā) - *girl*, ଆଇ (āi) - *maternal grandmother*, ଛାତ୍ରୀ (chhātrī) - *girl student*, ଗାଈ (gāi) - *cow* etc.
- (iii) *Neuter gender* : ବୃକ୍ଷ (brukṣa) - *tree*, ମାଟି (māṭi) - *soil*, ଇଟା (iṭā) - *brick*, ପଥର (pathara) - *stone* etc.

Masculine gender in Oḍiā can be changed into feminine mostly in three ways. Such as :

- (i) by using suffixes
- (ii) by adding words of Feminine sense.
- (iii) by using corresponding feminine terms.

(i) **Some Feminine forms by using / adding suffixes like :**

(a) **ଅ (a) - (English meaning of these Oḍiā words remain almost unchanged in English feminine gender.)**

Masculine

Feminine

ଶିଷ୍ୟ (śiṣya) - *disciple*

ଶିଷ୍ୟା (śiṣyā) - *lady disciple*

ପ୍ରେମିକ (premiḱa) - *lover*

ପ୍ରେମିକା (premiḱā) - *lady lover*

ଦୁଷ୍ଟ (duṣṭa) - *wicked man*

ଦୁଷ୍ଟା (duṣṭā) - *wicked woman*

ମହାଶୟ (mahāśaya) - *sir*
ଯୋଗ୍ୟ (jogyā) - *eligible*

(b) ଈ (ī) -

ରାକ୍ଷସ (rākṣasa) - *demon*
ମେଢ଼ା (meṇḍhā) - *sheep*

ହରିଣ (hariṇa) - *deer*

ଦେବ (deba) - *god*

ତରୁଣ (taruṇa) - *youngman*

ବନ୍ଧୁ (bandhu) - *male friend*

ଛାତ୍ର (chhātra) - *student*

ବୁଢ଼ା (buḍhā) - *old man*

(c) ଆଣୀ (āṇī)-

ଚାକର (chākara) - *male servant*

ଠାକୁର (ṭhākura) - *god*

ଡାକ୍ତର (ḍāktara) - *doctor*

ମାଲିକ (mālika) - *master*

(d) 'ଣୀ' (ṇī)-

ସହରିଆ (sahariā) -
resident of a town (man)

ମଫସଲିଆ (maphasaliā) -
resident of a village (man)

ଗୁଢ଼ିଆ (gudīā) -
confectioner

ମହାଶୟା (mahāśayā) - *madam*
ଯୋଗ୍ୟା (jogyā) - *eligible (lady)*

ରାକ୍ଷସୀ (rākṣasī) - *demoness*

ମେଢ଼ି (meṇḍhī) - *female sheep,*
ewe

ହରିଣୀ (hariṇī) - *doe*

ଦେବୀ (debī) - *goddess*

ତରୁଣୀ (taruṇī) - *young woman*

ବାନ୍ଧବୀ (bāndhabī) - *female friend*

ଛାତ୍ରୀ (chhātrī) - *girl student*

ବୁଢ଼ି (buḍhī) - *old woman*

ଚାକରାଣୀ (chākarāṇī) - *maid servant*

ଠାକୁରାଣୀ (ṭhākurāṇī) - *goddess*

ଡାକ୍ତରାଣୀ (ḍāktarāṇī) - *lady doctor*

ମାଲିକାଣୀ (mālikāṇī) - *mistress*

ସହରିଆଣୀ (sahariāṇī) -

resident of a town (woman)

ମଫସଲିଆଣୀ (maphasaliāṇī) -

resident of a village (woman)

ଗୁଢ଼ିଆଣୀ (gudīāṇī) -

lady confectioner

ନୋଲିଆ (noliā) -
fisherman

ମୂଲିଆ (mūliā) -
labourer

ବାୟା (bāyā) - *mad man*

(e) ‘ଭଣୀ’ (uṇī)-

ଅନ୍ଧ (andha) - *blind man*

ନାଗ (nāga) - *male cobra*

ଅସୁର (asura) - *male demon*

କନ୍ଧ (kandha) - *male Kondh*

କମାର (kamāra) -
blacksmith

ଗୋପାଳ (gopāla) -
cow-herd, cowherds-man

ନୋଲିଆଣୀ (noliāṇī) -
fisherwoman

ମୂଲିଆଣୀ (mūliāṇī) -
lady labourer

ବାୟାଣୀ (bāyāṇī) - *mad woman*

ଅନ୍ଧୁଣୀ (andhuṇī) - *blind woman*

ନାଗୁଣୀ (nāguṇī) - *female cobra*

ଅସୁରୁଣୀ (asuruṇī) - *female demon*

କନ୍ଧୁଣୀ (kandhuṇī) - *female Kondh*

କମାରୁଣୀ (kamāruṇī) -
wife of blacksmith

ଗୋପାଳୁଣୀ (gopāluṇī) -
lady cowherd, cowherds-woman

f) Feminine forms by changing the affix “ଅକ” (aka) into “ଇକା” (ikā).

ଲେଖକ (lekhaka) - *writer*

ବାଳକ (bāḷaka) - *boy*

ନାୟକ (nāyaka) - *hero*

ଗାୟକ (gāyaka) - *singer*

ସଂପାଦକ (saṁpādaka) - *editor*

ପରିଚାଳକ (parichāḷaka)
- *manager*

ଲେଖିକା (lekhikā) - *lady writer*

ବାଳିକା (bāḷikā) - *girl*

ନାୟିକା (nāyikā) - *heroine*

ଗାୟିକା (gāyikā) - *lady singer*

ସଂପାଦିକା (saṁpādikā) - *Lady editor*

ପରିଚାଳିକା (parichāḷikā)
- *Lady manager*

II) Feminine forms by adding words of feminine sense.

ପୁଅପିଲା (puapilā) - *male child*

ଝିଅପିଲା (jhiapilā) - *female child*

ଅଣ୍ଡିରା ବାଛୁରୀ (aṇḍirā bāchhurī) - ମାଳି ବାଛୁରୀ (māi bāchhurī) -
male calf *female calf*

(III) Feminine forms by using corresponding feminine terms as :

ପୁତ୍ର (putra) - son କନ୍ୟା (kanyā) - daughter
ଶ୍ୱଶୁର (śwaśura) - father in-law ଶାଶୁ (śāśu) - mother in-law
ସ୍ୱାମୀ (swāmī) - husband ସ୍ତ୍ରୀ (strī) - wife
ରାଜା (rājā) - king ରାଣୀ (rāṇī) - queen
ଶଳା (śalā) - brother in-law ଶଳାଳୀ (śālī) - sister in-law
ମାମୁ/କକା (māmu/kakā) - uncle ମାଳି/ଶୁଭ୍ରୀ (māiñ/khuḍī) - aunt
ନାନା/ବାପା (nanā/bāpā) - father ବୋଉ/ମାଆ (bou/māā) - mother

9. Person (ପୁରୁଷ-Puruṣa)

Oḍiā has three types of persons ପୁରୁଷ (Puruṣa), eg. ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ (Prathama Puruṣa) - first person, ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁରୁଷ (dwitīya puruṣa) - second person and ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ (trutīya puruṣa) - third person.

All nouns come under the category of ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ (trutīya puruṣa) - third person except 'I' and 'you' pronouns.

First person - ମୁଁ (muñ) - I, ଆମେ (āme) - we (variants), ଆମ୍ଭେ (āmbhe) - we, ଆମ୍ଭେମାନେ (āmbhemāne) - we

Second person - ତୁ (tu) - you, ତୁମେ (tume) - you, ତୁମ୍ଭେମାନେ (tumbhemāne) - you, ଆପଣ (āpaṇa) - you, ଆପଣମାନେ (āpaṇamāne) - you

Third person - ସେ (se) - he, ତାହା (tāhā) - that, ସେ (je) - those, କିଏ (kie) - who, ସେମାନେ (semāne) - they, ସେଉଁମାନେ (jeuñmāne) - those, କେଉଁମାନେ (keuñmāne) - who

10. Cases or case-endings (କାରକ ଓ ବିଭକ୍ତି - Kāraka o Bibhakti)

There are six Cases (କାରକ-kāraka) in Oḍiā. They are :
 Nominative (କର୍ତ୍ତା-Kartā), Objective or Accusative (କର୍ମ-Karma),
 Instrumental (କରଣ-Karana), Dative (ସମ୍ପ୍ରଦାନ-Sampradāna), Ablative
 (ଅପାଦାନ-apādāna) and Locative (ଅଧିକରଣ - Adhikaraṇa).

In various cases stated above there are specific suffixes used
 as given below :

Case / Suffix	Case endings	
କାରକ ଓ ବିଭକ୍ତି	ବିଭକ୍ତିର ରୂପ	
ନାମ (kāraka o	(bibhaktira rupa)	
bibhaktira nāma)		
	<u>Singular</u>	<u>Plural</u>
Nominative (କର୍ତ୍ତା)		
ପ୍ରଥମା (Prathamā)	ଏ (e)	ଏମାନେ (emāne)
Objective or		
Accusative (କର୍ମ)		[to]
ଦ୍ୱିତୀୟା (dwitīyā)	କୁ, କୁ (ku, ŋku)	ମାନଙ୍କୁ (mānaṅku)
Instrumental (କରଣ)		[by, with]
ତୃତୀୟା (Trutiyā)	ଦ୍ୱାରା (dwārā)	ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା (mānaṅka dwara)
	ଦେଇ (dei)	ମାନଙ୍କ ଦେଇ (mānaṅka dei)
Dative (ସମ୍ପ୍ରଦାନ)		[to]
ଚତୁର୍ଥୀ (chaturthī)	କୁ, କୁ ku, ŋku	ମାନଙ୍କୁ (mānaṅku)
Ablative (ଅପାଦାନ)		[from]
ପଞ୍ଚମୀ (panchamī)	ରୁ, ଠାରୁ (ru, ṭharu)	ମାନଙ୍କଠାରୁ (mānaṅka ṭhāru)
Possesive (ସମ୍ବନ୍ଧ)		[of / 's]
ଷଷ୍ଠୀ (ṣaṣṭhī)	ର, କର (ra, ŋkara)	ମାନଙ୍କର (mānaṅkara)

Locative (ଅଧିକରଣ)

[at / in / on / upon]

ସପ୍ତମୀ (saptamī) ରେ, ଠାରେ (re, thāre) ମାନଙ୍କଠାରେ(mānañka thāre)

Vocative (ସମ୍ବୋଧନ) - ହେ, ଆହେ - hē, āhē ହେ, ଆହେ - hē, āhē

i) Nominative (କର୍ତ୍ତୃକାରକ - Karttu Kāraka) :-

In a sentence the nominative case names the agent or one who does something ; as-

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେଉଅଛି (Sūr jya udaya heu achhanti) - The sun is rising.

ବାଳକମାନେ ଖେଳୁଅଛନ୍ତି (bālakamāne kheḷuachhanti) - The boys are playing.

In the above two sentences the word ‘Sūr jya’ (ସୂର୍ଯ୍ୟ) and ‘bālakamāne’ (ବାଳକମାନେ) govern the verbs ‘udaya heuachhanti’ (ଉଦୟ ହେଉଅଛି) and ‘Kheḷuachhanti’ (ଖେଳୁଅଛି) respectively. These two ‘Sūr jya’ and ‘bālakamāne’ are called kartā (କର୍ତ୍ତା) or the ‘doer’ of the sentence.

Some other examples :

ପିଲା ହସେ (pilā hase) - The baby laughs.

ମାଙ୍କଡ଼ ନାଚେ (māñkaḍa nāche) - The monkey dances.

ବାଘ ପାଣି ପିଏ (bāgha pāñi pie) - The tiger drinks water.

ଗାଈ ଘାସ ଖାଏ (gāī ghāsa khāe) - The cow eats grass.

In the above sentences pilā (ପିଲା), māñkaḍa (ମାଙ୍କଡ଼), bāgha (ବାଘ), gāī (ଗାଈ) are in Nominative case (କର୍ତ୍ତୃକାରକ).

In Oḍiā some Nominatives are also used in plural form by affixing plural suffixes like māne (ମାନେ), guḍika (ଗୁଡ଼ିକ), ‘gaña’ (ଗଣ) etc. as :-

ପିଲାମାନେ ଖେଳନ୍ତି (pilāmāne kheḷanti) - The children play.

କୁଅଗୁଡ଼ିକ ଶୁଖିଲା (kuaguḍika śukhilā) - The wells are dry.

ଛାତ୍ରଗଣ ବଣଭୋଜିରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛନ୍ତି (Chhātragaṇa baṇabhōjire byasta achhanti) - The students are busy in picnic.

ii) **Objective case (କର୍ମକାରକ : Karma Kāraka) :-**

In a sentence whatever is done or acted upon by the verb is known / called Objective Case (କର୍ମକାରକ). Generally, it is governed by a transitive verb, such as :-

ପ୍ରକାଶ ଗଳ୍ପ ଲେଖୁଅଛି (Prakāśa gaḷpa lekhuachhi) - Prakash is writing a story.

ରମେଶ ବହି ପଢୁଅଛି (Rameśa bahi paḍhuachhi) - Ramesh is reading a book.

କୃଷକ ଜମି ଚଷୁଅଛି (Kruṣaka jami chaṣuachhi) - The peasant is ploughing the field.

In the above sentences the word gaḷpa (ଗଳ୍ପ), bahi (ବହି), jami (ଜମି) are in objective Case, but no objective suffix is added to it.

In Oḍiā, the finite verb is generally used after the object ; i.e. ପ୍ରକାଶ ଗଳ୍ପ ଲେଖୁଅଛି (Prakāśa gaḷpa lekhuachhi), but in English the object is used after the verb, like ‘Prakasha is writing a story’.

In Oḍiā, some verbs have two objects which are known as ‘dwikarmaka’ (ଦ୍ୱିକର୍ମକ), Such as :-

ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାକରଣ ପଢ଼ାଉଛନ୍ତି (Śikṣaka chhātramānaṅku byākaraṇa paḍhāuchhanti). The teacher is teaching grammar to his students.

In the above sentence there are two objects - one is direct object (ମୁଖ୍ୟ କର୍ମ) and the other is indirect object (ଗୌଣ କର୍ମ). The direct object is ‘byākaraṇa’ (ବ୍ୟାକରଣ) and the indirect object is ‘chhātra’ (ଛାତ୍ର).

iii) Instrumental case (କରଣ କାରକ : Karaṇa kāraka) :-

In a sentence the instrumental case denotes something which helps in the completion of an act, such as :-

ତୁମ୍ଭ ଦ୍ଵାରା କିଛି ହେବ ନାହିଁ (tumbha dwārā kichhi heba nāhiñ) - Nothing will be done by you.

ହାତଦ୍ଵାରା କାମ କର (hātadwārā kāmakara) - Do the work with your hands.

ଚକ୍ଷୁ ଦେଇ ଦେଖ (chakṣudei dekha) - See with your eyes.

In the above sentences tuma/tumbha dwārā (ତୁମ୍ଭ/ତୁମ୍ଭ ଦ୍ଵାରା), hātadwārā (ହାତଦ୍ଵାରା), chakṣudei (ଚକ୍ଷୁଦେଇ) are instrumental cases. So in oḍiā dei (ଦେଇ), and dwārā (ଦ୍ଵାରା) are used as suffixes in instrumental cases.

iv) Dative case (ସମ୍ପ୍ରଦାନ କାରକ: Sampradāna kāraka) :-

It denotes something to be given as unreserved gift which can not be taken back, as:-

ରାଜା ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ଧନ ଦେଲେ (Rājā gariba brāhmaṇamānañku dhana dele) - The king gave wealth to the poor brahmins.

Here in the sentence ‘to the poor brahmins’ (ଗରିବ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ) is in the dative case.

v) Ablative case (ଅପାଦାନ କାରକ / apādāna kāraka) :

If something is detached from another, then from which it is detached denotes Ablative case by adding ରୁ (ru) and ଠାରୁ (ṭharu) as :

ଗଛରୁ ପତ୍ର ଝଡ଼େ (gachharu patra jhaḍe) - Leaves fall from trees.

ସର୍ପଠାରୁ ଭୟ ପାଆ ନାହିଁ (Sarpaṭhāru bhaya pāanāhiñ) - Do not get frightened from snake.

In the above sentences Gachharu (ଗଛରୁ), sarpaṭhāru (ସର୍ପଠାରୁ) are Ablative cases. So in Oḍiā ru (ରୁ) and ṭhāru (ଠାରୁ) are used as suffixes in Ablative Case.

vi) Possessive case (ସମ୍ବନ୍ଧ ପଦ : Sambandha Pada) :-

In Oḍiā, the Possessive Case (ସମ୍ବନ୍ଧ ପଦ : Sambadha Pada) and the Vocative Case (ସମ୍ବୋଧନ ପଦ : Sambodhana pada) are not taken as Cases (କାରକ : kāraḥ), as they have no relation with verbs in the sentence, as :

ଗୋପାଳର ବାପା ଯାଉଛନ୍ତି (Gopālara bāpā Jāuchhanti) - Gopal's father is going.

In the above sentence Gopālara (ଗୋପାଳର) has nothing to do with the verb 'Jāuchhanti' (ଯାଉଛନ୍ତି).

vii) Locative case (ଅଧିକରଣ କାରକ : adhikaraṇa kāraḥ) :-

In Oḍiā, the Locative Case has the same relation with the verb as an adverb of place or time or matter. So there are three kinds of Locative Case (ଅଧିକରଣ କାରକ : adhikaraṇa karaka).

- (a) Denoting time (କାଳାଧିକରଣ : kālādhikaraṇa)
- (b) Denoting place (ସ୍ଥାନାଧିକରଣ : sthānādhikaraṇa)
- (c) Denoting matter (ଭାବାଧିକରଣ: bhābādhikaraṇa)

(a) Denoting time (କାଳାଧିକରଣ)

ସକାଳ ଆଠଟାରେ ଟ୍ରେନ ଛାଡ଼ିବ (sakāla āṭhāṭāre tren chhāḍḍiba)
- The train will leave at eight o'clock in the morning.

(b) Denoting place (ସ୍ଥାନାଧିକରଣ)

ପକ୍ଷୀଟି ଗଛରେ ବସିଅଛି । (pakṣīṭi gachhare basiachhi) - A bird is sitting on the tree.

(c) **Denoting matter (ଭାବୀକରଣ)**

ସେ ଗଣିତରେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ (se gaṇitare adwitīya) - He is without a second in mathematics.

ସକାଳେ = sakāle (sakāla + e) - in the morning

ଗଛରେ = gachhare (gachha + re) - on the tree

ଆଠଟାରେ = āṭhaṭāre (āṭhaṭā + re) - at eight o'clock

summary = re (ରେ) - in, on, at.

Mark : sit on the chair = ଚେଆରରେ ବସ (cheārare basa)

come in the evening = ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆସ (sandhyare āsa)

he is at Puri = ସେ ପୁରୀରେ ଅଛି (se purīre acchi)

viii) **Vocative case (ସମ୍ବୋଧନ ପଦ) :-**

In Oḍiā hē (ହେ), kiho (କିହୋ) are used as Vocative case (ସମ୍ବୋଧନ ପଦ), as :

ହେ ଜଗନ୍ନାଥ ! ମୋର ଅପରାଧ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ (hē Jagannātha ! mora aparādha kṣamā karantu) - Oh Jagannath ! forgive my fault.

କିହୋ ! ତୁମ୍ଭେ ସେଠାରେ କ'ଣ କରୁଅଛ ? (kiho ! tumbhe seṭhāre kaṇa karuachha ?) - Hullo! What are you doing there ?

11. DECLENSION

ଶବ୍ଦରୂପ (sabdārūpa)

ଛାତ୍ର (chhātra) - student

1. Nominative - ଛାତ୍ର (chhātra) - a student	ଛାତ୍ରମାନେ (chhātramāne) - students
2. Objective - ଛାତ୍ରକୁ (chhātraku) - to a student	ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ (chhātramānañku) - to students
3. Instrumental - ଛାତ୍ରଦ୍ୱାରା (chhātradwārā) - by a student	ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା (chhātramānañkadwārā) - by students
4. Dative - ଛାତ୍ରକୁ (chhātraku) - to a student	ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ (chhātramānañku) - to students
5. Ablative - ଛାତ୍ରଠାରୁ (chhātraṭhāru) - from a student	ଛାତ୍ରମାନଙ୍କଠାରୁ (chhātramānañkaṭhāru) - from students
6. Possesive - ଛାତ୍ରର (chhātrara) - of a student	ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର (chhātramānañkara) - of students
7. Locative - ଛାତ୍ରଠାରେ (chhātraṭhāre) - in a student	ଛାତ୍ରମାନଙ୍କଠାରେ (chhātramānañkaṭhāre) - in students
8. Vocative - ହେ ଛାତ୍ର ! (he chhātra) - oh student !	ହେ ଛାତ୍ରଗଣ ! (he chhātragaṇa) - oh students !

PRONOMINAL WORDS

ସର୍ବନାମ ପଦ (sarbanāma pada)

ମୁଁ (muñ) First person

Singular

Plural

1. Nominative - ମୁଁ (muñ) - I	ଆମେମାନେ/ଆମେମାନେ (āmemāne/āmbhenmāne) - We

2. Objective - ମୋତେ (mote) - <i>me</i>	ଆମମାନଙ୍କୁ/ଆମମାନଙ୍କୁ (āmamānañku /āmbhamānañku) - <i>us</i>
3. Instrumental - ମୋ ଦ୍ଵାରା (mo dwārā) <i>- by me</i>	ଆମଦ୍ଵାରା/ଆମମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା (āmadwārā/ āmbhamānañkadwārā) - <i>by us</i>
4. Dative - ମୋତେ (mote) - <i>to me</i>	ଆମମାନଙ୍କୁ/ଆମମାନଙ୍କୁ (āmamānañku/ āmbhamānañku) - <i>to us</i>
5. Ablative - ମୋଠାରୁ (mo ṭhāru) - <i>from me</i>	ଆମମାନଙ୍କଠାରୁ/ଆମମାନଙ୍କଠାରୁ (āmamānañkathāru/ āmbhamānañkathāru) - <i>from us</i>
6. Possesive - ମୋର (mora) - <i>mine</i>	ଆମମାନଙ୍କର/ଆମମାନଙ୍କର (āmamānañkara/āmbhamānañkara) - <i>our/ours</i>
7. Locative - ମୋଠାରେ (moṭhāre) - <i>in me</i>	ଆମମାନଙ୍କଠାରେ/ଆମମାନଙ୍କଠାରେ (āmamāñkathāre/ āmbhamānañkathāre) - <i>in us</i>

ତୁ (tu) you - 2nd person

<u>Singular</u>	<u>plural</u>
1. Nominative - ତୁ/ତୁମେ/ତୁମ୍ଭେ (tu/tume/tumbhe) - <i>you</i>	ତୁମେମାନେ/ତୁମ୍ଭେମାନେ (tumemāne/tumbhemāne) - <i>you</i>
2. Objective - ତୁମକୁ/ତୁମ୍ଭକୁ (tumaku/tumbhaku) <i>- to you</i>	ତୁମମାନଙ୍କୁ/ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ tumamānañku/tumbhamānañku) <i>- to you</i>
3. Instrumental - ତୋଦ୍ଵାରା/ତୁମ୍ଭଦ୍ଵାରା (todwārā/tumbhadwārā) <i>- by you</i>	ତୁମମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା/ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା (tumam -āñkadwārā/tumbhamānañkadwārā) <i>- by you</i>

4. Dative - ତୁମକୁ/ତୁମ୍ଭକୁ (tumaku/tumbhaku) - <i>to you</i>	ତୁମମାନଙ୍କୁ/ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ (tumamāñku/tumbhamāñañku) - <i>to you</i>
5. Ablative - ତୋଠାରୁ/ତୁମ୍ଭଠାରୁ (toṭhāru/tumbhaṭhāru) - <i>from you</i>	ତୁମମାନଙ୍କଠାରୁ/ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କଠାରୁ (tumam- āñañkaṭhāru/tumbhamāñañkaṭhāru) - <i>from you</i>
6. Possesive - ତୋର/ତୁମ୍ଭର (tora/tumbhara) - <i>your, yours</i>	ତୁମମାନଙ୍କର/ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର (tumamāñañkara/tumbhamāñañkara) - <i>your, yours</i>
7. Locative - ତୋଠାରେ/ତୁମ୍ଭଠାରେ (toṭhāre/tumbhaṭhāre) - <i>in you</i>	ତୁମମାନଙ୍କଠାରେ/ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କଠାରେ (tuma- māñkaṭhāre/tumbhamāñañkaṭhāre) - <i>in you</i>

ସେ (se) he - third person

1. Nominative - ସେ (se) - <i>he/she</i>	ସେମାନେ (semāne) - <i>they</i>
2. Objective - ତାକୁ (tāku) - <i>to him/to her</i>	ସେମାନଙ୍କୁ (semāñañku) - <i>to them</i>
3. Instrumental - ତାଦ୍ୱାରା (tādwārā) - <i>by him/by her</i>	ସେମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା (semāñañkadwārā) - <i>by them</i>
4. Dative - ତାକୁ (tāku) - <i>to him/to her</i>	ସେମାନଙ୍କୁ (semāñañku) - <i>by them</i>
5. Ablative - ତାଠାରୁ (tāṭhāru) - <i>from him/from her</i>	ସେମାନଙ୍କଠାରୁ (semāñañkaṭhāru) - <i>from them</i>
6. Possesive - ତାର (tāra) - <i>his/her/hers</i>	ସେମାନଙ୍କର (semāñañkara) - <i>their/theirs</i>
7. Locative - ତାଠାରେ (tāṭhāre) - <i>in him/in her</i>	ସେମାନଙ୍କଠାରେ (semāñañkaṭhāre) - <i>in them</i>

ଓଡ଼ିଆରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା

(Oḍiāre kathābārttā) - conversation in Oḍiā

ପାଠ - ୧

Lesson - 1

ତୁମ ନାଁ କଅଣ ? (tuma nāñ kaaṇa ?) - *What is your name ?*

ମୋ ନାଁ ରାମ (mo nāñ rāma.) - *My name is Rama.*

ତୁମ ଘର କେଉଁଠି ? (tuma ghara keuñṭhi ?) - *Where is your house ?*

ଏହି ପାଖରେ । (ehi pākhare) - *Near here.*

ତୁମ ଘର କ'ଣ ପୂର୍ବ ଦିଗକୁ ମୁହଁ କରିଛି ? (tuma ghara kaaṇa pūrba digaku muhañ karichhi ?) - *Is your house facing east ?*

ହଁ । (hañ) - *Yes.*

ଆଛା, ତାଙ୍କ ଘର କେଉଁଠି ? (acchā, tāñka ghara keuñṭhi ?) - *Well, where is his house ?*

ତାଙ୍କ ଘର ପୁରୀ । (tāñka ghara purī) - *His house is at Puri.*

ସେ ଆପଣଙ୍କର କ'ଣ ହେବେ ? (se āpaṇaṅkara kaaṇa hebe ?) - *What is he to you ?*

ସେ ମୋ ସାଙ୍ଗ । (se mo sāṅga) - *He is my friend.*

ସେ କିଏ ? (se kie ?) - *Who is he ?*

ଆପଣଙ୍କୁ ସେ କଥା କିଏ କହିଲା ? (āpaṇaṅku se kathā kie kahilā ?) - *Who told you that ?*

ଏମାନେ କିଏ ? (emāne kie ?) - *Who are these men ?*

ସେ ଘରଟା କାହାର ? (se gharaṭā kāhāra ?) - *Whose house is that ?*

ସେ କାଲି କାହିଁକି ଡେରି କଲେ ? (se kāli kāhiñki ḍeri kale ?) - *Why was he late yesterday ?*

ତୁମେ କେମିତି ଅଛ ? (tume kemiti achha ?) - *How are you ?*

Learn :- କଅଣ (Ka-aṇa) - *What*, କେଉଁଠି/କେଉଁଠିରେ (Keuñṭhi/Keuñ ṭhāre) - *Where*, କିଏ (kie) - *Who*, କାହାର (kāhāra) - *Whose*, କେମିତି/କିପରି (kemiti/kipari) - *How*, କାହିଁକି (kahiñki) - *Why*, ଆଛା (achhchhā) - *Well*

ଓଡ଼ିଆରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା

(Oḍiāre kathābārttā) - conversation in Oḍiā

ପାଠ - ୨

Lesson - 2

ଛାତ୍ର : ଏଇଟା କି ବହି ? (chhātra - eiṭā ki bahi ?) - *Student : What book is this ?*

ଶିକ୍ଷକ - ଏଇଟା ଗୋଟିଏ ଗପ ବହି । (śikṣaka - eiṭā goṭie gapa bahi.) -
Teacher : This is a story book.

ଛାତ୍ର : ଏହାକୁ ମୋତେ ପଢ଼ିବାକୁ ଦେବେ ? (chhātra - ehāku mote paḍhibāku debe ?) - *Student : Will you please give me this book to read ?*

ଶିକ୍ଷକ - ହଁ, ନିଅ । ଏ ବହିଟି ପଢ଼ । ଏଥିରେ କେତୋଟି ଛୋଟ ଛୋଟ ଗପ ଅଛି ।
ମନ ଦେଇ ପଢ଼ିବ । ଦୁଇଦିନ ପରେ ବହିଟି ମୋତେ ଫେରାଇଦେବ । (śikṣaka - hañ, nia. e bahiṭi paḍha. ethire ketoti chhoṭa chhoṭa gapa achhi. manadei paḍhibā. duidina pare bahiṭi mote pherāi deba.) - *Teacher : Yes, take this. Read this book. There are a few short stories in this book. Read attentively. Return the book after two days.*

ଛାତ୍ର - ହଁ, ଦିଅନ୍ତୁ । ମୁଁ ଭଲକରି ପଢ଼ିବି । ଦୁଇଦିନ ପରେ ବହିଟି ଫେରାଇ
ଦେବି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ନୂଆ ନୂଆ ଓଡ଼ିଆ ଶିଖୁଛି । ତେଣୁ ବୁଝିବାରେ ଚିକିଏ ଅସୁବିଧା
ହୋଇପାରେ । ଆପଣଙ୍କୁ ପରେ ପଚାରିବି । ଆପଣ ମୋତେ ବୁଝାଇଦେବେ ।
(chhātra - hañ diantu. muñ bhalakari paḍhibi. duidina pare bahiṭi
pherāi debi. kintu muñ nūā nūā Oḍiā śikhuchhi. teṇu bujhibāre ṭikie
asubidhā hoipāre. āpaṇaṅku pare pachāribi. apaṇa mote bujhāidebe.) - *Student : Yes, please give. I shall read minutely. I*

shall return the book after two days. But I am learning Odia newly. So there may be some difficulties in following the book. I shall ask you later. You shall make me understand.

ଶିକ୍ଷକ - ହଁ, ପଚାରିବ । ତାହା ଆଉ ଗୋଟିଏ କାମ କର । ଆଜି ଗୋଟିଏ ଖାତା କିଣ । ତୁମେ ଅନେକ ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ବୁଝିପାରିବନି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଏଥିରେ ଲେଖିବ । ମୋତେ ତା'ର ଅର୍ଥ ପଚାରିବ । ତା'ପରେ ସେଥିରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବ ।
(Śikṣaka - hañ pachāriba. tāchhadā āu goṭie kāma kara. āji goṭie khātā kiṇa. tume aneka Oḍiā śabda o bākya bujhi pāribani. seguḍika ethire lekhiba.mote tāra artha pachāriba. tāpare sethireduḍika lekhiba.) - *Teacher : Yes, You shall ask. Besides you do another work. Please purchase a note book today. You shall not follow many Odia words and sentences. Those you shall write down in this note book. Ask me for their meaning. Then write those in that note book.*

ବାକ୍ୟ ଗଠନ :

(bākyā gaṭhana) - sentence building

ପାଠ - ୧

Lesson - 1

ଶଙ୍କର ଦେବ (śaṅkara deba)

ଶଙ୍କର ଦେବ ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସନ୍ଥକବି । (śaṅkara deba jaṇe prasiddha santha kabi.) - *Sankar Deba is a famous saint-poet.*

ତାଙ୍କ ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ଆସାମର ବରଦୋଆ । (tāṅka janmasthanā āsāmara baradoā.) - *His birth place is Bardea of Assam.*

ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ନାଁ କୁଶୁମ୍ବର ଓ ମାଆଙ୍କ ନାଁ ସତ୍ୟସନ୍ଧା । (tāṅka bāpāṅka nāñ kuśumbara o māñka nāñ Satyasandhā.) - *His father's name was Kusumbar and mother's name satyasandhā.*

ସେ ବିଳମ୍ବରେ ପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । (se bilambare paḍhā ārambha karithile.) - *He began his study very late.*

କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ବହୁ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ିଗଲେ । (kintu alpa samayare bahu śāstra paḍhigale.) - *But within a short period he studied many scriptures.*

ଶଙ୍କର ପିଲାଦିନରୁ ସାହସୀ ଥିଲେ । (śaṅkara pilādināru sāhasī thile.) - *Sankar was brave from childhood.*

ସେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ବଳିଷ୍ଠ ଥିଲେ । (se madhya khub baḷiṣṭha thile.) - *He was also very strong.*

ଥରେ ଗୋଟିଏ ଷଣ୍ଢ ସାଙ୍ଗରେ ଲଢ଼ିଥିଲେ । (thare goṭie ṣaṅḍha sāṅgare laḍhithile.) - *Once he fought with a bull.*

ତାକୁ ପରାସ୍ତ କଲେ । (tāku parāsta kale.) - *He subdued it.*

ଆଉଥରେ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ନଦୀ ବଢ଼ିଥିଲା । (āuthare brahmaputra nādī baḍhithilā.) - *On another occasion (the river) Brahmaputra was rising.*

ସେ ପହାଁରି ପହାଁରି ନଈ ପାରି ହୋଇଗଲେ । (se pahañri pahañri nāi pāri hoigale.) - *By swimming he crossed the river.*

ସେ ଚାଲି ଚାଲି ଓଡ଼ିଶାକୁ ଆସିଥିଲେ । (se chāli chāli Oḍiśāku āsithile.) -
He came to Odisha on foot.

ସେତେବେଳେ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଦେବ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜା ଥିଲେ । (setebeḷe
pratāparudra deba Oḍiśāra rājā thile.) - *At that time Prataprudra
Deva was king of Odisha.*

ଓଡ଼ିଶାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ, ବଳରାମ ଦାସ ପ୍ରଭୃତି ସବୁ କବି ଥିଲେ । (Oḍiśāre
jagannātha dāsa, balarāma dāsa prabhrūti santha kabi thile.) - *There
were saint - poets such as Jagannatha Das & Balaram Das in
Odisha.*

ଶଙ୍କର ଦେବ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶିଲେ । (śaṅkara deba tāṅka sāṅgare
miśile.) - *Sankara Deva met them.*

ସେ ‘ଓଡ଼େଶା ବର୍ଣ୍ଣନା’ ଲେଖିଥିଲେ । (se ‘Oḍeśā barṇṇanā’ lekhithile.) -
He wrote “ Odesa Barnana”.

ସେଥିରେ ଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଓ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । (sethire
guṇḍichā jātrā o indradyumnaṅka kathā barṇṇanā karāJāichhi.) -
*Guṇḍichā Jātrā and an episode of (tale of) Indradyumna have
been described in that book.*

ସେ ଭାଗବତ, ନିମି ନବ ସିଦ୍ଧ ସମ୍ଭାଦ, ରାମାୟଣ-ଉପରାଜାଣ୍ଡ, ରଘୁଶତକ, ଗୁଣମାଳା,
ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ଉପାଖ୍ୟାନ କାବ୍ୟ ଆଦି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖିଥିଲେ ।

(se bhāḡabata, nimi naba siddha sambāda, rāmāyaṇa-uttarā kāṅḍa,
rukmiṇīharaṇa, guṇamālā, hariśchandra upākhyāna kīrttana ādi
prasiddha grantha lekhithile.) - *He wrote many valuable books like
Bhāḡabata, Niminaba siddha sambāda, Rāmāyaṇa uttarākāṅḍa,
Rukmiṇīharaṇa, guṇamālā, Harischandra upākhyāna etc.*

ସେ ଆସାମରେ ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମ ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । (se āsāmāre baiṣṇaba
dharma prachāra karithile.) - *He propogated Vaisnavism in Assam.*

ଆସାମର ଧର୍ମ, ସାହିତ୍ୟ ଓ ସମାଜ ଉପରେ ତାଙ୍କର ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ଲକ୍ଷ୍ୟ
କରାଯାଏ । (āsāmāra dharma, sāhitya O samāja upare tāṅkara
gabhīra prabhāba lakṣya karāJāe.) - *His influence upon religion,
literature and social life of Assam is marked a lot.*

ବାକ୍ୟ ଗଠନ

(bākyā gaṭhana) - sentence building

ପାଠ - ୨

Lesson - 2

ବଡ଼ ଦେଉଳ (baḍadeuḷa)

ପୁରୀ ବା ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସ୍ଥାନ (purī bā puruṣottama kṣetra eka prasiddha sthāna) - *Puri or the Purusottama Khetra is a famous place.*

ଏଠାରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିର ଅଛି । (eṭhāre śrī jagannāthaṅka mandira achhi) - *The temple of Jagannath is situated here.*

ସେହି ମନ୍ଦିରକୁ ବଡ଼ ଦେଉଳ କହନ୍ତି । (sehi mandiraku baḍadeuḷa kahanti) - *That temple is called Bada Deula. (Great temple)*

ଏହି ଦେଉଳରେ ଜଗନ୍ନାଥ, ସୁଭଦ୍ରା ଓ ବଳଭଦ୍ର ଅଛନ୍ତି । (ehi deuḷare jagannātha, subhadrā o baḷabhadra achhanti) - *Jagannath, Balabhadra and Subhadra are in this temple.*

ଅନଙ୍ଗଭୀମ ଦେବ ନାମକ ଜଣେ ରାଜା ଏହି ମନ୍ଦିରକୁ ତିଆରି କରାଇଥିଲେ । (anaṅgabhīma deba nāmaka jaṇe rājā ehi mandiraku tiāri karāithile) - *A king named Anangabhīma Deva had built this temple.*

ଏହି ମନ୍ଦିରରେ ଥିବା ଦେବତାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ବହୁତ ଲୋକ ଆସନ୍ତି । (ehi mandirare thibā debatāṅku dekhibā paiñ bahuta loka āsanti) - *Many People come to see the deities in this temple.*

ଆଷାଢ଼ ମାସରେ ରଥଯାତ୍ରା ହୁଏ । (āṣāḍha māsare ratha jātrā hue) - *The Car festival is held in the month of Āṣāḍha.*

ଠାକୁରମାନେ ଦେଉଳରୁ ପହଞ୍ଚିରେ ଆସନ୍ତି । (ṭhākuramāne deuḷaru pahāṅḍire āsanti) - *Deities come out from the temple in pacing (pahāṅḍi).*

ତିନୋଟି ରଥ ସଜା ହୋଇଥାଏ । (tinoṭi ratha saḷā hoithāe) - *Three chariots are decorated.*

ଠାକୁରମାନଙ୍କୁ ରଥରେ ବସାଯାଏ । (ṭhākura mānaṅku rathare basāJāe) - *Deities are installed on the chariots.*

ଲୋକମାନେ ରଥକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନିଅନ୍ତି । (lokamāne rathaku ṭāṇi ṭāṇi nianti) - *People pull the chariots.*

ରଥ ଗୁଣ୍ଡିଚା ଘର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଏ । (ratha guṇḍichā ghara parjyanta jāe) - *Chariots go up to the Guṇḍichā temple.*

ରଥଯାତ୍ରାବେଳେ ସମସ୍ତେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଖିପାରନ୍ତି । (ratha jātrābeḷe samaste ṭhākuraṅku dekhi pāranti) - *At the time of Ratha yatra all can see the deities.*

ଏଠାରେ ସାରା ଭାରତର ଲୋକେ ଏକାଠି ହୁଅନ୍ତି । (eṭhāre sārā bhāratara loke ekāṭhi huanti) - *People from all over India flock together here.*

ପୁରୀ ସହରଟି ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଅବସ୍ଥିତ । (Purī saharāṭi samudra kūḷare abasthita) - *Puri is situated on the sea.*

ସେଥିପାଇଁ ଏଠାକୁ ଅନେକ ଲୋକ ବୁଲିବାକୁ ଆସନ୍ତି । (sethipāiṅ eṭhāku aneka loka bulibāku āsanti) - *For that many people visit this place.*

ବାକ୍ୟ ଗଠନ

(bākyā gaṭhana) - sentence building

ପାଠ - ୩

Lesson - 3

ଭୁବନେଶ୍ୱର (Bhubaneswara)

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓଡ଼ିଶାର ରାଜଧାନୀ (bhubaneswara Oḍiśāra rājadhānī) -
Bhubaneswar is the capital of Odisha.

ଏହା ଏକ ପୁରୁଣା ସହର । (ehā eka puruṇā sahara) - *This is an ancient town.*

ଏହି ସହରରେ ଅନେକ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ଅଛି । (ehi saharare aneka darśanīya sthāna achhi) - *There are many places worth seeing in this town.*

ଭୁବନେଶ୍ୱରର ପଶ୍ଚିମରେ ଖଣ୍ଡଗିରି ଓ ଉଦୟଗିରି ରହିଛି । (bhubaneswarara paśchimare khaṇḍagiri O udayagiri rahichhi) - *The Khandagiri and the Udayagiri are in the western part of Bhubaneswar.*

ଏଠାରେ ଖାରବେଳଙ୍କ ଶିଳାଲେଖ ଅଛି । (eṭhāre khārabeḷaṅka śilālekha achhi) - *The stone inscriptions of Kharavela are here.*

ତା'ଛଡ଼ା ଏଠାରେ ଅନେକ ଗୁମ୍ଫା ରହିଛି । (tā chhaḍā eṭhāre anekā gumphā rahichhi) - *Besides, there are many caves.*

ଏଥିରେ ଜୈନ ସାଧୁସନ୍ଥମାନେ ରହୁଥିଲେ । (ethire jaina sādhusanthamāne rahuthile) - *Jaina saints and mendicants were residing here.*

ଖାରବେଳ ଜଣେ ବୀର ଓ ଦକ୍ଷ ଶାସକ ଥିଲେ । (khārabeḷa jaṇe bīra o dakśa śāsaka thile) - *Kharavela was a warrior and an efficient administrator.*

ଭାରତର ବହୁ ଅଂଶ ତାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିଲା । (bhāratara bahu aṅchala tāṅka adhīnare thilā) - *Many areas of India were under his administration.*

ତାଙ୍କର ଶେଷ ଜୀବନ ସାଧୁସନ୍ଥଙ୍କ ମେଳରେ କଟିଥିଲା । (tāñkara śeṣa jībana sādhusanthañka meḷare kaṭithilā) - *He spent his concluding life amidst seers and saints.*

ଭୁବନେଶ୍ୱରର ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଶିଶୁପାଳଗଡ଼ ଅଛି । (bhubaneśwarara pūrba digare śiśupāḷagaḍa achhi) - *In the east of Bhubaneswar is the Sisupalagad.*

ଏହା ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ । (ehā bahu prāchīna) - *This is very old.*

ଏଠି ଖାରବେଳ ଓ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ରହୁଥିଲେ । (eṭhi khāreḷa o tāñka pūrbapuruṣa rahuthile) - *Here Kharavela and his forefathers were residing.*

ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର ନାଁ ଥିଲା କଳିଙ୍ଗ । (setebeḷe oḍiśāra nañ thilā kaliṅga) - *At that time the name of Oḍisha was Kalinga.*

ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ‘ଧଉଳିଗିରି’ ଅଛି । (bhubaneśwarara dakṣiṇa digare ‘dhauligiri’ achhi) - *To the south of Bhubaneswar stands a hill called ‘Dhauḷi Giri’.*

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ତୃତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା । (khrīṣṭapūrba trutīya śatābdīre eṭhāre goṭie baḍa juddha hoithilā) - *A great war was fought here in the third century B.C.*

ଏଥିରେ ଅଶୋକ ବିଜୟଲାଭ କରିଥିଲେ । (ethire aśoka bijayaḷābha karithile) - *In this war Ashok won a victory.*

କିନ୍ତୁ ଏହାପରେ ସେ ତରବାରୀ ଛାଡ଼ିଦେଲେ । (kintu ehāpare se tarabārī chhāḍidele) - *But after this he kept off his sword.*

ଅହିଂସା ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କଲେ । (ahimsā dharmā grahaṇa kale) - *He was initiated to non-violence.*

ଶାନ୍ତି ଓ ମିତ୍ରତାର ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । (śānti o mitratāra paribeśa srūṣṭi helā) - *An atmosphere of peace and amity was established.*

ଇତିହାସର ଗତି ବଦଳିଥିଲା । (itihāsara gati badalīthilā) - *The course of history took a turn.*

ଏହା ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ତୃତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀର କଥା । (ehā khriṣṭapūrba trutīya śatābdīra kathā) - *This is the story of the third century B.C.*

ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଅନେକ ମନ୍ଦିର ଅଛି । (bhubaneśwarare aneka mandira achhi) - *There are many temples in Bhubaneswar.*

ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ । (liṅgarāja mandira sabuṭhāru baḍa) - *The Lingaraja temple is the biggest.*

ଏହାଛଡ଼ା ରାଜାରାଣୀ, ମୁକ୍ତେଶ୍ୱର ଓ ପର୍ଶୁରାମେଶ୍ୱର ଆଦି ମନ୍ଦିର ଅଛି । (ehāchhaḍā rājārāṇī, mukteśwara O parśurāmeśwara ādi mandira achhi) - *Apart from this, there are temples such as Rajarani, Mukteswar and Parsurameswar etc.*

ଏହି ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମନ ପୂରିଉଠେ । (ehi mandiramānaṅku dekhile mana pūriuṭhe) - *Mind is filled with joy at the sight of these temples.*

ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ମିଉଜିୟମ୍ ଅଛି । (eṭhāre goṭie miujiyam achhi) - *Here is a Museum.*

ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଓ ରେଳପଥ ଅଛି । (bhubaneśwaraku uḍājāhāja o reḷapatha achhi) - *There are train and air connections to Bhubaneswar.*

ଏଠାକାର ଜଳବାୟୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର । (eṭhākāra jaḷabāyu swāsthyakara) - *Climate of this place is hygienic.*

ବାକ୍ୟ ଗଠନ

(bākya gaṭhana) - sentence building

ପାଠ - ୪

Lesson - 4

ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ (Jagannātha Dāsa)

ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ସନ୍ଥକବି । (jagannātha dāsa oḍiṣāra jaṇe santhakabi.) - *Jagannatha Das is a saint-poet of Odisha.*

ସେ ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରର ସାଧକ ଥିଲେ । (se jaṇe uchcha starara sādḥaka thile.) - *He was a devotee of high order.*

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଭାଗବତ ଗ୍ରନ୍ଥ ନ ଥିଲା । (oḍiā bhāṣāre bhāgabata grantha nathilā.) - *The Bhagabata was not available in Oḍiā language.*

ସେ ପ୍ରଥମେ ଲେଖିଥିଲେ । (se prathame lekhithile.) - *For the first time he wrote (this book).*

ସେ ଆହୁରି ଅନେକ ଗ୍ରନ୍ଥ ଲେଖିଥିଲେ । (se āhuri aneka grantha lekhithile.) - *He had also written many other books.*

ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ବଡ଼ ଦେଉଳରେ ଭାଗବତ ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁଥିଲେ । (jagannātha dāsa baḍa deulaṛe bhāgabata charchā karuthile.) - *Jagannath Dās used to give discourse on the Bhagabata in the temple premises of Lord Jagannath.*

ସେତେବେଳେ ଚୈତନ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । (setebeḷe chaitanya āsi pahañchile.) - *At that time Chaitanya arrived.*

ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଅନେକ ବୈଷ୍ଣବ ଆସିଥିଲେ । (tānka sāṅgare aneka baiṣṇaba āsithile.) - *Many Vaisnabas accompanied him.*

ସେମାନେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ ଶୁଣିଲେ । (semāne oḍiā bhāgabata ṣuṇile.) - *They heard the Oḍiā Bhagabata.*

ସେମାନଙ୍କ ମନ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । (semānañka mana khusi hoigalā.) - *They were (highly) pleased.*

ଚୈତନ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଗଲେ । (chaitanya madhya mugdha hoigale.) - *Chaitanya too became astonished.*

ସେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କୁ ‘ଅତିବଡ଼’ ବୋଲି କହିଲେ । (se jagannatha dāsaṅku ‘atibaḍa’ boli kahile.)- *He addressed Jagannatha Das as Atibaḍa- (the most venerable or wise).*

ବାସ୍ତବରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଭକ୍ତ ଓ କବିଭାବେ ‘ଅତିବଡ଼’ ଥିଲେ । (bāstabare jagannātha dāsa bhakta o kabibhābe ‘atibaḍa’ thile.) - *Really, Jagannath Das was exceedingly great (atibaḍa) both as a devotee and a poet.*

ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ନାମ ଭଗବାନ ଦାସ । (jagannātha dāsaṅka bāpāṅka nāma bhagabāna dāsa.) - *Bhagaban Dās was the father of Jagannath Dās.*

ସେ ଜଣେ ପୁରାଣ ପଞ୍ଜୀ ଥିଲେ । (se jaṇe purāṇa paṇḍā thile.) - *He was a reciter of purāṇas.*

ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର ଆୟତ୍ନ କରିଥିଲେ । (alpa bayasare aneka śāstra āyatta karithile.) - *In his tender age he mastered many scriptures.*

ବ୍ୟାକରଣ, ବେଦ ଓ ପୁରାଣମାନ ଭଲ ଭାବରେ ପଢ଼ିଥିଲେ । (byākaraṇa, beda o purāṇamāna bhala bhābare paḍhithile.) - *He was wellversed in grammar, the Vedas and also purāṇas.*

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତି ଉପରେ ତାଙ୍କ ଭାଗବତର ଗଭୀର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଛି । (oḍiā bhāṣā, sāhitya o saṁskṛiti upare tāṅka bhāḡabatara gabhīra prabhāba paḍichhi.) - *His Bhāḡabata has profound influence upon Oḍiā language, literature & culture.*

ଭାଗବତ ଚୁଙ୍ଗୀ, ଭାଗବତ ମେଳନ, ଭାଗବତ ସପ୍ତାହ ଆଜି ଓଡ଼ିଶାରେ ଖୁବ୍ ଜଣାଶୁଣା । (bhāḡabata tuṅgī, bhāḡabata meḷana, bhāḡabata saptāha āji oḍiśāre khub jaṇāśuṇā.) - *Today Bhāḡabata cottage, Bhagabata festival and Bhagabata week are very popular in Oḍishā.*

ସବୁ ମଣିଷଙ୍କୁ ସମାନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖ - ଏହି କଥା ଉପରେ ସେ ଜୋର୍ ଦେଉଥିଲେ । (sabu maṇiṣaṅku samāna druṣṭire dekha - ehi kathā upare se jor deuthile.) - *Look upon everybody as equal - he emphasised.*

Punctuation and other related expressions in Oḍiā

a. ଓଡ଼ିଆ ବିରାମ ଚିହ୍ନ

(Oḍiā birāma chihna) Oḍiā Punctuation Mark

Name of Punctuation Mark	English (Mark)	Oḍiā (Mark)
ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ (pūrṇachheda) - <i>Full Stop</i>	(.)	(।)
କମା ବା ପ୍ରଥମଚ୍ଛେଦ (camā bā prathamachheda) - <i>Comma</i>	(,)	(,)
ସେମିକୋଲନ ବା ଦ୍ୱିତୀୟଚ୍ଛେଦ (semicolon bā dwitīyachheda) - <i>semicolon</i>	(;)	(;)
କୋଲନ (kolna) - <i>colon</i>	(:)	(:)
ଡାସ୍ (dyās) - <i>Dash</i>	(–)	(–)
ହାଇଫେନ୍ (hāiphen) - <i>Hyphen</i>	(-)	(-)
ଉଦ୍ଧୃତ ଚିହ୍ନ (uddhruti chihna) - <i>Inverted commas</i>	(“ ”) , ,	(“ ”) , ,
ପ୍ରଶ୍ନସୂଚକ ଚିହ୍ନ (praśnasuchaka chihna) - <i>Question mark</i>	(?)	(?)
ବିସ୍ମୟସୂଚକ ଚିହ୍ନ (bismayasūchaka chihna) - <i>Exclamation mark</i>	(!)	(!)
ବର୍ଗ ବନ୍ଧନୀ (barga bandhanī) - <i>square brackets</i>	[]	[]
ଚନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଧନୀ (chandra bandhanī) - <i>open brackets</i>	()	()

b. ଓଡ଼ିଆ ସୌଜନ୍ୟମୂଳକ ଶବ୍ଦ
(Oḍiā saujanyam ūḷaka śabda)

Oḍiā courtesy words

ଧନ୍ୟବାଦ (dhanyabāda) - *Thank you*

ଏ କାମ ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ (e kāma pāiñ āpaṇaṅku dhanyabāda)
- *Thank you very much for accomplishing this job.*

ଦୟାପୂର୍ବକ/ଦୟାକରି (dayā purbaka/dayākari) - *Please*

ମୋତେ ଦୟାକରି ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ କି ? (mote dayākari sāhā jya karibe
ki ?) - *will you please help me ?*

c. ଓଡ଼ିଆ ଅଭିନନ୍ଦନ ଏବଂ ଅଭିବାଦନ
(Oḍiā abhinandana & abhibādana)

Oḍiā Greetings and salutations

ସୁ ପ୍ରଭାତ (su prabhāta) - *good morning*

ସୁ ସନ୍ଧ୍ୟା (su sandhyā) - *good evening*

ଶୁଭ ରାତ୍ରି (śubha rātri) - *good night*

ନମସ୍କାର (namaskāra) -

ପ୍ରଣାମ (praṇāma) -

ଜୁହାର (juhāra) -

ଦଣ୍ଡବତ (daṇḍabata) -

} Salute or same
Oḍiā terms may
be used.

ଆଜ୍ଞା (ājñā) - *This word is often used for calling attention/a form
of acceptance or obedience.*

ଆଜ୍ଞା, ଚିକିଏ ଶୁଣିବେ କି ? (ājñā, ṭikie śuṇibe ki ?) - *Sir, will you
please listen to me ?*

ଆଜ୍ଞା, ହଁ (ājñā, hañ) - *yes, sir*

ଆଜ୍ଞା, କ'ଣ କହିଲେ ? (ājñā, kaṇa kahile ?) - *sir, what did you say ?*

ସ୍ୱାଗତ/ସ୍ୱାଗତମ୍ (swāgata/swāgatam) - *welcome*

ବିଦାୟ (bidāya) - *good bye*

ହାଏ (hāe) - *hullo (among friends or known juniors this term is only used.)*

d. ଓଡ଼ିଆ ତାରିଖ ଏବଂ ସମୟ

(Oḍiā tārikha ebaṁ samaya)

Oḍiā dates & time

ତାରିଖ (tārikha) - *dates* : we write ତା ୨୫.୧୨.୨୦୧୦ for 25 December 2010. [the (ତା) is an abbreviation of ତାରିଖ or for date of the month.]

ସମୟ (samaya) - *time* : 10 O'clock is read as ଦଶଟା (daśaṭā), 10.30 or half past 10 is read as ସାଢ଼େ ଦଶଟା (sāḍhe daśaṭā), 10.45 or quarter to 11 is read as ଦଶଟା ପଇଁଚାଳିଶ (daśaṭā paiñchāliśa) or ଏଗାରଟା ବାଜିବାକୁ ପନ୍ଦର ମିନିଟି ବାକି ଅଛି (egāraṭā bājibāku pandara miniṭi bāki achhi).

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମୟସୂଚକ ପ୍ରୟୋଗ (anyānya samayasūchaka prayoga) - *other terms* :

ପାହାନ୍ତା (pāhāntā) - *dawn*, ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ (sūrjyodaya) - *sunrise*, ସକାଳ (sakāḷa) - *morning*, ମଧ୍ୟାହ୍ନ (madhyāhna) - *noon, mid-day*, ଅପରାହ୍ନ (aparāhṇa) - *afternoon*, ସାୟାହ୍ନ (sayāhna) - *evening*, ଗୋଧୂଳି ବେଳା (godhūḷi belā) - *twilight hour*, ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ (sūrjyāsta) - *sunset*, ସନ୍ଧ୍ୟା (sandhyā) - *evening*, ମଧ୍ୟରାତ୍ରି (madhyarātra) - *mid-night*.

ଦିନ, ବାର (dina, bāra) - *day*

ସକାଳବେଳା (sakāḷabelā) - *forenoon*

ଉପରବେଳା (uparabelā) - *afternoon*

ଆଜି (āji) - *today*

ଗତକାଳି (gatakāli) - *yesterday*

ଆସନ୍ତାକାଳି (āsantākāli) - *tomorrow*

ମାସିକ (māsika) - *monthly*

ଦୈନିକ (dainika) - *daily*

ତ୍ରୈମାସିକ (traimāsika) - *quarterly*

ଷାଠ୍ଠାସିକ (ṣaṅmāsika) - *half yearly*

ବାର୍ଷିକ (bārṣika) - *yearly, annual*

ସବୁବେଳେ (sabubele) - *always*

ବେଳେ ବେଳେ (bele bele) - *sometimes*

ସମୟେ ସମୟେ (samaye samaye) - *very often*

ଦିନକୁ ଦିନ (dinaku dina) - *day by day*

ଦିନତମାମା (dinatamāma) - *throughout the day*

ଦିନ ଦ୍ଵିପ୍ରହରରେ (dina dwipraharare) - *in broad day light*

e. ଓଡ଼ିଆ ମୁଦ୍ରା-ବ୍ୟବସ୍ଥା

(Oḍiā mudrā byabasthā)

Oḍiā monetary system

ଟଙ୍କା (ṭaṅkā) - *rupee*, ନୋଟ୍ (not) - *currency note*, ଟଙ୍କିକିଆ ନୋଟ୍ (ṭaṅkikiā not) - *one-rupee note*, ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ (pañcha ṭaṅkiā not) - *five-rupee note*, ଶହେ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ (śahe ṭaṅkiā not) - *hundred-rupee note*, ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ (pañśaha ṭaṅkiā not) - *five-hundred rupee note*, ହଜାରେ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ (hajāre ṭaṅkiā not) - *a thousand rupee note*.

₹ 3.50 - ଟ. ୩.୫୦ (three rupees fifty paise)

₹ 100.00 - ଟ. ୧୦୦.୦୦ (one hundred rupees)

₹ 1,00,000.00 - ଟ. ୧୦୦୦୦୦.୦୦ (one lakh of rupees)

₹ 1,00,00,000.00 - ଟ. ୧୦୦୦୦୦୦୦.୦୦ (one crore of rupees)

f. Abbreviation

ସଂକ୍ଷେପାକ୍ଷର (saṁkṣepakṣara)

ଏ.ଜି. (AG) - *Accountant General*

ଓର୍ମାସ (ORMAS) - *Oḍishā Rural Development and Marketing Society*

ଓ.ଏମ୍.ସି. (OMC) - *Oḍishā Mining Corporation*

ବି.ଏମ୍.ସି. (BMC) - *Bhubaneswar Municipality Corporation*

ସି.ଏମ୍.ସି. (CMC) - *Cuttack Municipality Coporation*

ଓମଫେଡ (OMFED) - *Oḍishā Milk Producers' Federation*

ଇପିକଲ (IPI COL) - *Industrial Investment Promotion Corporation of Oḍishā Limited.*

ଜି.ପି.ଓ. (GPO) - *General Post Office*

ଓ.ୟୁ.ଏ.ଟି. (OUAT) - *Orissa University of Agriculture & Technology*

ସି.ଟି.ଓ. (CTO) - *Commercial Tax Officer*

ଆର୍.ଟି.ଓ. (RTO) - *Regional Transport Officer*

ଏମ୍.ଭି.ଆଇ. (MVI) - *Motor Vehicle Inspector*

ଏସ୍.ବି.ଆଇ. (SBI) - *State Bank of India*

ଆର୍.ବି.ଆଇ. (RBI) - *Reserve Bank of India*

ସି.ଏସ୍. (CS) - *Chief Secretary*

ସି.ଏମ୍. (CM) - *Chief Minister*

ସି.ଡି.ଏମ୍.ଓ. (CDMO) - *Chief District Medical Officer*

ସି.ଏସ୍.ଓ. (CSO) - *Civil Supplies Officer*

ଓ.ପି.ଏସ୍.ସି. (OPSC) - *Orissa Public Service Commission*

ଆର୍.ଡି.ସି. (RDC) - *Revenue Divisional Commissioner*

ଏମ୍.ଏଲ୍.ଏ. (MLA) - *Member of Legislative Assembly*

ଏମ୍.ପି. (MP) - *Member of Parliament*

ଓ.ଏସ୍.ଡି. (OSD) - *Officer on Special Duty*

ପି.ସି.ଓ. (PCO) - *Public Call Office*

A list of frequently used Oḍiā words with English meaning

- ଅଭିଳେଖାଗାର (abhilekhāgāra) - *archives*
ଅଟୋ (aṭo) - *autorickshaw*
ଅତିଥି (atithi) - *guest*
ଅଗ୍ରିମ (agrīma) - *advance*
ଅଚଳାବସ୍ଥା (achalābasthā) - *deadlock*
ଅଞ୍ଚଳ (añchala) - *area*
ଅତିରିକ୍ତ ବଜେଟ୍ (atirikta bajet) - *supplementary budget*
ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଦ୍ରବ୍ୟ (atyābaśyaka drabya) - *essential commodity*
ଅଦାଲତ (adālata) - *court*
ଅଦାଲତ ଅବମାନନା (adālata abamānanā) - *contempt of the court*
ଅଧିନିୟମ (adhiniyama) - *act*
ଅଧିବେଶନ (adhibeśana) - *session*
ଅନଧିକାର (anadhikāra) - *unauthorised*
ଅନାଥାଶ୍ରମ (anāthāśrama) - *orphanage*
ଅନୁମତି (anumati) - *permission*
ଅନୁପ୍ରବେଶ (anuprabeśa) - *trespass*
ଅପମିଶ୍ରଣ (apamiśraṇa) - *adulteration*
ଅପରାଧୀ (aparādhī) - *criminal*
ଅବକାରୀ (abakārī) - *excise*
ଅବଧି (abadhi) - *date line*
ଅବୈଧ (abaidha) - *illegal*
ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ (abasaraprāpta) - *retired*
ଅଭୟାରଣ୍ୟ (abhayāraṇya) - *sanctuary*

- ଅଭାବୀବିକ୍ରି (abhābībikri) - *distress-sale*
- ଅଭିନନ୍ଦନ (abhinandana) - *well come/congratulation*
- ଅଭିଯୋଗ (abhi jōga) - *complaint*
- ଅଭ୍ୟର୍ଥନା (abhyarthanā) - *reception*
- ଅଳିଆଗଦା (alīāgadā) - *dumpyard*
- ଅସଦାଚରଣ (asadācharaṇa) - *indecent behaviour*
- ଅହିଂସା (ahimsā) - *non-violence*
- ଆତଙ୍କ (ātaṅka) - *panic*
- ଆଦର୍ଶ (ādarśa) - *model, ideal*
- ଆବାସିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ābāsika bidyālaya) - *residential school*
- ଆନ୍ତଃରାଜ୍ୟ (āntaḥrājya) - *inter-state*
- ଆନ୍ଦୋଳନ (āndolana) - *agitation*
- ଆତ୍ମହତ୍ୟା (ātmahatyā) - *suicide*
- ଆପତ୍ତି (āpatti) - *objection*
- ଆଲୋଚନାଚକ୍ର (ālochanāchakra) - *seminar*
- କ୍ଲିନ (iṭābhāṭi) - *klin*
- ଇସ୍ତଫା (istaphā) - *resignation*
- ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ (ucchanyāyālaya) - *High Court*
- ଉଚ୍ଚମାଧ୍ୟମିକ (uchchamādhyamika) - *higher secondary*
- ଉଡ଼ାଜାହାଜ (udājāhāja) - *aeroplane*
- ଉତ୍ତରଦାୟୀ (uttaradāyī) - *accountable*
- ଉନ୍ନୀତ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (unnīta mādhyaṃmika bidyālaya) - *Upgraded
M.E. School*
- ଉତ୍କଳ ଦିବସ (utkaḷa dibasa) - *Odisha Day (1st April)*
- ଉତ୍ପାଦନ (utpādana) - *production*
- ଉଦାରୀକରଣ (udārīkaraṇa) - *liberalization*

ଉପର ଠାଉରିଆ (upara ṭhāuriā) - *evasive*
 ଉପୁରି ପଇସା (upuri paisā) - *hush money*
 ଉତ୍ସବ (utsaba) - *festival*
 ଏକତ୍ରାବସ୍ଥାନ (ekatrābasthāna) - *live-together*
 ଏତଲା (etalā) - *FIR (First Investigation Report)*
 ଓକିଲ (okila) - *pleader/advocate*
 ଔଷଧ ଦୋକାନ (auśadha dokāna) - *medicine store/shop*
 କଇଁଚି (kaiñchi) - *scissors*
 କଚେରି (kacheri) - *law-court*
 କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ (kaṭhina barjyabastu) - *solid waste*
 କଥୋପକଥନ (kathopakathana) - *conversation*
 କାରଖାନା (kārahānā) - *factory*
 କିଳାପୋତେଇ (kiḷāpotei) - *bribe*
 କୁଆପଥର (kuāpathara) - *hail stone*
 କୁକୁଡ଼ା ମାଂସ (kukuḍā māṁsa) - *chicken*
 କୁଶପୁତ୍ତଲିକା (kuśaputtalikā) - *effigy*
 କେବିକେ ଯୋଜନା (KBK jōjanā) - *Koraput Balangir Kalahandi*
project
 ଖଣି (khaṇi) - *mine*
 ଖଦି ବସ୍ତ୍ର (khadibastra) - *handloom fabrics*
 ଖବର (khabara) - *news*
 ଖବର କାଗଜ (khabara kāgaja) - *news paper*
 ଖଣ୍ଡପୀଠ (khaṇḍapīṭha) - *bench of the High Court*
 ଖାଉଟି (khāuṭi) - *consumer*
 ଖାଉଟି ଅଦାଲତ (khāuṭi adālata) - *consumers' court*
 ଖାରଜ (khāraja) - *dismiss*

ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ (khādya prakriyākaraṇa) - *food processing*
 ଖୁଚୁରା ଦୋକାନ (khuchurā dokāna) - *retail-shop*
 ଖୋଳତାଡ଼ (kholatāḍa) - *enquiry*
 ଗନ୍ଧ (gandha) - *smell*
 ଗଳି (gali) - *lane*
 ଗଣମାଧ୍ୟମ (gaṇamādhyama) - *print and electronic media*
 ଗଣ୍ଡଗୋଳ (gaṇḍagoḷa) - *riot*
 ଗଳିରାସ୍ତା (galirāstā) - *lane*
 ଗସ୍ତ (gasta) - *tour*
 ଗହଣା (gahaṇā) - *ornaments*
 ଗହଣା ଦୋକାନ (gahaṇā dokāna) - *jewellery shop*
 ଗାୟକ (gāyaka) - *singer*
 ଗାଉଁଳି (gāuṅli) - *rural*
 ଗାରେଜ (gārej) - *garage*
 ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ (grāmāñchala) - *rural area*
 ଗ୍ରାମ୍ୟସଭା (grāmyasabhā) - *village committee meeting*
 ଗିରଫ (giraph) - *arrest*
 ଗୁଳିକାଣ୍ଡ (gulikāṇḍa) - *firing*
 ଗୋଇନ୍ଦା (goindā) - *spy*
 ଗୋପନ (gopana) - *secret*
 ଗୋଳମାଳ (goḷamāḷa) - *noise, disturbance*
 ଗୋଦାମ ଘର (godāma ghara) - *godown, depot*
 ଘଣ୍ଟି (ghaṅṭi) - *bell*
 ଘଟଣା (ghataṇā) - *event/incident*
 ଘରବାଡ଼ି (gharabāḍi) - *homestead land*
 ଘୋଷଣା (ghoṣaṇā) - *announcement*

ଚଢ଼ାଉ (chaḍhāu) - *raid*
 ଚାଲବାଜି (chālbaḷji) - *deceitfulness*
 ଚିଡ଼ିଆଖାନା (chiḍiākḥānā) - *zoo*
 ଚିକିତ୍ସାଳୟ (chikitsālaya) - *clinic*
 ଚିତ୍ରାଙ୍କନ (chitrāṅkana) - *painting/drawing*
 ଚୋରି (chori) - *theft*
 ଛକ (chhaka) - *square*
 ଛାଡ଼ପତ୍ର (chhāḍapatra) - *divorce*
 ଛେଳିମାଂସ (chhelimāṁsa) - *mutton*
 ଜନବସତି (janabasati) - *habitation*
 ଜନ୍ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ (janma niyantraṇa) - *birth control*
 ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ (jamiadhigrahaṇa) - *land acquisition*
 ଜମି ବନ୍ଧକ (jamibandhaka) - *land mortgage*
 ଜବତ (jabata) - *seize*
 ଜଳଖିଆ (jalakhiā) - *snacks/breakfast*
 ଜରୁରୀକାଳୀନ ଅବସ୍ଥା (jarurīkāḷīna abasthā) - *state of emergency*
 ଜଗତିକରଣ (jagatikaraṇa) - *globalization*
 ଜାତିଗତ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର (jātigata pramāṇa patra) - *caste certificate*
 ଜାତିସଙ୍ଘ (jātisaṅgha) - *United Nations*
 ଜାତୀୟ ସଂହତି (jātīya saṁhati) - *National Integration*
 ଜାତୀୟ ରାଜପଥ (jātīya rājapatha) - *national highway*
 ଜାମିନ (jāmina) - *bail*
 ଜୀବନ ବୀମା (jībana bīmā) - *life insurance*
 ଜୋର ଜବରଦସ୍ତ (jora jabaradasta) - *forcibly*
 ଝାଉଁଗଛ (jhāuṅgachha) - *casurina*
 ଟଙ୍କା (ṭāṅkā) - *money*

ଟିପ୍ପଣୀ (ṭippanī) - *comment*
 ଟେଲିଫୋନ ଭବନ (ṭelephone bhabana) - *telephone house*
 ଠକ (ṭhaka) - *tout*
 ଠକାମି (ṭhakāmi) - *blackmail/deceit*
 ଠିକାଦାର (ṭhikādāra) - *contractor*
 ଠେକା (ṭhekā) - *turban/head gear*
 ଢକାଏତି (ḍakāeti) - *burglary*
 ଢାକଘର (ḍākaghara) - *post office*
 ଢାକ୍ତରଖାନା (ḍāktarakhānā) - *hospital/nursing home*
 ଢାକ୍ତର (ḍāktara) - *doctor*
 ଢିଲା (ḍhilā) - *loose*
 ଢଟକା (tatakā) - *fresh*
 ଢଦନ୍ତ (tadanta) - *investigation*
 ଢରଳ (tarāḷa) - *liquid*
 ଢର୍ଜମା (tarjamā) - *review*
 ଢନଖି ଫାଟକ (tanakhi phāṭaka) - *check gate*
 ଢାରକସୀ କାମ (tāraḱasī kāma) - *filigree*
 ଢିଆରି (tiāri) - *manufacture*
 ଢିରଙ୍ଗା ପତାକା (tiriraṅgā patākā) - *tricolour flag*
 ଢେଜରାତି ଦୋକାନ (tejarāti dokāna) - *grocery shop*
 ଥଇଥାନ (thaiṭhāna) - *rehabilitation*
 ଥାନା (thānā) - *police station*
 ଦମକଳ ବାହିନୀ (damakaḷa bāhinī) - *Fire brigade*
 ଦମକଳ କେନ୍ଦ୍ର (damkaḷa kendra) - *fire station*
 ଦଫାରଫା (daphāraphā) - *compromise*
 ଦଫ୍ତର (daptara) - *office*

ଦରବୃଦ୍ଧି (darabrüddhi) - *price rise*
 ଦରିଆପାରି (dariāpāri) - *overseas*
 ଦସ୍ତଖତ (dastakhata) - *signature*
 ଦସ୍ତାବିଜ୍ (dastābij) - *document*
 ଦର୍ଶକ (darśaka) - *spectator, audience*
 ଦଳାଚକଟା (dalāchakaṭā) - *stampede*
 ଦଲାଲ (dalāla) - *broker*
 ଦାଦନ ଶ୍ରମିକ (dādana śramika) - *hired labour*
 ଦାବୀ (dābī) - *demand*
 ଦିଦି (didi) - *an address to elder sister/lady teacher/lady officer/nurse/a respectable woman*
 ଦୀପ ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳନ (dīpa prajjwalaṇa) - *lighting the lamp*
 ଦୁର୍ଘଟଣା (durghataṇā) - *accident*
 ଦୁର୍ନୀତି (durnīti) - *corruption*
 ଦୁର୍ବୃତ୍ତ (durbrutta) - *scoundrel*
 ଦୂରଦର୍ଶନ (dūradarśana) - *television*
 ଦେହଜୀବୀ (dehajībī) - *prostitute*
 ଦେଖଣାହାରୀ (dekhaṇāhārī) - *onlookers*
 ଦେଶୀ (deśī) - *native*
 ଦୋକାନ (dokāna) - *shop*
 ଧନ୍ଦାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା (dhandāmūlaka śikṣā) - *Vocational Education*
 ଧର୍ଷଣ (dharṣaṇa) - *rape/outraging modesty*
 ଧାରଣା (dhāraṇā) - *strike*
 ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣକାରୀ (dhyāna ākarṣaṇakārī) - *call attention*
 ଧୂମପାନ (dhūmapāna) - *smoking*
 ଧୂଳି (dhūli) - *dust*

ନକଲି ନୋଟ (nakali noṭa) - *fake note*
 ନଜରବନ୍ଦୀ (najarabandī) - *surveillance*
 ନଜିର (najira) - *precedence/example*
 ନର୍ସରୀ (narsarī) - *nursery*
 ନାଲିବତି (nālibati) - *redlight*
 ନିଗମ (nigama) - *corporation*
 ନିର୍ବାଚନ (nirbāchana) - *election*
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା (nirdeśanāmā) - *directive/notification*
 ନିଲମ୍ବିତ (nilambita) - *suspended*
 ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବଜାର (niyantrita bajāra) - *regulated market*
 ନିର୍ଯ୍ୟାତନା (nirjyātanā) - *torture*
 ନିୟମ ବହିର୍ଭୂତ (niyama bahirbhūta) - *beyond law*
 ନିୟାମକ (niyāmaka) - *regulation*
 ନିଲାମ (nilāma) - *auction*
 ନ୍ୟାସ (nyāsa) - *trust*
 ପତାକା (patākā) - *flag*
 ପରିଶ୍ରାଗାର (pariśrāgāra) - *urinal*
 ପଗଡ଼ି (pagaḍi) - *turban*
 ପଛୁଆ ଜାତି (pachhuā jāti) - *backward class*
 ପରାଜୟ (parājaya) - *defeat*
 ପରିବାର (paribāra) - *family*
 ପର୍ଯ୍ୟଟନ (parjyaṭana) - *tourism*
 ପଞ୍ଜୀକୃତ (pañjīkrūta) - *classified/registered*
 ପର୍ଦ୍ଦାଫାଶ (parddāphāśa) - *disclosure*
 ପଦକ (padaka) - *medal*
 ପଟ୍ଟଚିତ୍ର (paṭṭachitra) - *patta painting (on canvas)*

ପତ୍ତା (pattā) - *trace*
 ପରାମର୍ଶଦାତା କମିଟି (parāmarśadātā comiṭe) - *Advisory Board*
 ପଳାତକ (palātaka) - *absconder*
 ପଲ୍ଲୀ (pallī) - *rural*
 ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ (pramukha śāsana sachiba) - *principal secretary*
 ପ୍ରମୋଦ ଉଦ୍ୟାନ (pramoda udyāna) - *park*
 ପ୍ରଦର୍ଶନୀ (pradarśanī) - *exhibition*
 ପ୍ରକାଶକ (prakāśaka) - *publisher*
 ପ୍ରକଳ୍ପ (prakḷpa) - *project*
 ପ୍ରତିଯୋଗୀ (prati jōgī) - *competitor*
 ପ୍ରତିଯୋଗିତା (prati jōgitā) - *competition*
 ପ୍ରତ୍ୟାହୃତ (pratyahrūta) - *withdrawn*
 ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି (pratimūrṭi) - *statue*
 ପ୍ରବେଶ (prabeśa) - *entry*
 ପ୍ରସ୍ଥାନ (prasthāna) - *exit*
 ପ୍ରବାସୀ ଭାରତୀୟ (prabāsī bhārātīya) - *Non Resident Indian*
 ପାଉଁରୁଟି (pāuñruṭi) - *bread*
 ପାଣିପାଗ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ (pānipāga bhabiṣyabāṇī) - *weather forecast*
 ପାଣିଚାକି (pāṇiṭāṅki) - *water carriage/water tower*
 ପାଣ୍ଡୁଲିପି (pāṇḍulipi) - *manuscript*
 ପାଳଭୂତ (pālābhūta) - *scarecrow*
 ପ୍ରାଥମିକ (prāthamika) - *elementary*
 ପୁରୁଷ (puruṣa) - *gents*
 ପୁଲିସ ହେପାଜତ (pulisi hepājata) - *police custody*
 ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ (puñjibini jōga) - *capital investment*
 ପେଶା (peṣā) - *profession*

ପୈତୃକ ସମ୍ପତ୍ତି (paitruka sampatti) - *paternal property*
 ପୋଷାକ (poṣāka) - *uniform (school/college), dress*
 ପୌର ନିଗମ (paura nigama) - *municipal corporation*
 ଫସଲ (phasala) - *crop*
 ଫାଣ୍ଡି (phāṇḍi) - *outpost*
 ଫୁଲତୋଡ଼ା (phulatodā) - *bouquet*
 ବକ୍ତୃତା (baktrutā) - *speech*
 ବଡ଼ଦାଣ୍ଡା (badadāṇḍa) - *grand road*
 ବସ୍ତି ଅଞ୍ଚଳ (basti añchala) - *slum area/shanty*
 ବନ୍ଦର (bandara) - *port*
 ବଣଭୋଜି (baṇabhoji) - *picnic*
 ବନାଞ୍ଚଳ (banāñchala) - *forest area*
 ବନ୍ୟା (banyā) - *flood*
 ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀ (bariṣṭha adhikārī) - *senior bureaucrat*
 ବରଖାସ୍ତ (barakhāsta) - *reject*
 ବରିଷ୍ଠ ନାଗରିକ (bariṣṭha nāgarika) - *senior citizen*
 ବସ୍ତି ବାସିନ୍ଦା (basti bāsindā) - *slum dwellers*
 ବାଣ (bāṇa) - *fireworks/crackers*
 ବାଣିଜ୍ୟ (bāñijya) - *trading*
 ବାଣିଜ୍ୟ ମେଳା (bāñijya melā) - *trade fair*
 ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ (bātyā āśrayasthala) - *cyclone shelter*
 ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଭତ୍ତା (bārdhakyā bhattā) - *Old Age Pension*
 ବାଲୁକା କଳା (bālukā kalā) - *sand art*
 ବାସନକୁସନ (bāsana kusana) - *utensils*
 ବାସ୍ତୁହରା (bāstuharā) - *homeless/destitute*

ବିବରଣୀ (bibaraṇī) - *proceedings*
 ବିକଳ୍ପ (bikalpa) - *alternative*
 ବିଧବା ଭତ୍ତା (bidhabā bhattā) - *widow pension*
 ବିଧାନ ସଭା (bidhāna sabhā) - *Legislative Assembly*
 ବିଧାୟକ (bidhāyaka) - *MLA (Member of Legislative Assembly)*
 ବିଚାରାଧୀନ (bichārādhīna) - *under trial/subjudice*
 ବିଚିତ୍ରା (bichitrā) - *variety entertainment*
 ବିଜେ ପ୍ରତିମା (beje pratimā) - *proxy image of the deity*
 ବିବୃତି (bibrūti) - *statement*
 ବିସ୍ଫୋରଣ (bisphoraṇa) - *explosion*
 ବିଜ୍ଞପ୍ତି (bijñapti) - *notification*
 ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟ (biśwabidyālaya) - *university*
 ବିହନ (bihana) - *seeds*
 ବୁଣାକାର (buṇākāra) - *weaver*
 ବେକାରି (bekāri) - *unemployment*
 ବେଦଖଲ (bedakhala) - *dispossess*
 ବେଳାଭୂଇଁ (beḷābhūiñ) - *sea beach*
 ବେତାର କେନ୍ଦ୍ର (betāra kendra) - *radio station*
 ବେପାର (bepāra) - *business*
 ବେଶ ପରିପାଟିର ନିୟମ (beśa paripātīra niyama) - *dress code*
 ବୈଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନ (baidhanika praśna) - *statutory question*
 ବୈଧ (baidha) - *legal*
 ବ୍ୟକ୍ତିଗତ (byaktigata) - *personal/private*
 ବ୍ୟତିକ୍ରମ (byatikrama) - *unconventional*
 ବ୍ୟାଙ୍କ (byāṅk) - *bank*

ବ୍ୟାୟାମ (byāyāma) - *exercise*
 ଭଡାଗାଡ଼ି (bhaḍāgāḍi) - *hired taxi*
 ଭଦ୍ର (bhadra) - *gentle*
 ଭଡାଘର (bhaḍāghara) - *rented house*
 ଭସାଣି (bhasāṇi) - *immersion*
 ଭ୍ରମ ସଂଶୋଧନ (bhrama saṁśodhana) - *corrigendum*
 ଭାବମୂର୍ତ୍ତି (bhābamūrti) - *public image*
 ଭାଇଚାରା (bhāichārā) - *fellow-feeling*
 ଭାରୋତ୍ତୋଳନ (bhārottoḷana) - *weight lifting*
 ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟ (bhāskarjya) - *sculpture*
 ଭିତ୍ତିଭୂମି (bhittibhūmi) - *infrastructure*
 ଭିତ୍ତିପ୍ରସ୍ତର (bhitti prastara) - *foundation stone*
 ଭିତ୍ତି ପ୍ରବନ୍ଧ (bhittiprabandha) - *keynote*
 ଭିତର ବାହାର (dhitara bāhāra) - *in and out*
 ଭିନ୍ନକ୍ଷମ (bhinnakṣama) - *physically challenged*
 ଭୁଲ ବୁଝାମଣା (bhul bujhāmaṇā) - *misunderstanding*
 ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର (bhoṭa grahaṇa kendra) - *polling booth*
 ମନ୍ତ୍ରୀ (mantrī) - *minister*
 ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳ (mantrimanḍala) - *cabinet*
 ମନ୍ଦିର (mandira) - *temple*
 ମହାଶୟା (mahāśaya) - *sir*
 ମଶାଣି (maśāṇi) - *cremation ground, crematorium*
 ମହିଳା (mahilā) - *ladies*
 ମଞ୍ଚ (mañcha) - *stage*
 ମଦ ଦୋକାନ (mada dokāna) - *liquor store*

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ (madhyāhna bhojana) - *midday meal/lunch*
 ମହାନଗର ନିଗମ (mahānagara nigama) - *municipal corporation*
 ମହାବାତ୍ୟା (mahābātyā) - *super cyclone*
 ମାନପତ୍ର (mānapatra) - *certificate of merit*
 ମାର୍ଫତ (mārphata) - *care of*
 ମାଓପନ୍ଥୀ (māopanthī) - *maoists*
 ମାପ (māpa) - *measurement*
 ମାମଲା (māmalā) - *legal affair*
 ମାଲିମକଦ୍ଦମା (mālimakaddamā) - *legal dispute*
 ମିନାବଜାର (minābajāra) - *fiesta, fun-fair, carnival*
 ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ (mukhya śāsana sachiba) - *chief secretary*
 ମୁଖ୍ୟ ବିରୋଧୀ ଦଳ ନେତା (mukhya birodhī daḷa netā) - *leader of
opposition*
 ମୁଚାଳିକା (muchālikā) - *bond/handnote*
 ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତି (mudrāsphīti) - *inflation*
 ମୂଲ (mūla) - *wages*
 ମୂଲ୍ୟ (mūlya) - *price*
 ମେଳା (melā) - *congregation, fair*
 ମେଣ୍ଟା ସରକାର (meṅṭa sarakāra) - *coalition government*
 ଯାଆଁଳା (jāāñlā) - *twins*
 ଯାତାୟାତ (jātāyāta) - *conveyance, transport*
 ଯାତ୍ରା (jātrā) - *festival*
 ଯାନବାହନ (jānabāhana) - *transport*
 ଯୌତୁକ (jautuka) - *dowry*
 ଯୌତୁକ ମୃତ୍ୟୁ (jautuka mrūtyu) - *dowry death*

ଯୌନକର୍ମୀ (jāunakarmī) - *sex worker*
 ରପ୍ତାନୀ (raptānī) - *export*
 ରକ୍ତଦାନ (raktadāna) - *blood donation*
 ରଥଯାତ୍ରା (ratha jātrā) - *Car Festival*
 ରାଜ୍ୟପାଳ (rājyapāla) - *governor*
 ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ (rājamistrī) - *mason*
 ରାୟ (rāya) - *verdict/judgement*
 ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ (rājyagoṣṭhī) - *Commonwealth*
 ରେଳ ଷ୍ଟେସନ (reḷa ṣṭesana) - *railway station*
 ରୋଷେଇ ଘର (roṣei ghara) - *kitchen*
 ରୋଷେଇଆ (roṣeīā) - *cook/chef*
 ଲଘୁଚାପ (laghuchāpa) - *depression (weather)*
 ଲୁହବୁହା ବାଷ୍ପ (luhabuhā bāṣpa) - *tear gas*
 ଲେଖକ (lekhaka) - *writer*
 ସହରାଞ୍ଚଳ (saharāñchala) - *township/urban area*
 ସହରତଳି (saharatali) - *suburb, downtown*
 ସଚିବ (sachiba) - *secretary*
 ସଭାକକ୍ଷ (sabhākakṣa) - *conference hall/auditorium*
 ସଚିବାଳୟ (sachibālaya) - *secretariat*
 ସଚେତନତା (sachetanatā) - *awareness*
 ସମ୍ବାଦ (sambāda) - *news*
 ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର (sambāda patra) - *news paper*
 ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁବିକାଶ (samanwita śiśubikāśa) - *integrated child welfare*
 ସମୁଦ୍ର ତଟରକ୍ଷୀ (samudra taṭarakṣī) - *coast guard*
 ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା (sambarddhanā) - *felicitation*
 ସରଗରମ (saragarama) - *tense, strained*

ସହରାଞ୍ଚଳ (saharāñchala) - *urban area*
 ସନ୍ତ୍ରାସବାଦୀ (santrāsabādī) - *terrorist*
 ସବୁ ମହଲ (sabu mahala) - *all sections*
 ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ (sarbochcha nyāyālaya) - *Supreme Court*
 ସବୁଜ ସଙ୍କେତ (sabuja sañketa) - *green signal*
 ସଂଗ୍ରହାଳୟ (samgrahālaya) - *museum*
 ସଂସଦ (sañsada) - *Parliament*
 ସଂଘର୍ଷ (samgharṣa) - *conflict*
 ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗ (sañrakṣita barga) - *reserved category*
 ସାମ୍ବାଦିକ (sāmbādika) - *journalist*
 ସାଂସଦ (sāmsada) - *Member of the Parliament (M.P.)*
 ସାଂସ୍କୃତିକ (sāñsrutika) - *cultural*
 ସ୍ୱୟଂଶାସିତ (swayamśāsita) - *autonomous*
 ସ୍ୱଚ୍ଛତା (swachhchhatā) - *transparency*
 ସ୍ତମ୍ଭକାର (stambhakāra) - *columnist*
 ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ (spaṣṭīkaraṇa) - *clarification*
 ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା (sthitābasthā) - *status quo*
 ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ (sebā pradānakārī) - *service provider*
 ସେବା ଶୁଳ୍କ (sebā śulka) - *service tax*
 ସେତୁ (setu) - *bridge*
 ସେଚ୍ଛାସେବୀ (swechhāsebī) - *volunteer*
 ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି (śraddhāñjali) - *tribute/homage*
 ଶାମୁକା (śāmukā) - *sea shells*
 ଶାନ୍ତିସ୍ତୂପ (śantistupa) - *Peace Pagoda (at Dhauli)*
 ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ (śāstrīya) - *classical*
 ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ (śilpāñchala) - *industrial estate*

ଶିଶୁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା (śiśunirjyātanā) - *child abuse/torture*
 ଶୁଦ୍ଧିକ୍ରିୟା (śuddhikriyā) - *obsequies*
 ଶୋକବାର୍ତ୍ତା (śokabārtā) - *message of condolence*
 ଶୋଭାଯାତ୍ରା (śobhājātrā) - *procession*
 ଶୌଚାଳୟ (śauchālaya) - *toilet/fresh room*
 ହାତଘଣ୍ଟା (hātaghaṅṭā) - *wrist watch*
 ହରଣଚାଳ (haraṇachāḷa) - *kidnapping*
 ହସ୍ତାକ୍ଷର (hastākṣara) - *handwriting*
 ହତ୍ୟାକାରୀ (hatyākārī) - *murderer*
 ହାକିମ (hākima) - *officer/authority*
 ହାତକଡ଼ି (hātakāḍi) - *handcuff*
 ହାଟ (hāṭa) - *market place*
 ହୋଟେଲ (hoṭela) - *hotel*
 ହୋହଲ୍ଲା (hohallā) - *commotion*
 କ୍ଷତିପୂରଣ (kṣatipūraṇa) - *compensation*

VOCABULARY

(A List of Words of Various Categories Commonly
used in Oḍiā)

a. ପରିବାର ଓ ପାରିବାରିକ ସଂପର୍କ (Paribāra O Pāribārika Samparka) - Family and family relations :

ଅଜା (ajā) - grand father	ବୋହୂ (bohū) - daughter-in-law
ଆଇ (āi) - grand mother	ଭଉଣୀ (bhaunī) - sister
କନ୍ୟା (kanyā) - bride	ଭଣଜା (bhaṇajā) - nephew
ଝିଅ (jhia) - daughter	ଭାଇ (bhāi) - brother
ଝିଆରୀ (jhiārī) - niece	ଭାଣିଜୀ (bhāṇijī) - niece
ନାତି (nāti) - grand son	ଭିଣୋଇ (bhiṇoi) - brother-in-law
ନାତୁଣୀ (nātunī) - grand daughter	ମାତା (mātā) - mother
ପରିବାର (paribāra) - family	ମାମୁ (māmu) - maternal uncle
ପିତାମାତା (pitāmātā) - parents	ଶ୍ୱଶୁର (śwaśura) - father-in-law
ପୁଅ (pua) - son	ଶାଶୁ (śāśu) - mother-in-law
ପୁତୁରା puturā - nephew	ସନ୍ତାନ (santāna) - child
ପୁରୁଷ (puruṣa) - male	ସ୍ୱାମୀ (swāmī) - husband
ବର (bara) - bridegroom	ସ୍ତ୍ରୀ (strī) - wife
ବାପା (bāpā) - father	ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ (strīloka) - female

b. ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଓ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ (manuṣya śarīra o aṅgapratyaṅga) - the limbs of human body :

ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ (aṅgapratyaṅga)	ଆଙ୍ଗୁଠି (āṅguṭhi) - finger
- limbs	ଓଠ (oṭha) - lip
ଆଣ୍ଡୁ (āṅṭhu) - knee	କପାଳ (kapāḷa) - fore-head
ଆଖି (ākhi) - eye	

କଙ୍କାଳ (kaṅkāḷa) - <i>skeleton</i>	ପେଟ (peṭa) - <i>belly, abdomen</i>
କାନ୍ଧ (kāndha) - <i>shoulder</i>	ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ (phusphus) - <i>lungs</i>
କାନ (kāna) - <i>ear</i>	ବାଳ (bāḷa) - <i>hair</i>
ଖପୁରି (khopuri) - <i>skull</i>	ବାହୁ/ବାହା (bāhu/bāhā) - <i>arm</i>
ଗୋଡ଼ (goḍa) - <i>leg</i>	ବେକ (beka) - <i>neck</i>
ଗୋଇଠି (goiṭhi) - <i>heel</i>	ଭୂଲତା (bhrūlatā) - <i>eyebrow</i>
ଛାତି (chhāti) - <i>chest</i>	ମଳ ବା ଝାଡ଼ା (maḷa/jhāḍā) - <i>stool</i>
ଜିଭ (jibha) - <i>tongue</i>	ମୁଣ୍ଡ (muṇḍa) - <i>head</i>
ତାଳୁ (tāḷu) - <i>palate</i>	ମୁଖମଣ୍ଡଳ (mukhamanḍaḷa) - <i>face</i>
ଦାନ୍ତ (dānta) - <i>tooth</i>	ମୂତ୍ର (mūtra) - <i>urine</i>
ଧମନୀ (dhamanī) - <i>artery</i>	ମେରୁଦଣ୍ଡ (merudaṇḍa) - <i>spinal chord</i>
ନଖ (nakha) - <i>nail</i>	ରକ୍ତ (rakta) - <i>blood</i>
ନାଳ (nāḷa) - <i>mucose</i>	ଶିରା (śirā) - <i>vein</i>
ପଞ୍ଜରାହାଡ଼ (panjarāhāḍa) - <i>ribs</i>	ଶରୀର (śarīra) - <i>body</i>
ପାକସ୍ଥଳୀ (pākasthālī) - <i>stomach</i>	ସ୍ତନ (stana) - <i>breast</i>
ପାଟି (pāṭi) - <i>mouth</i>	ହାତ (hāta) - <i>hand</i>
ପାଦ (pāda) - <i>foot</i>	ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ (hrūtpiṇḍa) - <i>heart</i>
ପିଠି (piṭhi) - <i>back</i>	
ପୂୟ (pūjya) - <i>pus</i>	

C. ମନୁଷ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥା (manuṣyara bibhinna abasthā) - various stages of human life :

ଅସୁନ୍ଦର (asundara) - <i>ugly</i>	ଅନ୍ଧ (andha) - <i>blind</i>
ଅବିବାହିତ (abibāhita) - <i>unmarried, virgin, spinster</i>	ଅସୁସ୍ଥ (asustha) - <i>unhealthy</i>
	କଣ୍ଠା (kaṅṭhā) - <i>one-eyed</i>

କାଳା (kālā) - *deaf*
 କିଶୋର (kiśora) - *teen ager*
 କୁଜା (kujā) - *hump-backed*
 କୁମାର (kumāra) - *bachelor*
 କୁମାରୀ (kumārī) - *maiden*
 ଗେଡ଼ା (geḍā) - *short*
 ଛୋଟା (chhoṭā) - *lame*
 ଡେଙ୍ଗା (deṅgā) - *tall*
 ଦୁର୍ବଳ (durbaḷa) - *weak*
 ପତଳା (patalā) - *slim*
 ବାଳକ (bālaka) - *boy*
 ବିବାହିତ (bibāhita) - *married*

ବୃଦ୍ଧ (brüddha) - *oldman*
 ବୃଦ୍ଧା (bruddhā) - *oldwoman*
 ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା (bruddhābasthā) - *old age*
 ମୋଟା (moṭā) - *obese*
 ଯୁବକ (jubaka) - *young*
 ଯୁବତୀ (jubatī) - *young woman*
 ରୁଗ୍ଣ (rugṇa) - *diseased*
 ଶିଶୁ (śiśu) - *infant*
 ସବଳ (sabaḷa) - *strong*
 ସୁନ୍ଦର (sundara) - *beautiful*
 ସୁସ୍ଥ (sustha) - *healthy*

d. ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ (khādya o pānīya) - food & drinks :

ଅରୁଆ ଚାଉଳ (aruā chāuḷa) - *sundried rice*
 ଅଟକାଳି (aṭakāli) - *flummery*
 ଆଚାର (āchāra) - *pickle*
 ଉଷୁନା ଚାଉଳ (uṣunā chāuḷa) - *par-boiled rice*
 ଉଖୁଡ଼ା (ukhuḍā) - *pop-corn*
 କାକରାପିଠା (kākarā piṭhā) - *stuffed cake*
 କୋରା (korā) - *sugar plum*
 ଖଜା (khajā) - *lolley toffee*
 ଖିରି (khiri) - *rice pudding*

ଖୁଆ (khuā) - *candied milk*
 ଗୁଡ଼ (guḍa) - *molasses*
 ଘିଅ (ghia) - *ghee*
 ଘୋଳଦହି (ghoḷadahi) - *butter milk*
 ଚୁଡ଼ା (chuḍā) - *flattened rice*
 ଛେନା (chhenā) - *cheese*
 ଜଳଖିଆ (jaḷakhiā) - *tiffin, snacks*
 ଝୋଳ (jhoḷa) - *soup*
 ମୁଡ଼ି (muḍhi) - *fried rice*
 ମଇଦା (maidā) - *flour*

ତରକାରି (tarakāri) - <i>curry</i>	ବାସିପଖାଳ (bāsipakhāḷa) - <i>stale rice</i>
ତୋରାଣି (torāṇi) - <i>rice water</i>	
ଦହି (dahi) - <i>curd/yogurt</i>	ଭାତ (bhāta) - <i>boiled rice</i>
ଦୁଧ (dudha) - <i>milk</i>	ମହୁ (mahu) - <i>honey</i>
ପଖାଳ (pakhāḷa) - <i>watered rice</i>	ମିଶିରି (miśiri) - <i>sugarcandy</i>
ପିଠା (piṭhā) - <i>cake</i>	ସତୁଳା (santulā) - <i>waterless curry</i>
ବରା (barā) - <i>fried batter</i>	

e. ପନିପରିବା (paniparibā) - vegetables and greens :

କଦଳୀ (kadalī) - <i>plantain</i>	ପନି ପରିବା (paniparibā) - <i>vegetables</i>
କଖାରୁ (kakhāru) - <i>pumpkin</i>	
କନ୍ଦମୂଳ (kandamūḷa) - <i>sweet potato</i>	ପଣସ (paṇasa) - <i>jackfruit</i>
କରମଙ୍ଗା (karamaṅgā) - <i>bilimbi</i>	ପାଣି କଖାରୁ (pāṇi kakhāru) - <i>ashgourd</i>
କଲରା (kalarā) - <i>bitter gourd</i>	ପିଆଜ (piāja) - <i>onion</i>
କୁନ୍ଦୁରୀ (kundurī) - <i>ivygourd</i>	ପୋଇ (poi) - <i>climbing spinach</i>
ଖଡା (khaḍā) - <i>red/green amaranth</i>	ପୋଟଳ (poṭaḷa) - <i>pointed gourd</i>
ଗାଜର (gājara) - <i>carrot</i>	ଫୁଲକୋବି (phulakobi) - <i>cauliflower</i>
ଗୁଆଁର (guāñra) - <i>clusterbeans</i>	
ଛଚିନ୍ଦ୍ରା (chhachindrā) - <i>snakegourd</i>	ବିଲାତିଆଳୁ (bilātiāḷu) - <i>potato</i>
ଦେଶିଆଳୁ (deśiāḷu) - <i>yam</i>	ବିଲାତିବାଇଗଣ (bilātibāiḡaṇa) - <i>tomato</i>
ଧନିଆପତ୍ର (dhaniā patra) - <i>coriander leaf</i>	ବନ୍ଧାକୋବି (bandhākobi) - <i>cabbage</i>

ବାଇଗଣ (bāigaṇa) - <i>brinjal</i>	ଲେଉଟିଆ (leutiā) - <i>amaranth tender</i>
ଭେଣ୍ଡି (bheṇḍi) - <i>lady's finger or okra</i>	ଶିମ୍ବା (śimba) - <i>bean</i>
ମୂଳା (mūlā) - <i>radish</i>	ସାରୁ (sāru) - <i>arum/colocasia</i>
ମଟର (maṭara) - <i>peas</i>	ସାଗ (sāga) - <i>leafy greens</i>
ରସୁଣ (rasuṇa) - <i>garlic</i>	ସିମ୍ଲା ଲଙ୍କା (simlā lankā) - <i>capsicum or bell pepper</i>
ଲଙ୍କାମରିଚ (laṅkāmaricha) - <i>green chilly</i>	
ଲାଉ (lāu) - <i>bottle gourd/ calabash</i>	

f. ବିଭିନ୍ନ ଫଳ (bibhinna phala) - various fruits :

ଅମୃତଭଣ୍ଡା (amrutabhandā) - <i>papaya</i>	ଡାଲିମ୍ବା (dālimba) - <i>pomegranate</i>
ଅଙ୍ଗୁର (aṅgura) - <i>grape</i>	ତରଭୁଜ (tarabhujā) - <i>water melon</i>
ଆତ (āta) - <i>sugar apple</i>	ତାଳ (tāla) - <i>palm fruit</i>
ଆମ୍ବ (āmba) - <i>mango</i>	ନଡ଼ିଆ (naḍiā) - <i>coconut</i>
କମଳା (kamaḷā) - <i>orange</i>	ନାସପାତି (nāspāti) - <i>pear</i>
କଇଁଥ (kaiñtha) - <i>wood apple</i>	ପଇଡ଼ (paiḍa) - <i>green coconut</i>
କାକୁଡ଼ି (kākuḍi) - <i>cucumber</i>	ପାଚିଲାକଦଳୀ (pāchilā kadalī) - <i>banana</i>
କାଜୁ (kāju) - <i>cashew</i>	ପିଜୁଳି (pijuḷi) - <i>guava</i>
କୋଳି (koḷi) - <i>plum, berry</i>	ଫୁଟି (phuṭi) - <i>melon</i>
ଖଜୁରୀ (khajurī) - <i>date</i>	ବାଦାମ (bādāma) - <i>almond</i>
ଚିନାବାଦାମ (chinābādāma) - <i>peanut</i>	ଲିଚୁ (lichu) - <i>litchi</i>
ଜାମୁକୋଳି (jāmukoḷi) - <i>black berry/jambul</i>	ଲେମ୍ବୁ (lembu) - <i>lemon/lime</i>

ସପେଟା (sapeṭā) - *sapodilla* ସେଓ (seo) - *apple*

ସପୁରୀ (sapurī) - *pine apple*

g. ବିଭିନ୍ନ ଫୁଲ (bibhinna phula) - various flowers :

କଇଁ (kaiñ) - *water lily*

ପଦ୍ମ (padma) - *lotus*

କରବୀର (karabīra) - *oleander flower*

ମନ୍ଦାର (mandāra) - *chinarose, hibiscus*

କନିଅର (kaniara) - *bastard oleander*

ମଲ୍ଲୀ (mallī) - *Jasmine/white tulip*

କୁନ୍ଦ, ଜୁଇ (kunda, jūī) - *jasmine*

ମାଳତୀ (mālatī) - *a kind of jasmine*

କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା (krüṣṇa chūḍā) - *goldmahur*

ରଜନୀଗନ୍ଧା (rajanīgandhā) - *Indian tuberose*

ଗେଣ୍ଡୁ (geṇḍu) - *marigold*

ସୁଗନ୍ଧରାଜ (sugandharāja) - *gardenia*

ଗୋଲାପ (golāpa) - *rose*

ଚମ୍ପା (champā) - *champak*

ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ (sūrjyamukhī) - *sunflower*

ଟାଗର (ṭagara) - *foalfoot/moon beam*

ସେବତୀ (sebatī) - *mistrose/garden daisy*

ତରାଟ (tarāṭa) - *tecoma*

ହରଗୌରା (haragourā) - *balsam*

ପଲାଶ (palāśa) - *dhak flower*

h. ବିଭିନ୍ନ ପଶୁ (bibhinna paśu) - various animals :

ଓଧ (odha) - *otter*

ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୁଷା (gunduchimūṣā) -

କୋକିଶିଆଳୀ (kokiśiālī) - *fox*

squirrel

ଗଧ (gadha) - *ass*

ଘୁଷୁରୀ (ghuṣurī) - *hog*

ଗଧିଆ (gadhiā) - *wolf*

ଘୋଡ଼ା (ghoḍā) - *horse*

ଗାଈ (gāī) - *cow*

ଚୁଚୁନ୍ଦ୍ରା (chuchundrā) - *mole*

ଚୁଟିଆମୁଷା (chutiāmūṣā) - rat

ଛେଳି (chheḷi) - goat

ଝିଙ୍କ (jhiṅka) - porcupine

ଠେକୁଆ (ṭhekuā) - hare

ବଡ଼ମୁଷା (baḍamūṣā) - mouse/
muskrat

ବଳଦ (baḷada) - bullock

ବାଛୁରୀ (bāchhurī) - calf

ବାଘ (bāgha) - tiger

ବିଲେଇ (bilei) - cat

ବିଲୁଆ (biluā) - jackal

ଭାଲୁ (bhālu) - bear

ମଇଁଷି (maiñṣi) - buffalo

ମାଙ୍କଡ଼ (māṅkaḍa) - monkey

ମେଣ୍ଢା (meṇḍhā) - sheep

ଷଣ୍ଢ (ṣaṇḍha) - bull

ସିଂହ (simha) - lion

ହାତୀ (hātī) - elephant

i. ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷୀ (bibhinna pakṣī) - various birds :

କପୋତ (kapota) - dove

କାଉ/କୁଆ (kāu/kuā) - crow

କୋଇଲି (koili) - cuckoo

ଗଞ୍ଜା (ganjā) - cock

ଗେଣ୍ଡାଳିଆ (geṇḍāḷiā) - grey
crane

ଘରଚଟିଆ (gharachaṭiā) -
sparrow

ଚକ୍ରବାକ (chakrabāka) - ruddy
goose

ଚାତକ (chātaka) - swallow

ଚିଲ (chila) - kite

ଛଞ୍ଚା (chhañchāṇa) - hawk,
falcon

ଟେଟି (ṭeṭei) - tattler bird

ଡାମରାକାଉ (dāmarākāu) - rook/
raven

ଡାହୁକ (dāhuka) - water hen

ପାରା (pārā) - pigeon

ପେଚା (pechā) - owl

ବଗ (baga) - crane

ବଣି (baṇi) - myna

ବାୟା ଚଢ଼େଇ (bāyā chaḍhei) -
weaver bird

ବାଦୁଡ଼ି (bāduḍi) - bat

ମୟୂର (mayūra) - peacock

ମାଈ କୁକୁଡ଼ା (māi kukudā) - hen

ଶାଗୁଣା (śāguṇā) - vulture

ଶାରୀ (śārī) - myna

ଶୁଆ (śuā) - parrot

ହଳଦୀବସନ୍ତ (haḷadī basanta) - ହଂସରାଡ଼ି (haṁsarāḍi) -
mango bird *greylag goose*

j. ସରୀସୃପ (sarisrupa) Leaping animals :

ଅଜଗର (ajagara) - *python* ଝିଟିପିଟି (jhitipiti) - *lizard*
ଅହିରାଜ (ahirāja) - *king cobra* ଢମଣା (ḍhamaṇā) - *ratsnake*
ଏଣ୍ଡୁଆ (eṇḍua) - *garden lizard* ତମ୍ପା - (tampa) - *cobra-de-
capello*
କଙ୍କଡ଼ାବିଛା (kaṅkaḍābichhā) - *scorpion* ଧଣ୍ଡା (dhaṇḍa) - *water snake*
କାଣ୍ଡାନଳ ସାପ (kāṇḍanaḷa sāpa) - *green snake* ବିଛା (bichhā) - *scorpion*
ଗୋଧି (godhi) - *guana* ବୋଡ଼ା (boḍā) - *russells' viper*
ଗୋଖର/ନାଗ (gokhara/nāga) - *cobra* ରଣା (raṇā) - *printed snake*
ଚିତିସାପ (chitisāpa) - *painted snake* ଲାଉଡ଼ଙ୍କିଆ ସାପ (lāuḍaṅkiā sāpa) - *arboreal odder*

k. କୀଟପତଙ୍ଗ (kiṭapataṅga) - Worm - Insect :

ଅସରପା (asarapā) - *Cockroach* କଳିକତରା (kalikatarā) - *mole*
ଅଙ୍କୁଶ କୃମି (aṅkuśa krūmi) - *hook cricket*
worm କାଇ (kāi) - *tree ant*
ଉଇ (ui) - *white ant* କୀଟ (kīṭa) - *worm*
ଉକୁଣି (ukuṇi) - *louse* କୃମି (krūmi) - *round worm*
ଏଣ୍ଡିପୋକ (eṇḍipoka) - *eri-silk* ଛାରପୋକ (chhārapoka) - *bug*
worm ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ (juḷujuḷiā poka) - *glowworm*
କାଙ୍କି (kaṅki) - *dragonfly*

ଜିଆ (jiā) - *earthworm*
 ଝଡ଼ିପୋକ (jhaḍipoka) - *winged ant*
 ଝିଙ୍କାରୀ (jhiṅkāri) - *cricket*
 ଝିଞ୍ଜିକା (jhiṅtikā) - *grass hopper*
 ଚିଙ୍କ (ṭiṅka) - *epizoon*
 ଡାଆଁଣ (ḍāāñṣa) - *gnat*
 ଡେଲୁଣୀ ପୋକ (teluṅpoka) - *galley worm*
 ପତଙ୍ଗ (pataṅga) - *insect*
 ପଙ୍ଗପାଳ (paṅgapāḷa) - *locust*
 ପ୍ରଜାପତି (prajāpati) - *butterfly*
 ପିମ୍ପୁଡ଼ି (pimpuḍi) - *ant*

ଫିତା କୃମି (phitā krūmi) - *tape worm*
 ବିରୁଡ଼ି (biruḍi) - *wasp*
 ବୁଢ଼ିଆଣୀ (buḍhiānī) - *spider*
 ଭ୍ରମର (bhramara) - *black bee*
 ମଶା (maśā) - *mosquito*
 ମହୁମାଛି (mahumāchhi) - *honey bee*
 ମାଛି (māchhi) - *house fly*
 ମାଙ୍କଡ଼ସା (māṅkaḍasā) - *spider*
 ସଂବାଲୁଆ (saṁbāluā) - *caterpillar*
 ସାଧବବୋହୁ (sādhababohū) - *lady bug*

I. ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ (jalachara prāṇī) - aquatic animals :

ଇଲିସି ମାଛ (ilisi māchha) - *hilsa fish*
 କଇଁଛ (kaiñchha) - *tortoise*
 କଉମାଛ (kaumāchha) - *climbing fish*
 କଙ୍କଡ଼ା (kaṅkaḍā) - *crab*
 କଳାବଇଁଶି (kaḷābaiñṣi) - *roach*
 କୁମ୍ଭୀର (kumbhīra) - *crocodile*
 କେରାଣ୍ଡି (kerāṅḍi) - *minnow*
 ଗଡ଼ିଶା (gaḍiśā) - *gudgeon*
 ଗେଣ୍ଡା (geṅḍā) - *snail*

ଚାନ୍ଦିମାଛ (chāndi māchha) - *silver fish*
 ଚିତଳ ମାଛ (chitalamāchha) - *flat fish*
 ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି/ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି (ଛୋଟ) (chiṅguḍi/chuṅguḍi) - *shrimp*
 ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି (ବଡ଼) (chiṅguḍi) - *lobster*
 ଜାଆଁଳ (jāāñḷa) - *fry*
 ଜୋକ (joka) - *leech*
 ତୋଡ଼ି (toḍi) - *eel*
 ଦଣ୍ଡକିରୀ ମାଛ (daṅḍakirī māchha) - *grig*

ଫଳିମାଛ (phaḷi māchha) - <i>flounder</i>	ମାଛ (māchha) - <i>fish</i>
ବାଳିଆ (bālīā) - <i>trout</i>	ରେହି (rohi) - <i>Cyprinus Rohita</i>
ବାଲିଗରଡ଼ା (bāligaraḍā) - <i>sandeel</i>	ଲୁଣି ମାଛ (luṇi māchha) - <i>seafish</i>
ବେଙ୍ଗ ପୁଲି (bengaphulā) - <i>tadpole</i>	ଶାମୁକା (śāmukā) - <i>oyster</i>
ଭାକୁର / ଭାକୁଡ଼ (bhākura/ bhākuḍa) - <i>carp</i>	ଶଙ୍କ (śaṅkha) - <i>conch</i>
ମାଗୁର ମାଛ (māgura māchha) - <i>sheat fish</i>	ଶିଙ୍ଗିମାଛ (śiṅgimāchha) - <i>scor- pion fish</i>
	ଶେଉଳ (śeula) - <i>big gudgeon</i>

m. ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ (Khādya śasya) - Food grains :

କୋଳଥ (koḷatha) - <i>horse gram</i>	ମକା (makā) - <i>maize</i>
ଗହମ (gahama) - <i>wheat</i>	ମସୁର (masura) - <i>red lentils</i>
ଚାଉଳ (chāuḷa) - <i>rice</i>	ମାଣ୍ଡିଆ (māṅḍiā) - <i>ragi</i>
ଚିନାବାଦାମ (chinābādāma) - <i>groundnut</i>	ମୁଗ (muga) - <i>mung beans</i>
ଜଡ଼ା (jaḍā) - <i>castor seed</i>	ଯବ (jaba) - <i>oat</i>
ଦାଲୁଆ ଧାନ (dāḷua dhāna) - <i>sum- mer paddy</i>	ରାଜମା (rāzmā) - <i>kidney beans</i>
ଧାନ (dhāna) - <i>paddy</i>	ରାଶି (rāśi) - <i>sesame seed</i>
ବାଜରା (bājarā) - <i>millet</i>	ଲଘୁଧାନ (laghu dhāna) - <i>aman paddy</i>
ବିଆଳି ଧାନ (biāḷidhāna) - <i>early paddy</i>	ଶାରଦ ଧାନ (śārada dhāna) - <i>late paddy</i>
ବିରି (biri) - <i>black gram/black lentil</i>	ସୋରିଷ (soriṣa) - <i>mustard seed</i>
ବୁଟ (buṭa) - <i>gram, chickpea</i>	ହରଡ଼ (haraḍa) - <i>red gram/pigeon pea</i>

n. ଗୃହ ସାମଗ୍ରୀ (gruha sāmagrī) - household materials :

ଅଖା (akhā) - sack	ଗାଣ୍ଡୁଆ (gāṇḍuā) - scuttle
ଅଳଗୁଣି (alaguṇi) - a rope to hang clothes	ଗଡୁ (gaḍu) - ewer
ଆଇନା (āinā) - Looking glass	ଗରା (garā) - brass pitcher
ଆଲମାରି (ālamāri) - almirah	ଗଇତ୍ତି (gainti) - pick-axe
ଉଝେଇ (umhei) - fire pan	ଘଣ୍ଟି (ghaṇṭi) - bell
କଞ୍ଜଳ (kajjala) - collyrium	ଘଣ୍ଟା (ghaṇṭā) - clock
କରେଇ (karei) - cauldron	ଘୁଘୁର (ghuṅghura) - jingling bells
କରତୁଲି (karchuli) - ladle	ଘସି (ghasi) - cowdung cake
କୁରାଡ଼ି (kurāḍhi) - axe	ଚଉକି (chauki) - chair
କୋଡ଼ି (koḍi) - native spade	ଚଟୁ (chaṭu) - skimmer
କୋଦାଳ (kodāla) - spade	ଚଟେଇ (chaṭei) - mat
କୋରଣା (koraṇā) - scrapper	ଚାଲୁଣୀ (chālunī) - sieve
କଇଁଚି (kaiñchi) - scissors	ଚାନ୍ଦୁଆ (chānduā) - canopy
କଟୁରି (kaṭuri) - chopper, billhook	ଚାବି (chābi) - key
କୁଣ୍ଡା (kuṇḍa) - tab	ଚିମୁଟା (chimuṭā) - forceps
କୁଳା (kulā) - winnowing fan	ଚୁଲି (chuli) - oven
କମ୍ବଳ (kambāla) - rug / blanket	ଛତା (chhatā) - umbrella
କୋଲପ (kolapa) - lock	ଛାଞ୍ଚୁଣୀ (chhāñchunī) - sweeping mop, broom
ଖାଲେଇ (khālei) - creel	ଛୁରା (chhurā) - dagger
ଖଇଁଚି (khaiñchi) - fishing trap	ଛୁରି (chhuri) - knife
ଖଟ (khaṭa) - cot	ଛୁଇଁ (chhuñchi) - needle
ଖଣ୍ଡି (khaṇṭi) - narrow spade	ଜାଲ (jāla) - net
ଖଟିଆ (khaṭiā) - small bedstead	ଜୁଆଳି (juāli) - yoke
ଗଡ଼ି (gadi) - mattress / cushion	ଝାଡ଼ଣ (jhāḍaṇa) - duster

ଝାଡୁ (jhaḍu) - broom	ଧୂପଦାନି (dhūpadāni) - thurible / incense burner/censer
ଟୋକେଇ (ṭokei) - basket	
ଠେଙ୍ଗା (ṭheṅgā) - staff	ପରଦା (paradā) - screen
ଡାଲା (ḍālā) - large tray of wicker work	ପଘା (paghā) - tether
ଢାଙ୍କୁଣୀ (ḍhāṅkuṇī) - lid	ପଲମା (palama) - bowl
ଡାଳ (ḍhāḷa) - waterpot	ପା'ପୋଛ (pā'pochha) - doormat
ଡକିଆ (takiā) - pillow	ପାନିଆ (pāniā) - comb
ଡରାଜୁ (tarāju) - balance	ପାତ୍ର (pātra) - pot
ଡଉଲିଆ (tauliā) - towel	ପାଲିଙ୍କି (pālīṅki) - palanquin
ଡାଟିଆ (tāṭiā) - bowl	ପିକଦାନି (pikadāni) - spittoon
ଡାଉଆ (tāuā) - frying pan	ବାଟୁଆ (baṭuā) - pouch
ଡାଟି (tāṭi) - wattle	ବାସନ (bāšana) - utensils
ଥାଳି (ṭhāli) - dish	ବାଢ଼ି (bāḍi) - stick
ଥାଳିଆ (thāliā) - plate	ବିଛଣା (bichhaṅā) - bedding
ଦର୍ପଣ (darpaṇa) - Looking glass, mirror	ବିଞ୍ଚାଣ (biñchaṅā) - fan
ଦଉଡ଼ି (daudi) - string	ବିଛଣା ଚଦର (bichhaṅā chadara) - bed cover
ଦରି (dari) - carpet	ବେତା (betā) - scuttle
ଦାଆ (dāā) - sickle	ବେଲଣାପେଡ଼ି (belañāpedi) - board
ଦୀପ (dīpa) - lamp	ବେଲଣା କାଠି (belañā kāṭhi) - roll- ing pin
ଦୀପରୁଖା (dīparukhā) - lampstand	ମହମବତି (mahamabati) - candle
ଦୋଳି (doli) - swing	ମସିଣା (masiṅā) - rush mat
ଧୂପ (dhūpa) - incense	ମଶାରି (maśāri) - mosquito cur- tain
ଧୂପକାଠି (dhūpakāṭhi) - incensestick	ମାଠିଆ (māṭhiā) - pitcher

ଯତ୍ରା (jantā) - trap

ଲଣ୍ଠନ (lanṭhana) - lantern

ଲଙ୍ଗଳ (laṅgaḷa) - plough

ଲଙ୍ଗଳ ଲୁହା (laṅgaḷa luhā) -
ploughshare

ଶଙ୍କା (śaṅkha) - conch

ଶାବଳ (śābala) - crowbar

ଶିଳା (śiḷa) - currystone

ଶିଶି (śiśi) - phial

ସତରଞ୍ଜି (satarañji) - cotton car-
pet

ସିକା (sikā) - rope shelf

ହାଣ୍ଡି (hāṅḍi) - earthen pot

ହେଁସ (heñsa) - mat

ହେମଦସ୍ତା (hemadastā) - mortar

୦. ଗୃହ ନିର୍ମାଣର ଉପକରଣ (gruha nirmāṇara upakaraṇa) - ma- terials for house construction:

ଇଟା (itā) - brick

ଓରା (orā) - crossbeam

କାଞ୍ଚି (kañṭā) - nail

କବଜା (kabajā) - hinges

କାଦୁଅ (kādua) - mud

କାଠ (kāṭha) - wood

କାଚ (kācha) - glass

ଖୁଞ୍ଚା (khuṅṭa) - pillar

ଗୁଜା (guja) - kingpost

ଚକଟାମାଟି (chakaṭāmāṭi) - clay

ଚାଳ (chāḷa) - thatch

ଚୂନ (chūna) - lime

ଛାତ (chhāta) - roof

ଜଞ୍ଜିର (jañjira) - chain

ଧୁର୍ମୁଷ୍ଟ (dhurmūṣa) - rammer

ନଡ଼ା (naḍā) - straw

ପଟା (paṭā) - plank

ପଥର (pathara) - stone

ପଲସ୍ତରା (palastarā) - plastering

ପେଚକାଞ୍ଚି (pechakañṭā) - screw

ବତା (batā) - split bamboo

ବରଗା (baragā) - rafter

ବାଉଁଶ (bāuñśa) - bamboo

ବାଲି (bāli) - sand

ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥର (māṅkaḍā pathara)
- laterite stone

ମୁଗୁନି ପଥର (mugunipathara) - a
kind of black chlorite

ରୁଅ (rua) - wattle

p. ରୋଗ ଓ ଚିକିତ୍ସା (Disease & Treatment) :

ଅଜୀର୍ଣ୍ଣ ଝାଡ଼ା (ajīrṇṇa jhāḍā) - <i>diarrhoea</i>	ପକ୍ଷାଘାତ (pakṣāghāta) - <i>paralysis</i>
ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର (astropachāra) - <i>surgery</i>	ପୀଡ଼ା (pīḍā) - <i>illness, sickness</i>
ଔଷଧ (auśadha) - <i>medicine</i>	ପେଟମରା (peṭamarā) - <i>colic</i> <i>pain</i>
ଔଷଧର ମାତ୍ରା (auśadhara mātrā) - <i>dose</i>	ବସନ୍ତ (basanta) - <i>smallpox</i>
କଫ, କାଶ (kapha, kāśa) - <i>cough</i>	ବଟିକା (baṭikā) - <i>tablet</i>
କର୍କଟ ରୋଗ (karkaṭa roga) - <i>cancer</i>	ବ୍ରଣ (braṇa) - <i>pimple</i>
କାଛୁ (kāchhu) - <i>scabies</i>	ବାତଜ୍ୱର (bātajwara) - <i>fileria</i>
କୁଣ୍ଡିଆ (kuṇḍiā) - <i>itches</i>	ବାନ୍ତି (bānti) - <i>vomiting</i>
କୁଷ୍ଠ ରୋଗ (kuṣṭharoga) - <i>leprosy</i>	ଭେଷଜ ଚିକିତ୍ସା (bheśaja chikischhā) - <i>medical</i> <i>treatment</i>
ଗଣ୍ଠିବାତ (gaṅṭhibāta) - <i>rheumatism</i>	ମଲମ (malama) - <i>ointment</i>
ଚିକିତ୍ସା (chikitsā) - <i>treatment</i>	ମହାମାରୀ (mahāmārī) - <i>epidemic</i>
ଚିକିତ୍ସାଳୟ (chikitsālaya) - <i>hospital</i>	ମଳକଣ୍ଠକ (malakaṅṭhaka) - <i>rectal abscess</i>
ଜ୍ୱର (jwara) - <i>fever</i>	ମିଳିମିଳା (milimilā) - <i>measles</i>
ଟୀକା (ṭikā) - <i>vaccine</i>	ମୋତିଆ ବିନ୍ଦୁ (motiābindu) - <i>cataract</i>
ତରଳ ଝାଡ଼ା (taraḷa jhāḍā) - <i>purgings</i>	ଯାଦୁ (jādu) - <i>ring worm</i>
ଧନୁଷ୍ଠକାର (dhanuṣṭhānkāra) - <i>tetanus</i>	ରକ୍ତ ଝାଡ଼ା (rakta jhāḍā) - <i>blood</i> <i>dysentery</i>
	ଶ୍ୱାସ (śwāsa) - <i>asthma</i>
	ହଇଜା (haijā) - <i>cholera</i>
	ହାତପୁଟି (hādaphuṭi) - <i>chicken</i> <i>pox</i>

୧. ଜଳ, ପୁଳ, ଆକାଶ (jaḷa, sthaḷa, ākāśa) - water, land & sky :

ଅନ୍ତରୀପ (antarīpa) - <i>cape</i>	ଖରାପ ପାଗ (kharāpa pāga) - <i>bad weather</i>
ଅନ୍ଧାର (andhāra) - <i>darkness</i>	
ଅବବାହିକା (ababāhikā) - <i>basin</i>	ଗଡ଼ିଆ (gaḍiā) - <i>pond</i>
ଅସରା (asarā) - <i>shower</i>	ଗିରିନଦୀ (girinadī) - <i>stream</i>
ଅକ୍ଷାଂଶ (akṣāṁśa) - <i>latitude</i>	ଗୁମ୍ଫା (gumphā) - <i>cave</i>
ଆକାଶ (ākāśa) - <i>sky</i>	ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ (golārdha) - <i>hemisphere</i>
ଆଗ୍ନେୟଗିରି (āgneyagiri) - <i>volcano</i>	ଗ୍ରହ (graha) - <i>planet</i>
ଆଲୋକ (āloka) - <i>light</i>	ଗ୍ରହଣ (grahaṇa) - <i>eclipse</i>
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ (indradhanu) - <i>rainbow</i>	ଗ୍ରାମ (grāma) - <i>village</i>
ଉପକୂଳ (upakūḷa) - <i>sea coast</i>	ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ (grāmāñchala) - <i>rural</i>
ଉପଗ୍ରହ (upagraha) - <i>satellite</i>	ଘଡ଼ଘଡ଼ି (ghaḍghaḍi) - <i>thunder</i>
ଉପନଦୀ (upanadī) - <i>tributary</i>	ଘୁର୍ଣ୍ଣବାୟୁ (ghuṛṇibāyu) - <i>tornado</i>
ଉପସାଗର (upasāgara) - <i>bay/gulf</i>	ଚଳାରାସ୍ତା (chalārāstā) - <i>footpath</i>
ଉପତ୍ୟକା (upatyakā) - <i>valley</i>	ଚନ୍ଦ୍ରଗ୍ରହଣ (chandra grahaṇa) - <i>lunar eclipse</i>
ଉପଦ୍ଵୀପ (upadwīpa) - <i>peninsula</i>	ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣ (chandra kiraṇa) - <i>moonlight, moonbeams</i>
ଉପହ୍ରଦ (upahrada) - <i>lagoon</i>	ଛାଇପଥ (chhāyāpatha) - <i>milky way</i>
ଉଲ୍‌କା (ulkā) - <i>meteor</i>	ଛକ (chhaka) - <i>cross, square</i>
ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣ (uṣṇaprasrabaṇa) - <i>hot spring</i>	ଜଳପ୍ରପାତ (jaḷaprapāta) - <i>waterfall</i>
କାକର (kākara) - <i>dew</i>	ଜଳବାୟୁ (jaḷabāyu) - <i>climate</i>
କୁଆପଥର (kuāpathara) - <i>hail-stone</i>	ଜଗତ (jagata) - <i>universe</i>
କୁହୁଡ଼ି (kuhuḍi) - <i>fog</i>	
କୁଦ (kuda) - <i>mound</i>	

ଜଳପତ୍ତନ (jaḷapattana) - <i>water level</i>	ନକ୍ଷତ୍ର (nakṣatra) - <i>star</i>
ଜିଲ୍ଲା (jillā) - <i>district</i>	ନଦୀକୂଳ (nadīkūḷa) - <i>river bank</i>
ଜଳୀୟ ବାଷ୍ପ (jalīya bāṣpa) - <i>water vapour</i>	ନଦୀର ଶଯ୍ୟା (nadīra śayyā) - <i>river bed</i>
ଜୁଆର (juāra) - <i>tide</i>	ନାଳ (nāḷa) - <i>canal</i>
ଝରଣା (jharanā) - <i>spring</i>	ପର୍ବତ (parbata) - <i>mountain</i>
ଝଡ଼ (jhaḍa) - <i>storm</i>	ପବନ (pabana) - <i>air</i>
ତ୍ରିକୋଣଭୂମି (trikoṇabhūmi) - <i>delta</i>	ପତ୍ତ (paṭu) - <i>sediment</i>
ତୁଷାର (tuṣāra) - <i>snow</i>	ପାହାଡ଼ (pāhāḍa) - <i>hill</i>
ତୋଫାନ (tophāna) - <i>cyclone</i>	ପାଗ (pāga) - <i>weather</i>
ଦେଶ (deśa) - <i>country</i>	ପ୍ରଶାଳୀ (praṇālī) - <i>channel</i>
ଦ୍ୱୀପ (dwīpa) - <i>island</i>	ପଡ଼ିଆ (paḍiā) - <i>field</i>
ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ (dwīpapuñja) - <i>group of island</i>	ପୁଷ୍କରିଣୀ (puṣkarinī) - <i>tank</i>
ଦ୍ରାଘିମା (drāghimā) - <i>longitude</i>	ପଲ୍ଲୀ (pallī) - <i>hamlet</i>
ଦିଗ (diga) - <i>direction</i>	ପ୍ରଧାନ ରାସ୍ତା (pradhānarāstā) - <i>street, main road</i>
ଧ୍ରୁବତାରା (dhrubatārā) - <i>pole star</i>	ପୃଥିବୀ (pruthibī) - <i>earth / world</i>
ଧୂଆଁ (dhūāñ) - <i>smoke</i>	ପ୍ରଦେଶ (pradeśa) - <i>province</i>
ନଦୀ (nadī) - <i>river</i>	ବନ୍ୟା (banyā) - <i>flood</i>
ନଦୀ ମୁହାଣ (nadī muhāṇa) - <i>mouth of the river</i>	ବାଟ (bāṭa) - <i>way</i>
ନଦୀର ମିଳନ ସ୍ଥଳ (nadīra milanasthala) - <i>confluence</i>	ବରୁଣ (baruṇa) - <i>Neptune</i>
ନଗର (nagara) - <i>city</i>	ବୁଧ (budha) - <i>Mercury</i>
	ବୃହସ୍ପତି (bhuhaspiti) - <i>Jupiter</i>
	ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ (brahmāṇḍa) - <i>cosmos</i>
	ବାୟୁ (bāyu) - <i>wind</i>
	ବିଜୁଳି (bijuḷi) - <i>lightning</i>

ବାଷ୍ପ (bāṣpa) - <i>steam/vapour</i>	ଶୁଖିଲା ପାଗ (śukhilā pāga) - <i>fair weather</i>
ବର୍ଷା (barṣā) - <i>rain</i>	ଶୃଙ୍ଗ (śruṅga) - <i>cliff</i>
ବରଫ (barapha) - <i>ice</i>	ସଡ଼କ / ରାସ୍ତା (saḍaka/rāstā) - <i>road</i>
ଭଟ୍ଟା (bhaṭṭā) - <i>ebb</i>	ସମତଳଭୂମି (samataḷa bhūmi) - <i>plains</i>
ଭୂତଳ (bhūtaḷa) - <i>ground</i>	ସମୁଦ୍ର (samudra) - <i>sea</i>
ଭୂପୃଷ୍ଠ (bhūprīṣṭha) - <i>earth crust</i>	ସମୁଦ୍ରକୂଳ (samudra kūḷa) - <i>sea beach, sea-shore</i>
ମାଳଭୂମି (māḷabhūmi) - <i>plateau</i>	ସହର (sahara) - <i>town</i>
ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ (maṅgaḷagraha) - <i>Mars</i>	ସହରୀକଳ (saharāñchala) - <i>urban</i>
ମରୁଭୂମି (marubhūmi) - <i>desert</i>	ସୂର୍ଯ୍ୟ (sūrjya) - <i>sun</i>
ମହାଦେଶ (mahādeśa) - <i>continent</i>	ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ (sūrjyakiraṇa) - <i>sun-shine</i>
ମୌସୁମୀ ବାୟୁ (mausumībāyu) - <i>monsoon</i>	ସୂର୍ଯ୍ୟୋପରାଗ (sūrjyoparāga) - <i>solar eclipse</i>
ମହାସାଗର (mahāsāgara) - <i>ocean</i>	ସୌରଜଗତ (sourajagata) - <i>solar system</i>
ମେଘ (megha) - <i>cloud</i>	ସ୍ଥଳଭାଗ (sthaḷabhāga) - <i>land mass</i>
ରାଜଧାନୀ (rājadhānī) - <i>capital</i>	ହ୍ରଦ (hrada) - <i>lake</i>
ରାଜ୍ୟ (rājya) - <i>state</i>	
ଶନି (śani) - <i>Saturn</i>	
ଶାଖାନଦୀ (śākhānadī) - <i>branch river</i>	
ଶୁକ୍ର (śukra) - <i>Venus</i>	

r. ରତୁମାନଙ୍କ ନାମ (rutumānaṅka nāma) - Name of seasons :

ଗ୍ରୀଷ୍ମ (grīṣma) - <i>summer</i>	ହେମନ୍ତ (hemanta) - <i>dewy-season</i>
ବର୍ଷା (barṣā) - <i>rainy-season</i>	ଶୀତ (śīta) - <i>winter, fall</i>
ଶରତ (śarata) - <i>autumn</i>	

ବସନ୍ତ (basanta) - *spring*

ବର୍ଷ (barṣa) - *year*

ମାସ (māsa) - *month*

ପକ୍ଷ (pakṣa) - *fortnight*

ସପ୍ତାହ (saptāha) - *week*

ଦିନ (dina) - *day*

ଘଣ୍ଟା (ghaṇṭā) - *hour*

ମିନିଟି (minīṭi) - *minute*

ମୁହୂର୍ତ୍ତ (muhūrta) - *moment*

ସେକେଣ୍ଡ (sekeṇḍa) - *second*

s. ଦିନମାନଙ୍କର ନାମ (dina mānaṅkara nāma) - Name of the days :

ସୋମବାର (soma-bāra) - *Monday*

ଗୁରୁବାର (guru-bāra) - *Thursday*

ମଙ୍ଗଳବାର (maṅgaḷa-bāra) -
Tuesday

ଶୁକ୍ରବାର (śukra-bāra) - *Friday*

ଶନିବାର (śani-bāra) - *Saturday*

ବୁଧବାର (budha-bāra) -
Wednesday

ରବିବାର (rabi-bāra) - *Sunday*

t. ମାସମାନଙ୍କର ନାମ (māsamaṅkara nāma) - Name of Months :

(Corresponding English Months)

ବୈଶାଖ (baiśākha)

April - May

ଜ୍ୟେଷ୍ଠ (jyeṣṭha)

May - June

ଆଷାଢ଼ (āṣāḍha)

June - July

ଶ୍ରାବଣ (śrābaṇa)

July - August

ଭାଦ୍ରବ (bhādraba)

Aug. - September

ଆଶ୍ୱିନ (āświna)

Sept. - October

କାର୍ତ୍ତିକ (kārttika)

Oct. - November

ମାର୍ଗଶୀର (mārgaśīra)

Nov. - December

ପୌଷ (pauṣa)

Dec. - January

ମାଘ (māgha)

January - February

ଫାଲ୍‌ଗୁନ (fālguna)

Feb. - March

ଚୈତ୍ର (Chaitra)

March - April

u. ଦିଗମାନଙ୍କର ନାମ (digamānaṅkara nāma) - Name of the directions :

ପୂର୍ବ (pūrba) - East	ବାମ (bāma) - Left
ପଶ୍ଚିମ (paśchima) - West	ଆଗ (āga) - front
ଉତ୍ତର (uttara) - North	ପଛ (pachha) - back
ଦକ୍ଷିଣ (dakṣiṇa) - South	କଡ଼ (kaḍa) - side
ଡାହାଣ (dāhāṇa) - Right	ପାଖ (pākha) - side

v. ସଂଖ୍ୟା ଗଣନା (sankhyā gaṇanā) :

୧	ଏକ (eka)	1	one
୨	ଦୁଇ (dui)	2	two
୩	ତିନି (tini)	3	three
୪	ଚାରି (chāri)	4	four
୫	ପଞ୍ଚ (pañcha)	5	five
୬	ଛଅ (chha-a)	6	six
୭	ସାତ (sāta)	7	seven
୮	ଆଠ (āṭha)	8	eight
୯	ନଅ (naa)	9	nine
୧୦	ଦଶ (daśa)	10	ten
୧୧	ଏଗାର (egāra)	11	eleven
୧୨	ବାର (bāra)	12	twelve
୧୩	ତେର (tera)	13	thirteen
୧୪	ଚଉଦ (chauda)	14	fourteen
୧୫	ପନ୍ଦର (pandara)	15	fifteen
୧୬	ଷୋଳ (ṣoḷa)	16	sixteen
୧୭	ସତର (satara)	17	seventeen
୧୮	ଅଠର (aṭhara)	18	eighteen
୧୯	ଉନ୍ଦିଶ (ūṇiśa)	19	nineteen

୨୦	କୋଡ଼ିଏ (koḍie)	20	<i>twenty</i>
୨୧	ଏକୋଇଶ (ekoiśa)	21	<i>twentyone</i>
୨୨	ବାଇଶ (bāiśa)	22	<i>twentytwo</i>
୨୩	ତେଇଶ (teiśa)	23	<i>twentythree</i>
୨୪	ଚବିଶ (chabiśa)	24	<i>twentyfour</i>
୨୫	ପଚିଶ (pachiśa)	25	<i>twentyfive</i>
୨୬	ଛବିଶ (chhabiśa)	26	<i>twentysix</i>
୨୭	ସତାଇଶ (satāiśa)	27	<i>twentyseven</i>
୨୮	ଅଠାଇଶ (aṭhāiśa)	28	<i>twentyeight</i>
୨୯	ଅଣତ୍ରିଶ (aṇatriśa)	29	<i>twentynine</i>
୩୦	ତିରିଶ (tiriśa)	30	<i>thirty</i>
୩୧	ଏକତିରିଶ (ekatiriśa)	31	<i>thirtyone</i>
୩୨	ବତିଶ (batiśa)	32	<i>thirtytwo</i>
୩୩	ତେତ୍ରିଶ (tetriśa)	33	<i>thirtythree</i>
୩୪	ଚଉତ୍ରିଶ (chautriśa)	34	<i>thirtyfour</i>
୩୫	ପଇଁତ୍ରିଶ (paiñtriśa)	35	<i>thirtyfive</i>
୩୬	ଛତିଶ (chhatiśa)	36	<i>thirtysix</i>
୩୭	ସଇଁତ୍ରିଶ (saiñtriśa)	37	<i>thirtyseven</i>
୩୮	ଅଠତ୍ରିଶ (aṭhatriśa)	38	<i>thirtyeight</i>
୩୯	ଅଣଚାଳିଶ (aṇachāliśa)	39	<i>thirtynine</i>
୪୦	ଚାଳିଶ (chāliśa)	40	<i>forty</i>
୪୧	ଏକଚାଳିଶ (ekachāliśa)	41	<i>fortyone</i>
୪୨	ବୟାଳିଶ (bayāliśa)	42	<i>fortytwo</i>
୪୩	ତେୟାଳିଶ (teyāliśa)	43	<i>fortythree</i>
୪୪	ଚଉରାଳିଶ (chuarāliśa)	44	<i>fortyfour</i>
୪୫	ପଇଁଚାଳିଶ (paiñchāliśa)	45	<i>fortyfive</i>
୪୬	ଛୟାଳିଶ (chhayāliśa)	46	<i>fortysix</i>
୪୭	ସତଚାଳିଶ (satachāliśa)	47	<i>fortyseven</i>
୪୮	ଅଠଚାଳିଶ (aṭhachāliśa)	48	<i>fortyeight</i>

(Note : From 21 ekoīśa up to 48 aṭhachāliśa a variant pronunciation is extant, where last śa (ଶ) is pronounced as śi (ଶି) e.g. ekoīśa = ekoīśi, bāīśa = bāīśi, tiriśa = tiriśi, chāliśa = chāliśi etc.)

୪୯	ଅଣଚାଶି (aṇachāśa)	49	<i>fortynine</i>
୫୦	ପଚାଶି (pachāśa)	50	<i>fifty</i>
୫୧	ଏକାବନ (ekābana)	51	<i>fiftyone</i>
୫୨	ବାଉନ (bāuna)	52	<i>fiftytwo</i>
୫୩	ତେପନ (tepana)	53	<i>fiftythree</i>
୫୪	ଚଉବନ (chuabana)	54	<i>fiftyfour</i>
୫୫	ପଞ୍ଚାବନ (pañchābana)	55	<i>fiftyfive</i>
୫୬	ଛପନ (chhapana)	56	<i>fiftysix</i>
୫୭	ସତାବନ (satābana)	57	<i>fiftyseven</i>
୫୮	ଅଠାବନ (aṭhābana)	58	<i>fiftyeight</i>
୫୯	ଅଣଷଠି (aṇaṣaṭhi)	59	<i>fiftynine</i>
୬୦	ଷାଠିଏ (ṣāṭhie)	60	<i>sixty</i>
୬୧	ଏକଷଠି (ekaṣaṭhi)	61	<i>sixtyone</i>
୬୨	ବାଷଠି (bāṣaṭhi)	62	<i>sixtytwo</i>
୬୩	ତେଷଠି (teṣaṭhi)	63	<i>sixtythree</i>
୬୪	ଚଉଷଠି (chauṣaṭhi)	64	<i>sixtyfour</i>
୬୫	ପଞ୍ଚାଷଠି (pañchaṣaṭhi)	65	<i>sixtyfive</i>
୬୬	ଛାଷଠି (chhaṣaṭhi)	66	<i>sixtysix</i>
୬୭	ସତାଷଠି (sataṣaṭhi)	67	<i>sixtyseven</i>
୬୮	ଅଠାଷଠି (aṭhaṣaṭhi)	68	<i>sixtyeight</i>
୬୯	ଅଣସ୍ତୁରି (aṇasturi)	69	<i>sixtynine</i>
୭୦	ସତୁରି (saturi)	70	<i>seventy</i>
୭୧	ଏକସ୍ତରି (ekastari)	71	<i>seventyone</i>
୭୨	ବାସ୍ତରି (bāstari)	72	<i>seventytwo</i>
୭୩	ତେସ୍ତରି (testari)	73	<i>seventythree</i>

୭୪	ଚଉସ୍ତରି (chaustari)	74	<i>seventyfour</i>
୭୫	ପଞ୍ଚସ୍ତରି (pañchastari)	75	<i>seventyfive</i>
୭୬	ଛ'ସ୍ତରି (chha'stari)	76	<i>seventysix</i>
୭୭	ସତସ୍ତରି (satastari)	77	<i>seventyseven</i>
୭୮	ଅଠସ୍ତରି (aṭhastari)	78	<i>seventyeight</i>
୭୯	ଅଶୀଅଶି (aṇāśi)	79	<i>seventynine</i>
୮୦	ଅଶି (aśi)	80	<i>eighty</i>
୮୧	ଏକାଅଶି (ekāśi)	81	<i>eightyone</i>
୮୨	ବୟାଅଶି (bayāśi)	82	<i>eightytwo</i>
୮୩	ତେୟାଅଶି (teyāśi)	83	<i>eightythree</i>
୮୪	ଚୌରାଅଶି (chaurāśi)	84	<i>eightyfour</i>
୮୫	ପଞ୍ଚାଅଶି (pañchāśi)	85	<i>eightyfive</i>
୮୬	ଛୟାଅଶି (chhayāśi)	86	<i>eightysix</i>
୮୭	ସତାଅଶି (satāśi)	87	<i>eightyseven</i>
୮୮	ଅଠାଅଶି (aṭhāśi)	88	<i>eightyeight</i>
୮୯	ଅଶୀନବେ (aṇānabe)	89	<i>eightynine</i>
୯୦	ନବେ (nabe)	90	<i>ninety</i>
୯୧	ଏକାନବେ (ekānabe)	91	<i>ninetyone</i>
୯୨	ବୟାନବେ (bayānabe)	92	<i>ninetytwo</i>
୯୩	ତେୟାନବେ (teyānabe)	93	<i>ninetythree</i>
୯୪	ଚୌରାନବେ (chuarānabe)	94	<i>ninetyfour</i>
୯୫	ପଞ୍ଚାନବେ (pañchānabe)	95	<i>ninetyfive</i>
୯୬	ଛୟାନବେ (chhayānabe)	96	<i>ninety-six</i>
୯୭	ସତାନବେ (satānabe)	97	<i>ninetyseven</i>
୯୮	ଅଠାନବେ (aṭhānabe)	98	<i>ninetyeight</i>
୯୯	ଅନେଶ୍ଵତ (aneśwata)	99	<i>ninety-nine</i>
୧୦୦	ଶହେ (śahe)	100	<i>hundred</i>
୨୦୦	ଦୁଇଶହ (duiśaha)	200	<i>twohundred</i>
୩୦୦	ତିନିଶହ (tiniśaha)	300	<i>threehundred</i>

୪୦୦	ଚାରିଶହ (chāriśaha)	400	<i>fourhundred</i>
୫୦୦	ପଞ୍ଚଶହ (pañchaśaha)	500	<i>fivehundred</i>
୬୦୦	ଛ'ଶହ (chha'saha)	600	<i>sixhundred</i>
୧୦୦୦	ଏକ ହଜାର, ଦଶ ଶହ (eka hajāra, daśa śaha)	1000	<i>one thousand/ten hundred</i>
୧୦୦୦୦	ଦଶ ହଜାର (daśa hajāra)	10000	<i>ten thousand</i>
୧୦୦୦୦୦	ଏକ ଲକ୍ଷ (eka lakṣa)	100000	<i>one lakh</i>
୧୦୦୦୦୦୦୦	ଏକ କୋଟି (eka koṭi)	10000000	<i>one crore</i>
ପ୍ରଥମ (prathama)			<i>-first</i>
ଦ୍ୱିତୀୟ (dwitīya)			<i>-second</i>
ତୃତୀୟ (trutīya)			<i>-third</i>
ଚତୁର୍ଥ (chaturtha)			<i>-fourth</i>
ପଞ୍ଚମ (pañchama)			<i>-fifth</i>
ଷଷ୍ଠ (ṣaṣṭha)			<i>-sixth</i>
ସପ୍ତମ (saptama)			<i>-seventh</i>
ଅଷ୍ଟମ (aṣṭama)			<i>-eighth</i>
ନବମ (nabama)			<i>-ninth</i>
ଦଶମ (daśama)			<i>-tenth</i>
ଏକାଦଶ (ekādaśa)			<i>-eleventh</i>
ଦ୍ୱାଦଶ (dwādaśa)			<i>-twelfth</i>
ତ୍ରୟୋଦଶ (trayodaśa)			<i>-thirteenth</i>
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ (chaturdaśa)			<i>-fourteenth</i>
ପଞ୍ଚଦଶ (pañchadaśa)			<i>-fifteenth</i>
ଷୋଡ଼ଶ (ṣoḍaśa)			<i>-sixteenth</i>
ସପ୍ତଦଶ (saptadaśa)			<i>-seventeenth</i>
ଅଷ୍ଟାଦଶ (aṣṭādaśa)			<i>-eighteenth</i>
ଉନବିଂଶ (ūnabimśa)			<i>-nineteenth</i>
ବିଂଶ (bimśa)			<i>-twentieth</i>

ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରବଚନ : Oḍiā prabachana - *Odia proverbs*

- ଅକାଳେ (ଆତୁରେ) ନିୟମ ନାହିଁ (akāle [āture] niyama nāsti) - *necessity knows no law.*
- ଅଣ୍ଟି ଛୁରା ତଣ୍ଟି କାଟେ (aṅṭi chhurī taṅṭi kāṭe) - *to cut throat by kinsmen*
- ଅତି ଦର୍ପେ ହତ ଲଙ୍କା (ati darpe hata laṅkā) - *pride goes before its fall.*
- ଅତି ଲେମ୍ବୁ ଚିପୁଡ଼ିଲେ ପିତା (ati lembu chipuḍile pitā) - *too much of everything is good for nothing.*
- ଅତି ପରିଚୟେ ଗୌରବ ନଷ୍ଟ (ati parichaye gauraba naṣṭa) - *too much familiarity breeds contempt.*
- ଅତି ଭକ୍ତି ଚୋରର ଲକ୍ଷଣ (ati bhakti chorara lakṣaṇa) - *too much courtsey, too much craft.*
- ଅଳପ ଧନ ବିକଳ ମନ (aḷapa dhana bikaḷa mana) - *a light purse makes a heavy heart.*
- ଅଳସୁଆର ବାରବାଟୀ ଚାଷ (aḷasuāra bārabāṭī chāṣa) - *the grand design of the incapable.*
- ଅରକ୍ଷିତକୁ ଦଇବ ସାହା (araksitaku daiba sāhā) - *god protects the helpless.*
- ଆଗତ ଚଢ଼େଇକି ବେସରବଟା (āgata chadḥeiki besarabaṭā) - *to count the chicken before they hatched.*
- ଏଣୁଥ ଧାଉଡ଼ ସିଝୁକୁଦାକୁ (eṅḍuā dhāuḍa sijhubudāku) - *man of limited power/knowledge.*
- ଏତେ ସପନକୁ ରାତି ନାହିଁ (ete sapanaku rāti nāhiṅ) - *too many desires too little time.*
- ଏକା ଭାଡ଼ିର ପାରା (ekā bhāḍira pāṛā) - *birds of the same feather.*
- ଓଧ ସଙ୍ଗେ ବଣଭୁଆ ବାଇ (odha saṅge baṅabhuā bāi) - *one foolish man following another.*
- କଣ୍ଠକେ ନୈବ କଣ୍ଠକମ୍ (kaṅṭake naiba kaṅṭakam) - *dimonds cuts diamond.*
- କଥା ମାଜିଲେ ମୋଟା (kathā mājile moṭa) - *to make a mountain out of a mole hill.*
- କାଳି ଗାଈର ଭିନ୍ନେ ଗୋଠ (kāḷi gāira bhinne goṭha) - *out of the fold.*
- ଖାଇଲା ଘର ପୁଅ ରଙ୍କ (khāilā ghara pua raṅka) - *abundance fosters want.*
- ଗତସ୍ୟ ଶୋଚନା ନାହିଁ (gatasya śochanā nāsti) - *let by gone by by gone or let the deadbury its dead.*
- ଗରଜିଲା ମେଘ ବରଷେ ନାହିଁ (garajilā megha baraṣe nāhiṅ) - *barking dog seldom bites.*
- ଗାଁ କନିଆ ସିଂହାଣିନାକୀ (gāṅ kaniā singhāṇinākī) - *familiarity breeds contempt or a prophet is not honoured in his own country.*

ଗୋଠ ମାଡିଲେ ଖଣ୍ଡିଆ ମାଡେ (goṭha mātīle khaṅḍiā māte) - *unity brings strength to the weak.*

ଗୋଦରା କୋଡେ ଯେଡେ ମାଡେ ସେଡେ (godarā koḍe jete māḍe sete) - *no profit no loss in a baseless work.*

ଘୋଡା ଛ'ଟକାକୁ ଦାନା ନ'ଟକା (ghoḍā chha ṭankāku dānā naṭankā) - *to incur expenditure disproportionate to the benefits.*

ଚାଲି ନ ଜାଣି ବାଟର ଦୋଷ (chālī najāṇi bāṭara doṣa) - *a bad workman quarrels with his tools.*

ଚକେ ଗଲେ ବାର ହାଡେ (chake gale bārahāte) - *to escape with an excuse.*

ଚୋର ମନ ଚୋର ଗଣ୍ଡିରେ (chora mana chora gaṅḍhire) - *a guilty mind is always suspicious.*

ତିନି ତୁଣ୍ଡରେ ଛେଲି କୁକୁର (tini tuṅḍare chheḷi kukura) - *a lie told thousand times is truth.*

ତୁଳସୀ ଦୁଇ ପତ୍ରରୁ ବାସେ (tulasī dui patraru bāse) - *morning shows the day.*

ତେଲିଆ ମୁଣ୍ଡରେ ତେଲ (telīā muṅḍare tela) - *to carry coal to New Castle.*

ଧୀର ପାଣି ପଥର କାଟେ (dhīra pāṇi pathara kāṭe) - *slow and steady wins the race.*

ନାନା ମୁନି ନାନା ମତ (nānā muni nānā mata) - *many men many minds.*

ନାହିଁ ମାମୁଠାରୁ କଣାମାମୁ ଭଲ (nahiṅ māmuṭhāru kaṅāmāmu bhala) - *something is better than nothing.*

ପାପ ଧନ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତରେ ଯାଏ (pāpa dhana prāyaścittare jāe) - *ill got ill spent.*

ଫମ୍ପା ମାଠିଆରେ ଶବଦ ବେଶି (phampā māṭhiāre śabada beśi) - *an empty vessel sounds much.*

ବହୁ ଆଡମର ଲଘୁ କ୍ରିୟା (bahu ādambara laghu kriyā) - *much ado about nothing.*

ବେଶି ଲୋକରେ ମୁଷା ମରେନାହିଁ (beśi lokare mūṣā marenāhiṅ) - *too many cooks spoil the broth.*

ବୋଝ ଉପରେ ନଳିତା ବିଡା (bojha upare naḷitā biḍā) - *last straw on camel's back.*

ଯତ୍ନ କଲେ ରତ୍ନ ମିଳେ / ଯେପରି କର୍ମ ସେପରି ଫଳ (jātna kale ratna miḷe / jēpari karma separi phaḷa) - *as you sow, so shall you reap.*

ଯେତିକି ଚୂନା ସେତିକି ପିଠା (jēteki chūnā setiki piṭhā) - *cut your coat according to your cloth.*

ଯେସାକୁ ତେଷା (jēsāku teṣā) - *tit for tat.*

ଯୋର ଯାହାର ମୁଲକ ତାହାର (jora jāhāra mulaka tāhāra) - *might is right.*

ଯୌବନେ ମର୍କଟୀ ରମ୍ଭା (jāubane markaṭī rambhā) - *youth turns the ugly into beautiful.*

ସିଧା ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ଘିଅ ବାହାରେ ନାହିଁ (sidhā āṅguṭhire ghia bāhāre nāhiṅ) - *no success without direct involvement.*

ହାତ ଅଳସେ ନିଶ ବକ୍ଷା (hāta aḷase niśabaṅkā) - *loss due to laziness.*